

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2005-2015
ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

ΖΑΡΜΠΙΟΝΗ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ ΑΜ 15730

ΠΕΛΕΚΑΝΟΥ ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ ΑΜ 15887

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ - ΜΕΓΑΡΙΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2017

ΕΠΙΣΥΜΑΝΣΗ

Οι διαπιστώσεις, τα αποτελέσματα, τα συμπεράσματα και οι πιθανές προτάσεις της παρούσας Πτυχιακής Εργασίας, εκτός των αναφορών που σημαίνονται ως λήμματα, αποτελούν προσωπικές θεωρητικές ή εμπειρικές διαπιστώσεις του φοιτητή/φοιτήτριας ή της ομάδας των φοιτητών που την επιμελήθηκαν και δεν απηχούν κατ' ανάγκη τη γνώμη του εισηγητή εκπαιδευτικού, ή του Εκπαιδευτικού Προσωπικού του Τμήματος Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής ή του Α.Τ.Ε.Ι. Δυτ. Ελλάδας.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σε αυτή την εργασία εκτός και από εμάς βοήθησαν και άλλοι ώστε να καταφέρει να φτάσει στο τέλος της. Θα θέλαμε πρώτα από όλα να ευχαριστήσουμε τον Κύριο Μεγαρίτη ο οποίος μας βοηθούσε με τις απορίες μας σε όλη την διάρκεια της εργασίας μας. Το προσωπικό της Βιβλιοθήκης της Βουλής που μας βοήθησαν να βρούμε τις κατάλληλες πληροφορίες αλλά και το προσωπικό της ΕΛΣΤΑΤ που μας υποδέχθηκε αρκετές φορές. Να ευχαριστήσουμε και όλους τους καθηγητές από το ΤΕΙ μας για τις γνώσεις που έχουμε αποκτήσει. Καθώς και τους γονείς μας που μας έχουν σταθεί στην πιο δύσκολη και πιο σημαντική περίοδο της ζωής μας για την απόκτηση του πτυχίου μας.

Σας ευχαριστούμε πολύ.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην εργασία αυτή με τίτλο Η Ανεργία στην Ελλάδα την Τελευταία Δεκαετία 2005-2015, συνεργαστήκαμε η Ζαρμπόνη Νικολέττα και η Πελεκάνου Σταματίνα. Αποτελείται από έξι κεφάλαια στα οποία αναφέρονται, η ιστορική αναδρομή, η ανάλυση της ανεργίας στην Ελλάδα την δεκαετία αυτή, η ανάλυση της ανεργίας στην Ευρώπη, η σύγκριση μεταξύ τους, προβλέψεις για το μέλλον καθώς και μία έρευνα που κάναμε σε 100 άτομα όσον αφορά την ανεργία.

Όπως σίγουρα όλοι γνωρίζουμε τα τελευταία κυρίως χρόνια η ανεργία είναι ένα αρκετά φλέγον θέμα που απασχολεί όλες τις Ευρωπαϊκές Χώρες. Η ανεργία έχει προκαλέσει το ενδιαφέρον του κόσμου για την περίεργη τροπή που έχει πάρει καθώς και την εφαρμογή αρκετών μέτρων, και κάποιων αρκετά σκληρών βέβαια, για την αντιμετώπισή της. Η φτώχεια έχει κατακλίσει δυστυχώς τις περισσότερες χώρες και σταδιακά οι ανεπτυγμένες βιομηχανικές οικονομίες της δύσης εξελίσσονται σε κοινωνίες των «δύο τρίτων», με τεράστιες οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη, την συγκρότηση, και την οργάνωσή τους.

Με βάση τα στοιχεία που πήραμε από την ΕΛΣΤΑΤ για τα ποσοστά ανεργίας της Ελλάδας, αλλά και από την Eurostat για τα ποσοστά της ανεργίας των υπολοίπων Ευρωπαϊκών χωρών, είδαμε ότι κυρίαρχες στον πίνακα της ανεργίας ήταν η Ελλάδα και η Ισπανία με αρκετά ποσοστά ανεργίας αγγίζοντας ακόμη και το 23% ενώ κάποιες άλλες χώρες ήταν ακόμη αρκετά κάτω από 10%. Μία τεράστια διαφορά μεταξύ των ποσοστών της ανεργίας η οποία δείχνει ακόμη και τη διαφορά των χωρών μεταξύ τους για το πως λειτουργούν πάνω στον τομέα της εργασίας και πόση ιδιαίτερη σημασία του δίνουν.

Δυστυχώς για τη χώρα μας η αύξηση της ανεργίας ήταν το θετικό πρόσημο πάνω στον πίνακα των ποσοστών. Ακόμη και την συγκεκριμένη χρονική στιγμή η ανεργία είναι ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα που πλήττει την καθημερινότητά μας και κυρίως των νέων. Οι οποίοι ξεκινούν για σπουδές γεμάτοι όνειρα τα οποία ποδοπατούνται ακόμη και πριν την απόκτηση του πτυχίου.

Στο κεφάλαιο δύο θα δούμε κυρίως την ανάλυση όσον αφορά την ανεργία στην χώρα μας με τα αντίστοιχα σχεδιαγράμματα. Η οικονομική κρίση όπως θα δούμε επηρεάζει σημαντικά την αύξηση της ανεργίας τα τελευταία έτη. Το 2010, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, οι άνεργοι ανέρχονταν σε 628.000 άτομα (μέσο ετήσιο επίπεδο). Κατά το 2011 ο αριθμός των ανέργων όπως θα δούμε έχει αυξηθεί δραματικά σε 877.000 χιλιάδες. Η μεγάλη κατά τα δεδομένα αύξηση του ποσοστού της ανεργίας στην Ελλάδα χρονολογείται κατά την χρονική περίοδο 2009- 2011.

Στο τρίτο κεφάλαιο θα δούμε την ανάλυση της ανεργίας ανάμεσα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα δούμε επίσης ότι παρά τα χρόνια απόπειρας της λιτότητας και των οικονομικών μεταρρυθμίσεων, η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζει άλλη μια κρίση λόγω του χρέους που έχει συσσωρεύσει η Ελλάδα - το οποίο ανερχόταν περίπου στο 177,4% του ΑΕΠ το 2015.

Πολλοί βέβαια ανησυχούν για τα επίπεδα χρέους στην Ελλάδα, παρόλα αυτά υπάρχουν αρκετές άλλες χώρες στην ΕΕ που έχουν χρέη να ανταγωνίζονται το αγωνιζόμενο έθνος, σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε η Eurostat.

Στο τέταρτο κεφάλαιο βλέπουμε τη σύγκριση μεταξύ της Ελλάδας και των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την ανεργία με βάση τα στοιχεία που έχουμε συλλέξει από την ΕΛΣΤΑΤ και την Eurostat. Με βάση τα στοιχεία που συλλέξαμε είδαμε ότι πουθενά στην Ευρώπη η κατάσταση της ανεργίας των νέων δεν είναι πιο δεινή από ό, τι στην Ελλάδα, την Ιταλία, την Πορτογαλία και την Ισπανία.

Η άνοδος στην Ελλάδα ήταν η πιο έντονη, αυξάνοντας από 22% στις αρχές του 2008 σε 36% στο τέλος του 2010 και συνεχίζοντας να αυξάνεται μέχρι το 2013 σε σχεδόν 60%. Η Ισπανία έχει σημειώσει εξίσου σοβαρό άλμα στην ανεργία των νέων. Ενώ η ανεργία των νέων είναι σχετικά λιγότερο ακραία στην Ιταλία, είναι ακόμη πιο δυσανάλογη: Στο τέλος του 2013, το ποσοστό ανεργίας των νέων ήταν σχεδόν τέσσερις φορές μεγαλύτερο από το ποσοστό των μεγαλύτερων σε ηλικία. Το ποσοστό ανεργίας των νέων στην Πορτογαλία ήταν χαμηλότερο από τα άλλα τρία στα τέλη του 2013, αλλά το ποσοστό είναι αξιοσημείωτο με την πιο μακροπρόθεσμη τάση: Η ανεργία των νέων στην Ισπανία, την Ελλάδα και την Ιταλία ήταν σταθερή ή μειώθηκε το πρώτο εξάμηνο της δεκαετίας.

Στο πέμπτο κεφάλαιο έχουμε αναφέρει κάποιους τρόπους αντιμετώπισης της ανεργίας καθώς και κάποιες προβλέψεις για το μέλλον. Για παράδειγμα μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για τις ευρωπαϊκές αγορές εργασίας είναι να συνδυαστεί μεγαλύτερη ευελιξία με μέγιστη ασφάλεια για όλους. Η ώθηση για ευελιξία έχει οδηγήσει σε όλο και πιο διαφορετικές συμβατικές μορφές απασχόλησης. Αυτά μπορεί να διαφέρουν σημαντικά από το πρότυπο συμβατικό μοντέλο όσον αφορά τον βαθμό απασχόλησης και την ασφάλεια εισοδήματος και τη σχετική σταθερότητα των συναφών συνθηκών εργασίας και διαβίωσης. Πρέπει όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να βρουν μία χρυσή τομή πάνω στο μεγαλύτερο πρόβλημα, μετά το μεταναστευτικό που είναι πρώτο τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, την ανεργία και κυρίως την ανεργία των νέων.

Στο έκτο και τελευταίο κεφάλαιο της εργασίας είναι τα αποτελέσματα από μια προσωπική έρευνα που πήραμε την πρωτοβουλία να κάνουμε στο θέμα της ανεργίας. Στην έρευνα αυτή μας απάντησαν 100 άτομα ένα ερωτηματολόγιο, το οποίο είναι διαθέσιμο στο τέλος της εργασίας. Τα άτομα αυτά εργαζόμενα ή μη μας έδωσαν τις προσωπικές τους απαντήσεις και πληροφορίες από την αρχή της οικονομικής κρίσης έως τώρα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	10
1.1 Ορισμός ανεργίας.....	10
1.2 Ιστορική αναδρομή της ανεργίας στην Ελλάδα.....	10
1.3 Τα είδη της ανεργίας.....	12
1.4 Ο Ορισμός του Άνεργου	13
1.5 Κριτήρια Διάκρισης της Ανεργίας	14
1.5.1 Διάκριση της Ανεργίας ανάλογα με τη διάρκειά της	14
1.5.2 Διάκριση βάσει των αιτιών που την προκαλούν	15
1.5.4 Διάκριση βάσει της διάρθρωσής της.....	16
1.6 Τα αίτια της Ανεργίας	16
1.8 Οικονομική κρίση και ανεργία.....	18
1.9 Ο.Α.Ε.Δ. (Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού).....	21
1.9.1 ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΟΑΕΔ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΡΓΙΑ	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	25
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 2005-2015.....	25
2.1 Συμπεράσματα.....	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	43
ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ 2005-2015	43
3.1 Ορισμός της ανεργίας στις Ευρωπαϊκές Χώρες	43
3.2 Ποστό ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ανάλυση.....	45
3.3 Συμπεράσματα.....	61
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	65
ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ	65
4.1 Γιατί η ανεργία είναι τόσο υψηλή και αποκλίνουσα στην Ευρώπη.	65
4.2 Σύγκριση Στατιστικών Ποσοστών	66
4.3 Ο Νόμος του Okun στην Ευρώπη	70

4.4 Η Διπλή Νομοθεσία για την Προστασία της Απασχόλησης.....	71
4.5 Τι Πήγε Λάθος?.....	71
4.6 Λανθασμένες Μεταρρυθμίσεις.....	72
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....	75
ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ	75
5.1 Στρατηγικές μείωσης της ανεργίας.	75
5.2 Πολιτικές για τη μείωση της ανεργίας	77
5.3 Πως η ΕΕ μπορεί να βοηθήσει τις κυβερνήσεις να μειώσουν την ανεργία.....	80
5.4 Δείκτες στρατηγικής «Ευρώπη 2020» - απασχόληση - Μέλλον.....	82
5.5 Αντιμετωπίζοντας το Μέλλον	85
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.....	88
ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	88
6.1 Συμπεράσματα.....	97
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	98
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	101
ΠΑΡΑΣΡΤΗΜΑ 1: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ	101

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΕΛΣΤΑΤ = ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

Ε.Ε = ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

Α.Ε.Π = ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΙΟΝ

ΔΕΑ = Διεθνής Οργανισμός Εργασίας

ΔΝΤ = Διεθνής νομισματικό ταμείο

ΟΚΕ = Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

ΕΚΤ = Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα,

CEDEFOP = Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

ΔΕΚΟ = Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί

ΟΤΑ = Οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης

ΝΠΙΔ = Νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου

ΟΝΕ = Οικονομική και Νομισματική ένωση

ΜΠΔΣ = Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής

Ο.Α.Ε.Δ = Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού

ΝΠΙΔΔ = Νομικό πρόσωπο δημόσιου Δικαίου

ΝΘΕ = Νέες θέσεις Εργασίας

ΝΕΕ = νέα ελεύθερα επαγγέλματα

ΑΜΕΑ = Άτομα με ειδικές ανάγκες

ΚΠΣ = Κοινωνικό πλαίσιο στήριξης

Α.Ε.Ι. = Ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα

Τ.Ε.Ι.= Τεχνολογικό εκπαιδευτικό ίδρυμα

Ι.Ε.Κ. = Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης

ΟΟΣΑ = Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

EPL = Employment Practices Liability

ΕΖΕΣ = Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ποσοστό της ανεργίας είναι μία στατιστική μονάδα μέτρησης και υπολογίζεται ως ποσοστό από τη διαίρεση του αριθμού των ανέργων από όλους τους ανθρώπους που καταγράφεται σήμερα στο εργατικό δυναμικό. Κατά τη διάρκεια περιόδων ύφεσης, η οικονομία βιώνει συνήθως ένα σχετικά υψηλό ποσοστό ανεργίας.

Ο αριθμός των ανθρώπων που έχουν μείνει χωρίς δουλειά θα συνεχίσει να αυξάνεται τα επόμενα πέντε χρόνια, όπως σημειώνει ο Διεθνής Οργανισμός Εργασίας (ΔΕΑ), που προβλέπει το τρομακτικό αριθμό των 212 εκατ. ανθρώπων που θα μείνουν χωρίς δουλειά μέχρι το 2019. Με βάση την βρετανική *guardian* τα συμπεράσματα της αναφοράς του ΔΕΑ που μιλά για μεγαλύτερες ανισότητες και αποτελέσματα που θα φέρουν κοινωνικές αναταραχές και πολύ δύσκολη αποκατάσταση των θέσεων εργασίας. Από την έναρξη της οικονομικής κρίσης χάθηκαν παγκοσμίως περισσότερες από 61 εκατ. θέσεις εργασίας. Με βάση την έρευνα έγινε μια εκτίμηση πως για να κλείσει αυτό το κενό εργασίας θα πρέπει να προστεθούν 280 εκατομμύρια θέσεις μέχρι το 2019. Ακόμη πιο εντυπωσιακή και είναι και η εικόνα του παγκόσμιου χάρτη που σημειώνει με διαφορετικό χρώμα κάθε χώρα ανάλογα με το ποσοστό ανεργίας (Andrew Higgins, 2015).

Εξακολουθεί συνεχώς να υπάρχει μεγάλη συζήτηση σχετικά με τις αιτίες, τις συνέπειες καθώς και να βρεθούν και πιθανές λύσεις για την ανεργία. Η κλασική οικονομία, και το ΔΝΤ υποστηρίζουν ότι οι μηχανισμοί της αγοράς είναι αξιόπιστα μέσα για την επίλυση της ανεργίας. Οι θεωρίες αυτές υποστηρίζουν ότι υπάρχουν ενάντιες παρεμβάσεις οι οποίες επιβάλλονται στην αγορά εργασίας συνήθως από το εξωτερικό, όπως, συνδικαλισμός, γραφειοκρατικοί κανόνες εργασίας, νομοθεσίες μισθού, τους φόρους και άλλους κανονισμούς που ισχυρίζονται ότι αποθαρρύνουν την πρόσληψη των εργαζομένων.

Όλα αυτά θα τα συζητήσουμε σε αυτή την εργασία, καθώς επίσης θα αναλύσουμε και τους λόγους που η ανεργία στην Ελλάδα έχει αγγίξει τα ύψη, από πού προέρχεται και ποια θα είναι τα πιθανά μέτρα τα οποία πρέπει να ληφθούν για την άμεση αντιμετώπισή της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

1.1 Ορισμός ανεργίας

Ανεργία είναι η κατάσταση ενός ατόμου, που ενώ είναι ικανό, πρόθυμο και διαθέσιμο να απασχοληθεί, δεν μπορεί με κάποιο τρόπο να βρει εργασία και εμφανίζεται όταν υπάρχει πλεονάζουσα προσφορά εργασίας. Η ανεργία χρησιμοποιείται συχνά ως μέτρο υγείας της οικονομίας. Το πιο συχνό μέτρο της ανεργίας είναι το ποσοστό ανεργίας, που είναι ο αριθμός των ανέργων διαιρούμενος με τον αριθμό των ατόμων στο εργατικό δυναμικό (Δορίζας Γιώργος, Ξανθόπουλος Τάκης, 1991).

Η ανεργία έχει κατακτήσει δραματικά ύψη στην Ευρώπη και σχεδόν σε όλο τον κόσμο. Στην Ε.Ε. κυρίως το μέσο ποσοστό της ανεργίας αγγίζει το 10%, ενώ η Ελλάδα βέβαια κατέχει δυστυχώς αρκετά υψηλά ποσοστά στους νέους και τους μακροχρόνια ανέργους. Όσον αφορά τη γνώμη της ΟΚΕ (Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή) τα καινούρια παγκόσμια οικονομικά δεδομένα που οδήγησαν την κατάσταση σε ένα αρκετά έντονο καθώς αι διεθνή οικονομικό ανταγωνισμό μεταξύ των χωρών ήταν σαν αποτέλεσμα της οικονομικής αναδιάρθρωσης των Ευρωπαϊκών χωρών. Είναι φανερό ότι οι 20 εκατομμύρια περίπου άνεργοι που υπάρχουν στην Ευρώπη, με βάση τα στοιχεία της Eurostat, οδηγούν στην κατάργηση βασικών θεμελιακών αξιών κοινωνικής προστασίας (πλήρη απασχόληση, σταθερή εργασία, βασικός μισθός) και ταυτόχρονα όπως είδαμε στην Γαλλία σε κοινωνική αστάθεια και στην «αντικοινωνική» συμπεριφορά. Η ανεργία στην Ελλάδα μας είναι ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της χώρας και αρκετά βασικός παράγοντας, της ανάπτυξής της, επηρεάζοντας αρνητικά τους νέους και όλους αυτούς που μένουν άνεργοι αρκετό καιρό (Ρομπόλης Σ., 2010).

1.2 Ιστορική αναδρομή της ανεργίας στην Ελλάδα

Η οικονομία της Ελλάδας έχει παρουσιάσει κάποια χαρακτηριστικά γνωρίσματα, η ύπαρξη και πολύ περισσότερο η εδραίωση αυτών αποτελεί έναν ενισχυτικό παράγοντα αυξημένης ανεργίας που παρατηρείται σε όλη τη μεταπολεμική εποχή έως και σήμερα. Τα χαρακτηριστικά της Ελληνικής οικονομίας που έχουν ευνοήσει και ενισχύσει την ανεργία είναι το μέγεθος και η έκταση της παραοικονομίας, η εποχικότητα των βασικών κλάδων της οικονομικής δραστηριότητας, η μεγάλη ακαμψία της αγοράς εργασίας και τέλος το μέγεθος των ελληνικών επιχειρήσεων και η ιδιάζουσα θέση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην ελληνική οικονομία.

Η πορεία της ελληνικής οικονομίας από το Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο έως και σήμερα, είναι συνδεδεμένη με μια παράλληλη πορεία ανάπτυξης κάποιων παράνομων δραστηριοτήτων όπως η εκτεταμένη φοροδιαφυγή σε πολλούς επιχειρηματικούς κλάδους αλλά και στα φυσικά πρόσωπα βέβαια, το λαθρεμπόριο σε πολλά προϊόντα αλλά και η διαφθορά των δημόσιων υπαλλήλων (Κανελλόπουλος, 2003).

Το μέγεθος της παρανομίας σε πολλές περιόδους αντιπροσώπευε περίπου το 50% του επίσημου ΑΕΠ της χώρας μας και κάλυπτε αρκετές δραστηριότητες που αναπτύσσονταν κυρίως στον πρωτογενή και τριτογενή τομέα της οικονομίας.

Μεταξύ των ετών 1971 και 1981 εμφανίζεται μία αισθητή αύξηση του ποσοστού της ανεργίας, που την αποδίδουν βασικά στο ότι ο πληθυσμός ξεκίνησε να μετακινείται από τις αγροτικές περιοχές που το ποσοστό απασχόλησης είναι υψηλότερο (41,6 του συνολικού πληθυσμού), προς τις αστικές περιοχές όπου το ποσοστό απασχόλησης είναι χαμηλότερο (32,3%). Μεταξύ των ετών 1981 και 1991 είδαμε ότι το συνολικό ποσοστό απασχόλησης παρέμεινε σταθερό, συγκαλύπτοντας όμως διαφορές ανάλογα με το φύλο και την ηλικία (Πηλαβάκη, 2006). Μιλώντας συγκεκριμένα το ποσοστό απασχόλησης των ανδρών μειώθηκε ενώ των γυναικών αυξήθηκε. Στο ίδιο χρονικό διάστημα εμφανίζεται και ένα αρκετά υψηλό ποσοστό ανεργίας των νέων, που οφείλεται κυρίως στους μηχανισμούς μετάβασης από το εκπαιδευτικό σύστημα στην αγορά εργασίας.

Όταν η ελληνική οικονομική κρίση ξεκίνησε το 2009 κανείς δεν περίμενε τη διάρκεια καθώς και τις δραματικές συνέπειές της. Το πιο σημαντικό από αυτά ήταν η τεράστια αύξηση του ποσοστού ανεργίας η οποία παραμένει αρκετά υψηλή. Η Τρόικα, η οποία συγκροτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, προσπάθησε να αντιμετωπίσει τις δυσκαμνίες της αγοράς εργασίας και συνεπώς την ανεργία με ορισμένα μέτρα αναδιάρθρωσης, αλλά τα αποτελέσματα δεν ήταν όπως αναμενόταν. Το υψηλό ποσοστό ανεργίας σε συνδυασμό με τα μέτρα λιτότητας επηρέασαν αρνητικά τα άτομα, την κοινωνία και την οικονομία σε πολλούς τομείς.

Είναι γεγονός ότι η Ελλάδα έχει ανάγκη από θεμελιώδεις μεταρρυθμίσεις προκειμένου να αναδιαρθρώσει την αγορά εργασίας της. Για να επιτευχθεί αυτό οι κυβερνήσεις έχουν κάνει κάποια απαραίτητα βήματα, αλλά δυστυχώς, όπως φαίνεται από τα στατιστικά στοιχεία που θα δούμε στα επόμενα κεφάλαια, οι στόχοι δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί. Οι μαζικές μεταρρυθμίσεις και η περιοριστική δημοσιονομική πολιτική που επέβαλε η Τρόικα για τη δημοσιονομική προσαρμογή στην Ελλάδα είχαν τεράστιο αρνητικό αντίκτυπο στην αγορά εργασίας. Τα μέτρα λιτότητας οδήγησαν σε απώλεια τεράστιου αριθμού θέσεων εργασίας.

Σε αντάλλαγμα της οικονομικής υποστήριξης, ο ελληνικός πληθυσμός έχει υποστεί σκληρά μέτρα λιτότητας και σημαντικές αλλαγές σε πολλούς τομείς της οικονομικής και επιχειρηματικής ζωής. Επιπλέον, μεταξύ του 2010 και του 2012, στο δεύτερο μνημόνιο συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο του δεύτερου μνημονίου ορισμένα βασικά μέτρα όπως αυστηρές περικοπές στις δημόσιες δαπάνες (συρρικνωτική δημοσιονομική πολιτική), επαναστατικές μεταρρυθμίσεις στη δημόσια υγεία, ιδιωτικοποίηση βασικών αγορών και πλήρης αναδιάρθρωση της αγοράς εργασίας από την κυβέρνηση.

Επιπλέον, δίνοντας έμφαση στην αναδιάρθρωση της αγοράς εργασίας, οι ελληνικές κυβερνήσεις θέσπισαν μια σειρά νομοθετικών πράξεων προκειμένου να επιτύχουν υψηλότερο βαθμό ευελιξίας στην αγορά εργασίας (για να αντιμετωπίσουν την ακαμψία της αγοράς), να μειώσουν το κόστος εργασίας και, συνεπώς, να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα.

Συγκεκριμένα, οι μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας περιελάμβαναν τα ακόλουθα μέτρα:

1. Την εισαγωγή κατώτερων μισθών για τους νέους εργαζομένους.
2. Η μείωση του κόστους υπερωριών.
3. Η αύξηση της περιόδου δοκιμασίας.
4. Η αύξηση του ορίου για τις ομαδικές απολύσεις.
5. Η διευκόλυνση της εργασίας μερικής απασχόλησης.

Όπως προαναφέρθηκε, ένα μεγάλο μέρος της οικονομικής αναδιάρθρωσης έχει ως στόχο την αγορά εργασίας. Ένα σημαντικό μέτρο, το οποίο υποτίθεται ότι θα μείωνε το κόστος εργασίας και θα ενίσχυε την ανάπτυξη, είναι η μείωση του εθνικού κατώτατου μισθού εν γένει και κάτω από την ηλικία των 25. Ωστόσο, τα στατιστικά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) καταδεικνύουν εντελώς διαφορετικά αποτελέσματα, όπως θα δούμε στα επόμενα κεφάλαια.

Προφανώς παρουσιάζεται μια αυξανόμενη τάση για όλες τις ηλικιακές ομάδες και σημαντικές αρνητικές συνέπειες για τους νέους ηλικίας έως 30 ετών. Από την άποψη βέβαια της Τρόικας, το «φάρμακο» θα λειτουργήσει μακροπρόθεσμα παρά τις βραχυχρόνιες αρνητικές επιπτώσεις.

1.3 Τα είδη της ανεργίας

Υπάρχουν κάποια είδη ανεργίας, τα οποία είναι κοινώς αποδεκτά από όλες τις σχολές οικονομικής σκέψης τα οποία είναι πέντε και διακρίνονται ανάλογα με τα αίτια της ανεργίας και το χρονικό ορίζοντα της εκδήλωσής της. Τα πέντε αυτά είδη ή αλλιώς κατηγορίες της ανεργίας είναι: η εποχιακή ανεργία, η ανεργία τριβής, η διαρθρωτική, η κυκλική και η καλυμμένη ανεργία τα οποία θα τα αναλύσουμε παρακάτω:

Η διαρθρωτική ανεργία: Η διαρθρωτική ανεργία υπάρχει σε μια περιοχή, όταν οι επιχειρήσεις επιθυμούν να προσλάβουν εργαζόμενους με διαφορετικά εργασιακά προσόντα από εκείνα που διαθέτουν οι άνεργοι της περιοχής. Στη διαρθρωτική ανεργία υπάρχουν άνεργοι που ψάχνουν να βρουν δουλειά και επιχειρήσεις που έχουν κενές θέσεις, αλλά τα προσόντα των πρώτων δεν αντιστοιχούν με τις απαιτήσεις των επιχειρήσεων. Υπάρχουν πολλοί λόγοι που δημιουργούν τη διαρθρωτική ανεργία. Ένα αίτιο είναι οι **μεταβολές στο πρότυπο κατανάλωσης**. Αν κλείσει το εστιατόριο της γειτονιάς επειδή οι καταναλωτές προτιμούν να τρώνε σε fast food, οι εργαζόμενοι στο εστιατόριο θα μείνουν άνεργοι, ενώ το κατάστημα με τα προμαγειρευμένα φαγητά θα ζητά υπαλλήλους για να αντιμετωπίσει την αυξημένη ζήτηση.

Δεύτερος λόγος εμφάνισης της διαρθρωτικής ανεργίας είναι οι μεταβολές στη χρησιμοποιούμενη τεχνολογία για την παραγωγή εμπορευμάτων. Η ανεργία αυτή λέγεται και **τεχνολογική ανεργία**. Όταν η τεχνολογία βελτιώνεται, τα καινούργια μηχανήματα υποκαθιστούν ένα μέρος της ανθρώπινης εργασίας ενώ, από την άλλη πλευρά, οι ενδιαφερόμενοι να εργαστούν δεν κατέχουν τις νέες γνώσεις που απαιτούνται.

Η νέα τεχνολογία, βέβαια, δημιουργεί νέες ειδικότητες, που με τη σειρά τους δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας και μακροχρόνια θα καλυφθούν από άτομα που θα έχουν αποκτήσει τις απαραίτητες γνώσεις (Δεδουσόπουλος Α., Γιαλέρης Π., Σχιστού Ι., Τέντες Π., Χατζηανδρέου Α., 2010).

Η ανεργία τριβής: Πολλές φορές οι εργαζόμενοι εγκαταλείπουν την εργασία που έχουν, αναζητώντας μια καλύτερη. Το χρονικό διάστημα (μικρό ή μεγάλο) που μεσολαβεί κατά τη μετάβαση από τη μια εργασία στην άλλη, τα άτομα αυτά είναι άνεργα. Το διάστημα αυτό αυξάνεται όσο μεγαλύτερη είναι η ανεργία στην περιοχή και όσο μικρότερη είναι η πληροφόρηση για τις υπάρχουσες ευκαιρίες απασχόλησης.

Η ανεργία τριβής είναι ηθελημένη ανεργία, η οποία όπως φαίνεται καλύτερεύει τελικά τη θέση του ατόμου, αλλά κι εκείνη της εθνικής οικονομίας γιατί αυξάνει την παραγωγικότητα κατευθύνοντας τους εργαζομένους προς τις εργασίες για τις οποίες έχουν για εκείνους περισσότερο ενδιαφέρον. Σε κατάσταση πλήρους απασχόλησης υπάρχει ανεργία τριβής, η οποία συμβάλλει στην βέλτιστη χρησιμοποίηση του συντελεστή εργασίας (Δεδουσόπουλος Α., Γιαλέρης Π., Σχιστού Ι., Τέντες Π., Χατζηανδρέου Α., 2010).

Η εποχιακή ανεργία: Υπάρχουν εργασίες οι οποίες συνδυάζονται με ορισμένες εποχές του έτους όπως π.χ. ο τουρισμός, οι γεωργικές ασχολίες, η εμφάνιση των Δεκέμβριο καταστημάτων με χριστουγεννιάτικα είδη, τα παγωτά το καλοκαίρι κ.ά. Τα άτομα που ασχολούνται με αυτές τις εργασίες είτε αλλάζουν εργασία ανάλογα με την εποχή (εάν αυτό τους είναι δυνατό) είτε παραμένουν άνεργα περιμένοντας πάλι την κατάλληλη εποχή (Δεδουσόπουλος Α., Γιαλέρης Π., Σχιστού Ι., Τέντες Π., Χατζηανδρέου Α., 2010).

Η ανεργία ανεπαρκούς ζήτησης ή αλλιώς κυκλική: Το είδος αυτό ανεργίας εμφανίζεται όταν οι καταναλωτές ζητούν λιγότερα προϊόντα από αυτά που παράγουν οι παραγωγικές μονάδες. Με τη σειρά τους οι παραγωγικές μονάδες μειώνουν την παραγωγή τους, με αποτέλεσμα να μην προσλαμβάνουν νέο προσωπικό, αλλά και να κάνουν απολύσεις στους ήδη εργαζόμενους. Η κυκλική ανεργία θεωρείται από τις σοβαρότερες μορφές ανεργίας. Οι πιθανότητες να ξαναβρούν εργασία οι απολυμένοι είναι πολύ μικρές, επειδή η οικονομία βρίσκεται σε άσχημο σημείο. Η ανεργία θα μειώσει ακόμα περισσότερο το εισόδημα με αποτέλεσμα την ακόμη μεγαλύτερη μείωση της ζήτησης (Δεδουσόπουλος Α., Γιαλέρης Π., Σχιστού Ι., Τέντες Π., Χατζηανδρέου Α., 2010).

Καλυμμένη Ανεργία: θεωρείται η ανεργία που υπάρχει όταν οι εργαζόμενοι υποαπασχολούνται ή συνήθως εργάζονται χωρίς να καταβάλλονται οι μισθοί τους για αρκετό μεγάλο χρονικό διάστημα. Οι εργαζόμενοι θέλουν αλλά δεν βρίσκουν πλήρη απασχόληση, γι' αυτό αναγκάζονται να απασχολούνται μερικώς, κάτι που τα τελευταία χρόνια κερδίζει συνεχώς έδαφος (Δεδουσόπουλος Α., Γιαλέρης Π., Σχιστού Ι., Τέντες Π., Χατζηανδρέου Α., 2010).

1.4 Ο Ορισμός του Άνεργου

Άνεργος βάσει του ορισμού του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, θεωρείται κάποιος ο οποίος “δεν εργάζεται, ενδιαφέρεται να εργαστεί, είναι διαθέσιμος για να εργαστεί και ψάχνει για εργασία” και Ανεργία είναι η κατάσταση ενός ατόμου, που ενώ είναι ικανό, πρόθυμο και διαθέσιμο να απασχοληθεί, δεν δύναται να βρει εργασία. Επίσης σύμφωνα με την CEDEFOP, (Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο 1996) ως ανεργία ορίζεται «η κατάσταση όσων προσφέρονται για εργασία και δε βρίσκουν απασχόληση έναντι αμοιβής, ανάλογη με την ειδικευση και τις επαγγελματικές δεξιότητες που διαθέτουν. Ο άνεργος διαφέρει από τον άεργο. Ο τελευταίος εκτός του ότι δεν έχει κάποια απασχόληση, δεν ενδιαφέρεται καν να αποκτήσει». Συσχετιζόμενες με την έννοια της ανεργίας είναι οι έννοιες του εργατικού δυναμικού, του μη εργατικού δυναμικού και το ποσοστό ανεργίας. Το εργατικό δυναμικό αποτελείται κυρίως από όλους όσους έχουν εργασία (απασχολούμενοι) και εκείνους που δεν απασχολούνται (άνεργοι) αλλά όμως έχουν δηλώσει ότι επιθυμούν και είναι διαθέσιμοι να εργασθούν όταν βρεθεί κάτι. Το μη εργατικό δυναμικό είναι το μέρος του ενήλικου πληθυσμού που ασχολείται με τα οικιακά, είτε είναι συνταξιούχοι, είτε ασθενούν σοβαρά ώστε απέχουν από την εργασία, ή δεν ψάχνουν καθόλου

για εργασία. Το ποσοστό ανεργίας θεωρείται ο αριθμός των ανέργων ο οποίος διαιρείται με το σύνολο του εργατικού δυναμικού. (Ευθυμιάδου Θεοδώρα, 2012).

Στη βάση της κοινής καταγραφής και στατιστικής επεξεργασίας της ανεργίας στα πλαίσια της ευρωπαϊκής ένωσης έχει δοθεί ένας λειτουργικός ορισμός (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1897/2000 της Επιτροπής 7-9-2000). Σύμφωνα με τον κανονισμό άνεργοι θεωρούνται τα άτομα ηλικίας 15 έως 74 ετών τα οποία: α) δεν είχαν εργασία κατά την εβδομάδα αναφοράς, δηλαδή δεν είχαν ούτε μισθωτή εργασία ούτε μη μισθωτή εργασία (για μία ώρα τουλάχιστον) β) ήταν διαθέσιμα για εργασία, δηλαδή για έναρξη δραστηριότητας ως μισθωτοί ή μη μισθωτοί εντός δύο εβδομάδων από την εβδομάδα αναφοράς) αναζητούσαν ενεργά απασχόληση, δηλαδή είχαν πραγματοποιήσει συγκεκριμένες ενέργειες με σκοπό την εξεύρεση μισθωτής ή μη μισθωτής απασχόλησης για περίοδο τεσσάρων εβδομάδων που λήγει στο τέλος της εβδομάδας αναφοράς, ή τα οποία είχαν βρει εργασία και θα την άρχιζαν εντός τριών μηνών το πολύ. Παρόλο που τα τελευταία χρόνια υπάρχει μια κάμψη του φαινομένου της ανεργίας στην Ε.Ε. το πρόβλημα εξακολουθεί να είναι έντονο και να αφορά κυρίως τους νέους εργαζόμενους. Δύο ζητήματα, σε σχέση με τα προηγούμενα και την μείωση του αριθμού των ανέργων είναι α) ποιος υπολογίζεται ως άνεργος και β) πως γίνεται η μέτρηση της ανεργίας. Και για τα δύο αυτά ζητήματα έχει ασκηθεί πολύ κριτική. Στην πραγματικότητα το ποσοστό ανεργίας είναι πολύ υψηλότερο (Ευθυμιάδου Θεοδώρα, 2012).

1.5 Κριτήρια Διάκρισης της Ανεργίας

Η ανεργία μπορεί να ταξινομηθεί σε αρκετές κατηγορίες όπως για παράδειγμα με βάση το χρόνο που διαρκεί, τα αίτια που την προκαλούν, τις πολιτικές που την αντιμετωπίζουν, και την ομάδα στην οποία ανήκει ο άνεργος, δηλαδή τη διάρθρωσή της.

Το βασικό κριτήριο διάκρισης της ανεργίας όμως με το οποίο γίνεται η ταξινόμηση της ανεργίας είναι συνήθως ανάλογο με τα αίτια που την προκαλούν, ενώ τα υπόλοιπα τρία αίτια που προαναφέραμε είναι δευτερεύοντα ή συμπληρωματικά κριτήρια (Δεδουσόπουλος Α., 2000).

1.5.1 Διάκριση της Ανεργίας ανάλογα με τη διάρκειά της

Η διάκριση αυτή έχει να κάνει με το χρονικό διάστημα στο οποίο παραμένουν τα άτομα άνεργα (διάρκεια ανεργίας). Σημασία δεν έχει μόνο η διάρκεια της ανεργίας αλλά κυρίως και η συχνότητα που εμφανίζεται. Πολλοί άνθρωποι αντιμετωπίζουν συνήθως μικρά διαστήματα που μένουν άνεργοι, αλλά η συχνότητα της αυξάνεται δραματικά τα τελευταία χρόνια όπως θα δούμε και στις αναλύσεις στα επόμενα κεφάλαια.

Επίσης χρήζει σημασίας για το εάν μένουν οι ίδιοι άνθρωποι άνεργοι για πολλές συνεχόμενες περιόδους, ενώ κάποιος άλλος δεν έχουν κανένα κίνδυνο να μείνουν άνεργοι. Παρόλα αυτά σημασία έχει και ο τρόπος στον οποίο τελειώνει το διάστημα που κάποιος δηλώνει άνεργος.

Για παράδειγμα, αρκετοί άνθρωποι που είναι άνεργοι αποσύρονται από το εργατικό δυναμικό διότι έχουν μείνει αρκετό καιρό σε αυτή την κατάσταση χωρίς προφανείς αποτελέσματα (Δεδουσόπουλος Α., 2000). Σύμφωνα με το κριτήριο της διάρκειάς της, η ανεργία διακρίνεται σε βραχυχρόνια και σε μακροχρόνια ή χρόνια ανεργία. Ως βραχυχρόνια θεωρείται η ανεργία η οποία διαρκεί έως έξι μήνες, ενώ μακροχρόνια ή χρόνια η ανεργία που διαρκεί από δώδεκα και άνω μήνες (Ευθυμιάδου Θεοδώρα, 2012).

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	ΕΙΔΟΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ
Έως 6 Μήνες	Βραχυχρόνια Ανεργία
6 έως 12 Μήνες	Ανεργία Μέσης Διάρκειας
12 και άνω	Μακροχρόνια ή Χρόνια Ανεργία
Άνω των 24 Μηνών	Μεγάλη Μακροχρόνια Ανεργία

Πίνακας 1.1.: Διάκριση της ανεργίας ανάλογα με την διάρκειά της

Πηγή: Δεδουσόπουλος Α. Θεωρίες της Ανεργίας, 2000

Υπάρχουν μεγάλες διαφορές στη διάρκεια της ανεργίας μεταξύ ανδρών και γυναικών, με τις γυναίκες να εμφανίζουν συνήθως υψηλότερη συγκέντρωση στη μακροχρόνια ανεργία σε σχέση με τους άνδρες. Είναι αξιοσημείωτο ότι οι νεότεροι του πληθυσμού εμφανίζουν χαρακτηριστικά υψηλότερη μακροχρόνια ανεργία από τους μεγαλύτερους σε ηλικία (Δεδουσόπουλος Α., 2000).

1.5.2 Διάκριση βάσει των αιτιών που την προκαλούν

Η πιο σημαντική διάκριση μεταξύ των ειδών της ανεργίας είναι η ηθελημένη ή εκούσιας ανεργία μεταξύ της αθέλητης ή ακούσιας ανεργίας. Εκούσια άνεργος είναι εκείνος που ενώ του έχουν προσφέρει μια εργασία την οποία μπορεί και να αναλάβει, εκείνος συνεχίζει να ψάχνει για μια καλύτερη κατά τα δεδομένα του δουλειά με πιο ψηλό μισθό σε σχέση με αυτό που του προσέφεραν, χωρίς βέβαια να αποδεχθεί την προσφορά που του έγινε (Παυλόπουλος Π, 2000). Από την άλλη ακούσια άνεργος είναι εκείνος που ενώ θα ήταν πρόθυμος να εργασθεί σε μια οποιαδήποτε εργασία για την οποία έχει τα απαραίτητα προσόντα είτε με τον τρέχοντα μισθό είτε ακόμη και με χαμηλότερο μισθό, δεν του δίνεται η ευκαιρία να βρει μια τέτοια δουλειά. Η διάκριση αυτή βασίζεται στην άποψη ότι ένας αριθμός ανέργων παραμένει στην κατάσταση της ανεργίας και καταγράφεται στις στατιστικές των ανέργων παρά την έλλειψη επιθυμίας να βρει εργασία κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Σαν αποτέλεσμα, η εγγεγραμμένη ανεργία υπερεκτιμά το μέγεθος της πραγματικής ανεργίας κατά τον αριθμό των ανέργων που προτιμούν να παραμείνουν άνεργοι για διάφορους λόγους παρά να εργασθούν (Δεδουσόπουλος Α., 2000).

1.5.3 Διάκριση βάσει των πολιτικών αντιμετώπισής της

Η ταξινόμηση της ανεργίας βάσει των πολιτικών την διαχωρίζει σε ανεργία τριβής, διαρθρωτική και κυκλική ή εποχική ανεργία, τα οποία είναι τα είδη της ανεργίας και τα αναλύσαμε στην προηγούμενη ενότητα (ενότητα 1.3) του συγκεκριμένου κεφαλαίου.

1.5.4 Διάκριση βάσει της διάρθρωσής της

Η διάκριση βάσει της διάρθρωσης της ανεργίας αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο επιμερίζεται η ανεργία μεταξύ διακριτών κοινωνικών ομάδων που αποτελούν το εργατικό δυναμικό. Τέτοιες ομάδες αποτελούν το φύλο, η φυλή και η εθνικότητα, η ηλικία, η οικογενειακή κατάσταση, το επίπεδο εκπαίδευσης, η εργασιακή ένταξη και η εργασιακή εμπειρία (Δεδουσόπουλος Α., 2000).

Το επίπεδο της ανεργίας αυξάνεται εξαιτίας της αύξησης της συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό κοινωνικών ομάδων, που χαρακτηρίζονται από σταθερά υψηλά ποσοστά, όπως οι γυναίκες, οι νέοι, οι μετανάστες από τρίτες χώρες κ.α. Κατά συνέπεια, οι προσπάθειες για την μείωση της ανεργίας πρέπει να επικεντρώνονται στον τρόπο της μείωσης της ανεργίας των προαναφερθέντων ομάδων σαν αποτέλεσμα να επηρεάζεται και το γενικό ποσοστό ανεργίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε η Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία (ΕΛΣΤΑΤ), για το β' τρίμηνο του 2011, το ποσοστό ανεργίας των γυναικών αγγίζει το 20,0% και είναι αρκετά υψηλότερο από των ανδρών αντίστοιχα που είναι 13,7%. Στους νέους ηλικίας 15-29 ετών το ποσοστό της ανεργίας είναι 32,9%, στις νέες γυναίκες αντίστοιχα φθάνει στο 38,3%. Ωστόσο υψηλά ποσοστά ανεργίας στη χώρα μας καταγράφουν επίσης όσοι δεν έχουν πάει καθόλου σχολείο, κατά συνέπεια οι άνεργοι να ανέρχονται στο 34,5%, στη συνέχεια ακολουθούν τα άτομα που έχουν τελειώσει μερικές τάξεις δημοτικού με 24,9% ποσοστό και οι απόφοιτοι ανώτερης Τεχνολογικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης με 19,0% ποσοστό (ΕΛΣΤΑΤ, Στατιστικά στοιχεία, 2011).

Τα χαμηλότερα ποσοστά βέβαια έχουν παρατηρηθεί σε όσους έχουν διδακτορικό ή μεταπτυχιακό με ποσοστό 9,7% και στους πτυχιούχους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με ποσοστό ανεργίας 11,6% (ΕΛΣΤΑΤ, Στατιστικά στοιχεία, 2011).

1.6 Τα αίτια της Ανεργίας

Η εξέλιξη της τεχνολογίας, η παγκοσμιοποίηση, οι δυσκολίες στην αγορά εργασίας, ο μεγάλος ανταγωνισμός με τρίτες χώρες, η έλλειψη προσαρμογής στους χώρους εργασίας και οι δημογραφικές αλλαγές είναι οι κύριοι παράγοντες που οφείλονται στην αύξηση της ανεργίας. Εάν αναλύσουμε τους παραπάνω παράγοντες μπορούμε να διαπιστώσουμε:

- Όταν η ανεργία αυξάνεται συμπίπτει με την εμφάνιση και την εφαρμογή καινούριων τεχνολογιών, τείνεται να θεωρηθεί η τεχνολογική πρόοδος ως πηγή ανεργίας. Πολλοί οικονομολόγοι πιστεύουν ότι έχει εμφανιστεί μια έντονη προτίμηση προς τη ζήτηση για ειδικευμένους εργάτες με αποτέλεσμα να μειώνονται οι μισθοί των λιγότερο ειδικευμένων εργαζομένων και να αυξάνεται η ανεργία για τους ανειδίκευτους εργαζομένους (Mankiw, 2002). Με άλλα λόγια η τεχνολογία καταργεί θέσεις εργασίας χαμηλού κόστους και χαμηλής παραγωγικότητας ενώ παράλληλα δημιουργεί άλλες πιο παραγωγικές, εξειδικευμένες και με υψηλότερο μισθό.

- Η άνοδος του διεθνούς εμπορίου και η εντατικοποίηση του διεθνούς ανταγωνισμού, αποτελούν επίσης ένα σημαντικό παράγοντα αρνητικής επιρροής της απασχόλησης. Τα προϊόντα που εισάγουμε από τις αναπτυσσόμενες χώρες με ιδιαίτερα χαμηλό κόστος εργασίας υποβαθμίζουν τη διεθνή ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών προϊόντων με

αποτέλεσμα το κλείσιμο των βιομηχανιών των Δυτικών χωρών (Ευρώπη, ΗΠΑ) και της αύξησης της ανεργίας τους (Παπαβασιλείου, Χ., 2000).

- Η φυσιολογική αύξηση του συνόλου του γενικού πληθυσμού είχε σαν αποτέλεσμα να εισέλθει στην αγορά εργασίας ένας αυξανόμενος ενεργός πληθυσμός ηλικίας 15 έως 65 ετών. Πάραυτα, η μείωση του ποσοστού απασχόλησης των ανδρών αντανακλά εν μέρει την αύξηση του ποσοστού ανεργίας αλλά και το χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό (Πηλαβάκη, Α.Α., 2006).

- Η οικονομία της Ευρώπης χαρακτηρίζεται από μια συνεχή τροποποίηση των δομών της απασχόλησης όπως είναι οι μεταβολές των εξειδικεύσεων από την επίδραση των τεχνολογικών αλλαγών, η αναδιανομή κατά κλάδο και η γεωγραφική αναδιανομή της οικονομικής δραστηριότητας μεταξύ περιοχών ή σε διεθνές επίπεδο (Παπαβασιλείου, Χ., (2000), «Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση», Αθήνα).

Υπεύθυνο για την ανισότητα μεταξύ εξειδικεύσεων των εργαζομένων σε σχέση με τις απαιτήσεις των προσφερόμενων θέσεων εργασίας, είναι το εκπαιδευτικό σύστημα. Συνοψίζοντας, η βραδύτητα των Δυτικών οικονομιών και κυρίως της Ευρώπης στους τομείς των επενδύσεων, της συσσώρευσης κεφαλαίου, της έρευνας και ανάπτυξης καθώς και της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, έχει οδηγήσει την ανεργία σε αρκετά υψηλά επίπεδα μέχρι και σήμερα.

1.7 Οι Επιπτώσεις της Ανεργίας

Η ανεργία έχει τρεις βασικές οικονομικές συνέπειες:

1ο. Αποτελεί απώλεια παραγωγικών δυνάμεων, δηλαδή της εργασίας των ανέργων, η οποία θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στην παραγωγική διαδικασία.

2ο. Σημαίνει απώλεια εισοδήματος για τον άνεργο και την οικογένειά του.

3ο. Επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό, λόγω της παροχής των επιδομάτων ανεργίας προς τους άνεργους.

Εννοείται ότι οι συνέπειες της ανεργίας είναι ευρύτερες, γιατί η κατάσταση της ανεργίας μπορεί να είναι εξαιρετικά επώδυνη για τον άνεργο και την οικογένειά του αφού, εκτός από την έλλειψη εισοδήματος του, μειώνεται επίσης και η κοινωνική του θέση, αρχικά αποκτά προβλήματα αυτοσεβασμού, εμφανίζεται η οικογενειακή τριβή κ.α. Με λίγα λόγια, πέρα από τις μεγάλες οικονομικές συνέπειες, η ανεργία θεωρείται στην εποχή μας το ο μεγαλύτερος παράγοντας για τα σοβαρά κοινωνικά προβλήματα. Η ανάδειξη και καταμέτρηση των κοινωνικοοικονομικών παραμέτρων της ανεργίας έχει σαν αποτέλεσμα την διερεύνηση παραγόντων (θετικών ή αρνητικών) και την συλλογή κάποιων πορισμάτων. Υπάρχουν κατηγορίες ανέργων που βιώνουν την ανεργία διαφορετικά από τους άλλους, είτε με καθημερινές στερήσεις, είτε με το άγχος για το αβέβαιο μέλλον.

Κοινωνιολογικές έρευνες έχουν δείξει ότι η άμεση εργασιακή διαδικασία βιώνεται ως πηγή αισθημάτων αδυναμίας, απουσίας νοήματος και αποξένωσης. Η μη εκπλήρωση των στόχων και η κατάπνιξη της ανάγκης για ενδιαφέρουσα εργασία ως πεδίο εκδήλωσης δημιουργικότητας και ανεξαρτησίας, επιδρά σημαντικά αρνητικά τόσο στην στάση προς εργασία, όσο και στην ψυχική διάθεση και στον αυτοσεβασμό των εργαζομένων (Ρομπόλης

Σ., (2010). Ο χαρακτήρας της εργασίας και η σχέση του εργαζομένου προς αυτήν, επιδρά στην σωματική και ψυχική του υγεία.

Οι άνεργοι φαίνεται να παρουσιάζουν πολύ κακή ψυχική υγεία και είναι περισσότερο επιρρεπείς σε κατάθλιψη όπως έχουν δείξει οι έρευνες, σε αυτοκτονίες και στον αλκοολισμό. Η χρόνια ανεργία προκαλεί ισχυρή αίσθηση αγωνίας, άγχος, απώλεια αυτοπεποίθησης και μνήμης, ανικανότητα συγκέντρωσης, απογοήτευση και απαισιοδοξία, υψηλή ερεθιστικότητα και διαταραχές στο επίπεδο σχέσεων. Οι διάφορες έρευνες απασχόλησης έχουν δείξει ότι η απώλεια εισοδήματος παίζει το πιο σημαντικό ρόλο στην ψυχική υγεία απ' ότι η έλλειψη εργασίας, αυξάνοντας τα ποσοστά αυτοκτονιών τα τελευταία χρόνια στην χώρα μας κυρίως σε όσους ανήκουν στη χαμηλότερη εισοδηματική κατηγορία. Βέβαια η έλλειψη εργασίας δεν είναι αμελητέος παράγοντας, όμως έχει δευτερεύουσα σημασία σε σχέση με την έλλειψη εισοδήματος (Ρομπόλης Σ., 2010).

Κατά συνέπεια, οι γυναίκες αντιδρούν πιο ομαλά στην απώλεια της εργασίας απ' ότι οι άνδρες, εκτός από τις περιπτώσεις που είναι το κύριο μέλος της οικογένειας. Όσον αφορά τον παράγοντα εκπαίδευση οι στατιστικές δείχνουν ότι τα παιδιά των φτωχών οικογενειών εμφανίζουν μεγαλύτερη εκπαιδευτική στασιμότητα απ' ότι τα παιδιά των πιο άνετων οικονομικά, κατέχοντας, κατά κάποιο τρόπο το εκπαιδευτικό επίπεδο των γονιών τους.

Τέλος το πρόβλημα της ανεργίας συνδέεται με το μεγάλο πρόβλημα της φτώχειας χωρίς όμως να ταυτίζεται απόλυτα με αυτό (Ρομπόλης Σ., 2010). Ένα από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των φτωχών είναι η έλλειψη μόνιμης απασχόλησης και η συχνή αλλαγή στον τομέα της απασχόλησης.

Παρόλα αυτά, τα μέχρι σήμερα διεθνή στατιστικά στοιχεία επιβεβαιώνουν ότι κάθε αύξηση της ανεργίας κατά 3% συνοδεύεται όχι μόνο από την αύξηση της φτώχειας και την καταστροφή του κοινωνικού συνόλου μιας χώρας αλλά, επιβαρύνει σοβαρά την ψυχική και σωματική υγεία των ανέργων.

Τα αμέσως επόμενα χρόνια, λόγω της παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης που έχει επιβληθεί στη χώρα μας, το πρόβλημα της ανεργίας θα αναδειχθεί σε ένα από τα σοβαρότερα κοινωνικά μας προβλήματα (Ρομπόλης Σ., (2010), «Οικονομική κρίση, κρίση απασχόλησης και κρίση κοινωνικής Ασφάλισης», Αθήνα).

1.8 Οικονομική κρίση και ανεργία

Οικονομική κρίση είναι το φαινόμενο κατά το οποίο μια οικονομία χαρακτηρίζεται από μια διαρκή και αισθητή μείωση της οικονομικής δραστηριότητας. Όταν λέμε οικονομική δραστηριότητα αναφερόμαστε σε όλα τα μακροοικονομικά μεγέθη της οικονομίας, όπως η απασχόληση, το εθνικό προϊόν, οι τιμές, οι επενδύσεις, κλπ.

Όπως όλοι γνωρίζουμε η κρίση της Ευρωζώνης, ή όπως αλλιώς αναφέρεται και ως ευρωκρίση, είναι μια συνεχής κρίση που επηρεάζει όλες τις χώρες της ευρωζώνης από τις αρχές του 2009, όταν 10 τράπεζες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης ζήτησαν να λάβουν ένα πακέτο διάσωσης.

Με την εμφάνιση της κρίσης έκανε δύσκολο ή και αδύνατο για κάποιες χώρες της Ευρωζώνης να εξοφλήσουν ή να αναχρηματοδοτήσουν το δημόσιο χρέος τους χωρίς την βοήθεια τρίτων μερών όπως είναι η ΕΚΤ (Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα), και το ΔΝΤ (Διεθνές Νομισματικό Ταμείο). Όλες οι τράπεζες της Ευρωζώνης ήταν υποκεφαλαιοποιημένες και αντιμετώπιζαν προβλήματα ρευστότητας και χρέους.

Σε αυτή την ενότητα θα δούμε την ανασκόπηση της ελληνικής κρίσης μετά την μεταπολίτευση του 1974.

- 1974-2009: Η Ελλάδα μετά το 1974 πήρε αρκετά δάνεια ως κατά συνέπεια την σημαντική αύξηση του χρέους της.
- Οκτώβριος 2009 – Ιανουάριος 2010: Ο τότε Υπουργός Οικονομικών κύριος Γεώργιος Παπακωνσταντίνου ανακοίνωσε στο συμβούλιο ECOFIN (Συμβούλιο Οικονομικών & Δημοσιονομικών Υποθέσεων) ότι το έλλειμμα της χώρας για το 2009 θα εκτιναχτεί στο 12,5% από 6% που εκτιμούσε η προηγούμενη κυβέρνηση.
- Φεβρουάριος 2010: Το πρώτο πακέτο μέτρων στη χώρα: Ο τότε πρωθυπουργός Γεώργιος Παπανδρέου είχε παρευρεθεί στο Νταβός, στο ετήσιο Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ και δέχτηκε αρκετά έντονες πιέσεις από τους ξένους ηγέτες για την άμεση λήψη μέτρων για την μείωση του χρέους.
- Μετά το Νταβός, η κυβέρνηση ανακοίνωσε μέτρα για τον Δημόσιο Τομέα που περιελάμβαναν: κυρίως πάγωμα μισθών, περικοπές επιδομάτων, μείωση υπερωριών και οδοιορικών.
- Μάρτιος 2010: Το Δεύτερο Πακέτο μέτρων: Αυξάνεται η φημολογία για την χρεοκοπία της χώρας. Εμφανίστηκε η λήψη νέων σκληρών μέτρων όπως: Μείωση των δώρων κατά 30%, μείωση των επιδομάτων δημοσίου κατά 12%, μείωση αποδοχών υπαλλήλων ΔΕΚΟ, ΟΤΑ, ΝΠΙΔ κατά 7%, αυξήσεις στον ΦΠΑ και στου φόρου βενζίνης, κλπ.
- Απρίλιος – Μάιος 2010: Εμφάνιση μνημονίου και χρήση του Τρίτου πακέτου μέτρων. Η χώρα δεν κατάφερε να βελτιώσει αρκετά την θέση της στις διεθνείς αγορές, παρά την λήψη των δύο προηγούμενων μέτρων. Στις 23 Απριλίου του ίδιου έτους Ο πρωθυπουργός, κύριος Παπανδρέου, ανακοινώνει στο Καστελόριζο την προσφυγή της χώρας μας στο διεθνές μηχανισμό στήριξης (ΟΝΕ, ΕΚΤ, ΔΝΤ) και στην λήψη νέων ακόμη μέτρων, όπως: Αντικατάσταση 13^{ου} και 14^{ου} μισθού των δημοσίων υπαλλήλων με επίδομα της τάξεως των 500 Ευρώ σε όλους όσους έχουν αποδοχές έως 3000 Ευρώ και πλήρης κατάργηση των δύο μισθών για μεγαλύτερες αποδοχές στη συνέχεια μίλησε για αντικατάσταση 13^{ης} και 14^{ης} σύνταξης με επίδομα της τάξεως των 800 Ευρώ για συντάξεις έως 2500 Ευρώ, αύξηση βέβαια του ΦΠΑ, κλπ.
- Ιούνιος-Οκτώβριος 2011: Εισαγωγή της χώρας στο Δεύτερο Μνημόνιο και αποδοχή Τέταρτου & Πέμπτου Πακέτου Μέτρων: Στις 29 Ιουνίου το 2011 η Βουλή των Ελλήνων ψήφισε το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015, το οποίο προέβλεπε σειρά μέτρων περιορισμού δαπανών και αύξησης εσόδων, όπως: Περιορίζονται μισθολογικές και λειτουργικές δαπάνες και νέα φορολογικά πακέτα.
- Οκτώβριος 2011 – Νοέμβριος 2012: Κούρεμα, πρόσθετο Πακέτο Στήριξης, Εκλογές, Ανακεφαλοποίηση: Στις 23 Οκτωβρίου έγινε έκτακτη σύνοδος κορυφής ΕΕ για την κατάρτιση ενός σχεδίου αντιμετώπισης της κρίσης χρέους στην Ευρωζώνη. Στις 27

Οκτωβρίου η σύνοδος συμφώνησε σε: Κούρεμα κατά 50% του ελληνικού χρέους, πρόσθετο πακέτο βοήθειας ύψους 130 Δις Ευρώ και σε πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής μέχρι το 2021.

Στη συνέχεια ο τότε πρωθυπουργός της χώρας κ. Γιώργος Παπανδρέου ανακοίνωσε ξαφνικά τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος με θέμα την νέα δανειακή σύμβαση της χώρας. Η Μέρκελ και ο Σαρκοζί, ανακοίνωσαν πως το δημοψήφισμα θα κρίνει αν θα παραμείνει η χώρα στην Ευρωζώνη ή όχι. Ακολούθησαν βέβαια τετραήμερες διαβουλεύσεις με την συμμετοχή των κομματικών επιτελείων του ΠΑΣΟΚ, της ΝΔ και του ΛΑΟΣ για την επιλογή του νέου προσώπου που θα ηγηθεί στο νέο κυβερνητικό σχήμα. Στις 10 Νοεμβρίου ο Λουκάς Παπαδήμος επιλέχτηκε ως ο νέος Πρωθυπουργός της Ελλάδας.

Τα νέα μέτρα του δεύτερου μνημονίου στο οποίο μπήκε η χώρα μας τότε περιελάμβαναν τα εξής: Μείωση κατά 22% του κατώτατου μισθού σε όλα τα κλιμάκια του βασικού μισθού και κατά 32% στους νεοεισερχόμενους έως 25 ετών. Κατάργηση 150.000 θέσεων από το δημόσιο τομέα έως το 2015 εκ των οποίων οι 15.000 ήταν μέσα στο 2012. Επίσης περιελάμβανε το κλείσιμο 200 εφοριών, κατάργηση των φοροαπαλλαγών και του χαμηλού ΦΠΑ στα νησιά.

- Ιούνιος-Νοέμβριος 2012: Τρίτο Μνημόνιο & Έκτο Πακέτο Μέτρων που λαμβάνει η χώρα. Από τον Αύγουστο του 2012 είχαν ξεκινήσει οι τρίμηνες σκληρές διαπραγματεύσεις της κυβέρνησης και της Τρόικας και κατέληξαν στην κατάρτιση του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής, ΜΠΔΣ-2013-2016 (το οποίο προβλέπει μέτρα ύψους 18,9 Δις Ευρώ από τα οποία τα 9,4 Δις αφορούν το έτος 2013), που μάλιστα υπέρ-ψηφίστηκε στις 7 Νοεμβρίου (153 ψήφοι από ΝΔ-ΠΑΣΟΚ). Το νέο αυτό πακέτο μέτρων περιελάμβανε μεταξύ άλλων: Αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης κατά 2 έτη, από την 1 Ιανουαρίου 2013 θα υπήρχε μείωση συντάξεων από 5-15%, από τα 1,000 ευρώ και άνω. Περικοπές στα ειδικά μισθολόγια και ένταξη στο ενιαίο μισθολόγιο των εργαζομένων στις ΔΕΚΟ.

Μέσα από όλες αυτές τις διακυμάνσεις που πέρασε η χώρα στο μικρό αυτό διάστημα των χρόνων και μέσα από όλα αυτά τα πακέτα μέτρων τα οποία λάβαμε πιστεύοντας ότι κάποιο από αυτά θα βοηθήσει, κατάφεραν να φέρουν στη χώρα την αίσθηση της οικονομικής κρίσης και κάποια αίτια αυτής είναι:

Πρώτα από όλα η κακή διαχείριση των φορέων Δημοσίων, οικονομικών και Ασφαλιστικών Ταμείων, τα συνεχή πρωτογενή ελλείμματα από το 1974. Εν συνεχεία, η κρατικίστικη ανάπτυξη και περιορισμός της ιδιωτικής πρωτοβουλίας όπως για παράδειγμα, αγροτικές επιδοτήσεις και κρατικοποίηση ιδιωτικών επιχειρήσεων. Τα μέλη της κυβέρνησης ανήκουν στην εκτελεστική εξουσία αλλά και στην νομοθετική με συνέπεια να δαπανούν περισσότερα και να αποταμιεύουν λιγότερα για να μη δυσαρεστήσουν τους ψηφοφόρους τους. Δεν υπήρχε καμία συστηματική προσπάθεια για έλεγχο των δαπανών του κράτους, της εκτεταμένης φοροδιαφυγής της χώρας, της είσπραξης του φόρου και της διαφθοράς του δημοσίου τομέα.

Άλλη μία μεγάλη αιτία της οικονομικής κρίσης της χώρας ήταν η είσοδος της στην ΟΝΕ χωρίς επαρκή προετοιμασία, καθώς και η συνεχής χειροτέρευση της ανταγωνιστικότητας και μεγάλη πτώση της παραγωγής επίσης μετά την είσοδο μας στην ΟΝΕ (Ευθυμιάδου Θεοδώρα, Πτυχιακή Εργασία, Η επίδραση της ανεργίας στους νέους, 2012).

1.9 Ο.Α.Ε.Δ. (Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού)

Στην Ελλάδα του σήμερα αρκετά σημαντικό είναι το έργο του οργανισμού απασχόλησης εργατικού δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ), ακολούθως αναφέρονται ορισμένα στοιχεία για τον οργανισμό αυτό αλλά και πιο συγκεκριμένα τα προγράμματα-δράσεις του, προκειμένου να μειωθεί το ποσοστό της ανεργίας στην Ελλάδα και να βοηθηθούν οι άνεργοι και οι οικονομικά υποβαθμισμένοι.

Ο ΟΑΕΔ είναι ΝΠΔΔ και ανήκει στο Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας αρχικά έχει διαμεσολαβητικό ρόλο για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της ανεργίας. Αποτελείται κυρίως από κέντρα προώθησης απασχόλησης ανά την Ελλάδα τα οποία εντάσσονται ως οργανική μονάδα στην Ειδική Υπηρεσία Κέντρων Προώθησης Απασχόλησης του ΟΑΕΔ και απαρτίζονται από 3 γραφεία: **α)** γραφείο Υποστήριξης **β)** γραφείο Ασφάλισης και **γ)** γραφείο Απασχόλησης με αντίστοιχους υπευθύνους το καθένα από τα οποία έχουν τις παρακάτω δραστηριότητες:

Α. Γραφείο Υποστήριξης επιμελείται όλων των θεμάτων που αφορούν το προσωπικό της Υπηρεσίας - παρακολουθεί την προσέλευση και την αποχώρηση υπαλλήλων - ασχολείται με τα οικονομικά και την τήρηση αρχείων και βιβλίων.

Β. Γραφείο Ασφάλισης ασχολείται με τα πάσης φύσεως επιδόματα ανεργίας, εποχικά, βοηθήματα, μητρότητας, πρακτική άσκηση σπουδαστών ΤΕΙ, επισχές κλπ.

Γ. Γραφείο Απασχόλησης.

Το Κέντρο Προώθησης Απασχόλησης μέσω του γραφείου Απασχόλησης προσπαθεί πρωτίστως για την αναβάθμιση του διαμεσολαβητικού ρόλου προσφοράς και σύζευξης, ενίσχυσης αποτελεσματικότητας ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, ποιοτική και ποσοτική βελτίωση των υπηρεσιών του, οργάνωση επαφών με κοινωνικοοικονομικούς φορείς της τοπικής αγοράς (επιμελητήρια - εμπορικοί σύλλογοι κλπ.), ολοκλήρωση κτηριακού εκσυγχρονισμού και την επέκταση της ποσοτικής και ποιοτικής ανάπτυξης του στελεχιακού του δυναμικού.

Έχει ως αποστολή **α)** την αύξηση της απασχολησιμότητας των δεξιοτήτων και της κινητικότητας των ανέργων οι οποίοι αναζητούν εργασία ώστε να ανταποκρίνονται άμεσα στις ανάγκες της αγοράς εργασίας συμβάλλοντας μάλιστα στην προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της κοινωνικής συνοχής (απασχολησιμότητα σημαίνει τη βελτίωση της δυνατότητας του ατόμου να διεκδικήσει με πιθανότητες επιτυχίας μία θέση στην αγορά εργασίας) και **β)** τη συμβολή στη βελτίωση των συνθηκών της τοπικής αγοράς εργασίας ιδιαίτερα μέσω της εξατομικευμένης παροχής υπηρεσιών προς τους αναζητούντες απασχόληση.

6 Υπηρεσίες που προσφέρουν τα Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης :

Υποδοχή - πληροφόρηση

Εγγραφή ανέργου.

Διαμεσολάβηση άμεσης τοποθέτησης

Εξατομικευμένη προσέγγιση αναζητούντων εργασία μέσω συνέντευξης Ολοκληρωμένη πληροφόρηση (κανόνες αγοράς εργασίας, ευκαιρίες κατάρτισης, απασχόλησης, δράσεων άλλων φορέων κλπ.)

Κατάρτιση ατομικού σχεδίου δράσης

Καταγραφή κενών θέσεων και παρακολούθηση τάσεων της αγοράς εργασίας Διαμεσολάβηση - παραπομπές ανέργων σε δράσεις εντός και εκτός Κέντρου Προώθησης Απασχόλησης.

Διαμεσολάβηση - τοποθέτηση στην ανοιχτή αγορά εργασίας Διαμεσολάβηση - τοποθέτηση σε ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης Παρακολούθηση ατομικού σχεδίου δράσης Συνεργασία με κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς Εφαρμογή συμβουλευτικής αναζήτησης εργασίας Εφαρμογή επαγγελματικού προσανατολισμού Εφαρμογή συμβουλευτικής επιχειρηματικότητας Διοικητική και οικονομική υποστήριξη προγραμμάτων

Θα αναλύσουμε με λίγα λόγια κάθε Υπηρεσία που προσφέρουν τα Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης.

Τα Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης, προσφέρουν στους ανέργους μέσω της διαδικασίας της συμβουλευτικής και εξατομικευμένης προσέγγισης ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών που καλύπτει υπηρεσίες ενημέρωσης, τοποθέτησης, κατάρτισης για την ένταξη στην αγορά εργασίας.

Σε μερικά ΚΠΑ 2 (πilotικά) εφαρμόζονται πρότυπες διαδικασίες όπως χωρισμός των εργασιακών κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας ώστε να είναι πιο αποτελεσματική η σύζευξη και το συμβόλαιο συνεργασίας.

Ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης.

Συγχρηματοδοτούμενα η αυτοχρηματοδοτούμενα και απευθύνονται σε ομάδες - στόχους

- 1) Προγράμματα νέων θέσεων εργασίας (ΝΘΕ)
- 2) Προγράμματα νέων ελεύθερων επαγγελματιών (ΝΕΕ)
- 3) Προγράμματα ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ) ΝΘΕ / ΝΕΕ

ΝΘΕ

π.χ. 18-64 ετών 14 ή 18 € ημερησίως για 24 μήνες

18-30 ετών 22 για τους 2 πρώτους μήνες και 18 € για τους υπόλοιπους

Κοινωνία της Πληροφορίας

Λιανικού Εμπορίου ως 3 άτομα μερικής απασχόλησης Επιδοτούμενων ανέργων

Πλησίον σύνταξης λογαριασμού απασχόλησης επαγγελματικής κατάρτισης (ΛΑΕΚ) επαγγελματικής κατάρτισης εργαζομένων 0,45%

ΝΕΕ

π.χ. Επιχειρηματική αποκέντρωση 12.000 €

Πολυμελών οικογενειών 12.000 €

ΝΕΕ Ενικό

Κοινωνία της Πληροφορίας Επιστημόνων ΝΕΕ-ΝΘΕ/ΑΜΕΑ

Αυξημένες επιχορηγήσεις - μεγαλύτερη διάρκεια - λειτουργία ειδικών γραφείων Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων που ασχολούνται με τα άτομα ευπαθών κοινωνικών ομάδων π.χ. ΝΘΕ / 36 μήνες επιδότηση και 12 μήνες δέσμευση / 25 € την ημέρα και 1,50 € εάν το επιδοτούμενο άτομο είναι γυναίκα, ΝΕΕ / 16.000 ή 18.000 € για 2 χρόνια και 1500 € εάν είναι γυναίκα.

Πρόγραμμα επιχορήγησης εργονομικής διευθέτησης χώρου εργασίας ΑΜΕΑ που εντάσσονται στα προγράμματα ΝΘΕ ή ΝΕΕ π.χ. κατασκευή ράμπας, τουαλέτας, πάγκου εργασίας κλπ., με συμμετοχή στη δαπάνη ως 90% του συνολικού κόστους μέχρι 2.500 € για κάθε εργονομική διευθέτηση.

Στο Ε' ΚΠΣ στα πλαίσια του ΕΠ απασχόλησης και επαγγελματικής κατάρτισης προκηρύχθηκαν προγράμματα κατάρτισης - εκμάθησης ελληνικής γλώσσας και προγράμματα από φορείς παροχής συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών σε ομάδες - στόχους ΑΜΕΑ όπως αποφυλακισμένοι, παλιννοστούντες, πρόσφυγες, μετανάστες, προβατικά άτομα, τσιγγάνοι, Πομάκοι, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών κλπ. που εντάσσονταν σε ειδικά προγράμματα ΝΘΕ - ΝΕΕ.

Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη - Προαιρετική ασφάλιση

1.9.1 ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΟΑΕΔ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΡΓΙΑ

Σειρά δράσεων που απευθύνεται σε 60.200 άνεργους νέους υλοποιεί ο ΟΑΕΔ με στόχο την προώθηση της νεανικής επιχειρηματικότητας. Σημειώνεται ότι η Ελλάδα κατέχει την πρώτη θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση των «27» ως προς τους άνεργους πτυχιούχους παρά το γεγονός ότι ο μέσος όρος ανεργίας στην Ελλάδα έχει μειωθεί και παρ' όλο που κατέχουμε ποσοστό πτυχιούχων κάτω απ' τον μέσο όρο της διευρυμένης Ε.Ε. Οι πτυχιούχοι άνεργοι στη χώρα από 1,5% το 1980, αντιπροσωπεύουν σήμερα το 20% των ανέργων

Για αυτό τον λόγο ο ΟΑΕΔ προωθεί τα παρακάτω προγράμματα με σκοπό την ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας.

«Νεανική Επιχειρηματικότητα»: Στην κατάρτιση προγράμματος για 3.000 άνεργους που επιθυμούν να ανοίξουν δική τους επιχείρηση με ενισχυμένη επιδότηση που φτάνει τις 21.000 ευρώ προχώρησε ο ΟΑΕΔ.

Ειδικότερα το αμέσως επόμενο διάστημα αναμένεται η προκήρυξη του προγράμματος «Νέοι και Επιχειρηματικότητα», το οποίο απευθύνεται σε 3.000 άνεργους ηλικίας από 22 ως 32 ετών. Σκοπός του προγράμματος είναι η προώθηση ανέργων νέων στην απασχόληση, μέσω της οικονομικής ενίσχυσης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών. Το ποσό της επιχορήγησης για κάθε νέο ελεύθερο επαγγελματία που υπάγεται στο πρόγραμμα καθορίζεται στα 18.000 ευρώ σε τρεις ισόποσες δόσεις.

Στις περιπτώσεις επιδοτούμενων ανέργων που διακόπτουν την επιδότηση ανεργίας μέχρι το δεύτερο μήνα της επιδότησής τους, το ποσό της επιδότησης προσαυξάνεται κατά 3.000 ευρώ (σύνολο 21.000 ευρώ).

Πρόγραμμα προώθησης ανέργων στην απασχόληση: Με το πρόγραμμα αυτό επιχορηγούνται οι επιχειρήσεις για την πρόσληψη 14.000 ανέργων ηλικίας έως 30 ετών (γυναίκες με ένα τουλάχιστον ανήλικο τέκνο, έως 35 ετών), πτυχιούχοι ΑΕΙ, ΤΕΙ, απόφοιτοι ΙΕΚ, δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή Γυμνασίου, εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ δύο τουλάχιστον μήνες. Η διάρκεια επιχορήγησης είναι 21 μήνες και επιπλέον 3 μήνες απασχόληση του ανέργου στην επιχείρηση χωρίς επιδότηση.

«Μια Αρχή, Μια Ευκαιρία»: Έτσι ονομάζεται ένα πρόγραμμα του ΟΑΕΔ και απευθύνεται σε 40.000 άνεργους ετησίως, ηλικίας από 16 ως 25 ετών που βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας, προϋπολογισμού 150 εκατ. ευρώ τον χρόνο. Σύμφωνα με το νέο αυτό πρόγραμμα οι νέοι μπορούν, ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες και τις προτεραιότητές τους, να επιλέξουν

να ωφεληθούν από μία, μεταξύ των τριών δράσεων του προγράμματος: «πρόγραμμα απόκτησης προϋπηρεσίας, ολοκληρωμένο πρόγραμμα συμβουλευτικής.

Πρόγραμμα απόκτησης προϋπηρεσίας: Έχει διάρκεια πέντε μήνες. Οι νέοι που θα συμμετάσχουν σε αυτό, θα αμείβονται με τον κατώτατο μισθό και θα είναι πλήρως ασφαλισμένοι, για σύνταξη, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και επαγγελματικό κίνδυνο. Το πρόγραμμα διεξάγεται κατά προτεραιότητα σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα και σε αυτοαπασχολούμενους. Ο ΟΑΕΔ θα καλύψει εξ ολοκλήρου την αμοιβή του νέου εργαζόμενου αλλά και τις ασφαλιστικές εισφορές.

Πρόγραμμα κατάρτισης σε βασικές δεξιότητες πληροφορικής: Διεξάγετε σε Σχολές Μαθητείας ή σε πιστοποιημένα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης. Διαρκεί 100 ώρες και οι εκπαιδευόμενοι που συμμετέχουν σε αυτό, θα αμείβονται προς 6 ευρώ την ώρα. Μετά τη συμμετοχή του στο πρόγραμμα, ο νέος θα διαθέτει τις δεξιότητες και τα προσόντα για να καλύψει τη θεμελιώδη πλέον απαίτηση της αγοράς εργασίας για δυνατότητα χειρισμού ηλεκτρονικού υπολογιστή και ένα πιστοποιητικό των γνώσεων και δεξιοτήτων που απέκτησε, με βάση τα αναγνωρισμένα από την πολιτεία πρότυπα.

Ολοκληρωμένο πρόγραμμα συμβουλευτικής: Οι συμμετέχοντες νέοι έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα συμβουλευτικής που περιλαμβάνει επαγγελματικό προσανατολισμό και τεχνικές αναζήτησης εργασίας (αναπτύσσονται ένα-ένα τα βήματα που πρέπει να κάνει ένας νέος για να ζητήσει δουλειά, με αποτελεσματικό τρόπο, στην ελεύθερη αγορά εργασίας).

Επίσης στον κύκλο συμβουλευτικής στην επιχειρηματικότητα, ο νέος μαθαίνει το πώς μπορεί να οργανώσει την αυτοαπασχόλησή του. Τα προγράμματα συμβουλευτικής διαρκούν συνολικά 60 ώρες και οι συμμετέχοντες νέοι αποζημιώνονται με 10 ευρώ την ώρα.

«Πρώθηση απασχόλησης» και για άτομα που έχουν τελειώσει το Γυμνάσιο: Έχει εγκριθεί η ανανέωση του «Ειδικού προγράμματος απασχόλησης νέων» από το διοικητικό συμβούλιο του ΟΑΕΔ και αναμένεται εντός των επόμενων ημερών να προκηρυχθούν 3.200 νέες θέσεις. Δικαιούχοι του προγράμματος θα είναι οι νέοι απόφοιτοι τουλάχιστον Γυμνασίου ηλικίας μέχρι 30 ετών (κατ' εξαίρεση μέχρι 35 ετών οι άνεργες γυναίκες, μητέρες ανηλίκων τέκνων).

Το πρόγραμμα αφορά την επιχορήγηση αμιγώς ιδιωτικών επιχειρήσεων (που απασχολούν έως 50 άτομα προσωπικό) και χρηματοδοτείται από πόρους του Λογαριασμού για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση. Οι άνεργοι που θα επωφεληθούν θα προέρχονται από τα μητρώα ανέργων των Υπηρεσιών του ΟΑΕΔ. Από τις ως άνω θέσεις ποσοστό τουλάχιστον 60% θα είναι γυναίκες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 2005-2015

2005

Διάγραμμα 2.1: Ποσοστό της ανεργίας στην Ελλάδα 2005

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έρευνα εργατικού δυναμικού

Από τη μελέτη των στοιχείων του γραφήματος παρατηρούνται τα εξής:

Το ποσοστό ανεργίας τη χρονιά του 2005 παρέμεινε σχετικά σταθερό. Στο τέλος της χρονιάς μειώθηκε κατά 0,6% από την αρχή της χρονιάς και ανήλθε στο 9,7%.

Από τον συγκεντρωτικό πίνακα απασχόλησης παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι ανήλθαν στους 4.292.129. Οι άνεργοι ανήλθαν σε 496.668 άτομα ενώ ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός ανήλθε σε 4.292.670.

2006

Διάγραμμα 2.2: Ποσοστό της ανεργίας στην Ελλάδα 2006

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έρευνα εργατικού δυναμικού

Από το διάγραμμα της ανεργίας του 2006 παρατηρούμε τα εξής:

Το ποσοστό ανεργίας παρουσιάζει μείωση περίπου στο 1% από την αρχή της χρονιάς μέχρι τον Οκτώβριο. Τους 2 τελευταίους μήνες έχει μία αύξηση ύψους 0,5% και τελικά ανέρχεται στο 9% στο τέλος της χρονιάς.

Σε σύγκριση με το 2005 παρατηρούμε μια μείωση 1%.

Από τη μελέτη των στοιχείων του πίνακα παρατηρούνται τα εξής:

Το σύνολο των απασχολούμενων κατά τον Ιανουάριο του έτους 2006 εκτιμάται ότι ανήλθε σε 4.369.914 άτομα. Οι άνεργοι ανήλθαν σε 461.640 άτομα ενώ ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός ανήλθε σε 4.299.836. Το ποσοστό ανεργίας ανήλθε σε 9,6%.

Οι απασχολούμενοι παρουσιάζουν αύξηση από την προηγούμενη χρονιά. Το ποσοστό αύξησης των απασχολούμενων μεταξύ Ιανουαρίου 2005 και Ιανουαρίου 2006 ήταν 1,8%. Ο αριθμός των ανέργων εμφανίζεται μειωμένος σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Το ποσοστό μείωσης των ανέργων μεταξύ Ιανουαρίου 2005 και Ιανουαρίου 2006 ήταν 7,1%.

2007

Διάγραμμα 2.3: Ποσοστό της ανεργίας στην Ελλάδα 2007

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έρευνα εργατικού δυναμικού

Από το διάγραμμα της ανεργίας του 2007 παρατηρούμε τα εξής:

Στην αρχή της χρονιάς το ποσοστό της ανεργίας είναι σταθερό στο 8,9%. Τους επομένους μήνες παρατηρούμε μια μείωση από 0,7% έως και 0,9%. Τον μήνα Νοέμβριο έχουμε το πιο χαμηλό ποσοστό αυτής της χρονιάς που φτάνει το 8%. Η χρονιά κλείνει με χαμηλό ποσοστό ανεργίας που ανέρχεται στο 8,1%.

Σε σύγκριση με τις προηγούμενες χρονιές που εξετάσαμε πιο πάνω βλέπουμε ότι το ποσοστό της ανεργίας μειώθηκε 2,1%. Αυτή η μείωση όπως είναι αναμενόμενο έφερε αύξηση στους εργαζομένους οι οποίοι στο τέλος της χρονιάς ανήλθαν σε 4.456.981 άτομα. Οπότε οι άνεργοι μειώθηκαν σε 438.066 άτομα ενώ ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός ανήλθε σε 4.322.573 άτομα. Έτσι το ποσοστό ανεργίας ανήλθε σε 8,9%.

Διάγραμμα 2.4: Ποσοστό της ανεργίας στην Ελλάδα 2008

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έρευνα εργατικού δυναμικού

Από το διάγραμμα του ποσοστού της ανεργίας το 2008 παρατηρούμε ότι:

Το ποσοστό ανεργίας τους πρώτους μήνες έχει μια μικρή άνοδο έως 0,3%. Όμως στη μέση της χρονιάς έχει μειωθεί αρκετά και έχει αγγίξει το 7,3%. Τον τελευταίο μήνα της χρονιάς όμως παρατηρούμε ότι το ποσοστό της ανεργίας αυξήθηκε 0,7% μόνο μέσα σε ένα μήνα και ανήλθε στο 8,6%.

Σε σύγκριση με τις προηγούμενες χρονιές, το 7,3% του Μάιου ήταν το πιο χαμηλό ποσοστό που έχουμε δει. Επίσης ήταν η χρονιά με τα πιο χαμηλά ποσοστά και αυτό προκάλεσε αύξηση στους εργαζομένους που ανήλθαν σε 4.463.387 άτομα. Αυτό με την σειρά του έφερε μείωση στους άνεργους οι οποίοι ανήλθαν σε 434.149 άτομα ενώ ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός ανήλθε σε 4.350.927 άτομα.

Οι απασχολούμενοι παρουσιάζουν σταθερή αύξηση από το 2004 μέχρι το 2008. Μεταξύ Δεκεμβρίου 2007 και Δεκεμβρίου 2008, οι απασχολούμενοι αυξήθηκαν 0,1%, οι άνεργοι μειώθηκαν 0,9%.

Οι μεταβολές αυτές στον αριθμό απασχολουμένων και άνεργων οδήγησαν σε μείωση του ποσοστού ανεργίας από 10,7% το Δεκέμβριο 2004 σε 9,7% το Δεκέμβριο 2005 και από 9,3% το Δεκέμβριο 2006 σε 8,9% το Δεκέμβριο 2007. Το Δεκέμβριο 2008 το ποσοστό ανεργίας παρέμεινε σταθερό στο 8,9%.

2009

Διάγραμμα 2.5: Ποσοστό της ανεργίας στην Ελλάδα 2009

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έρευνα εργατικού δυναμικού

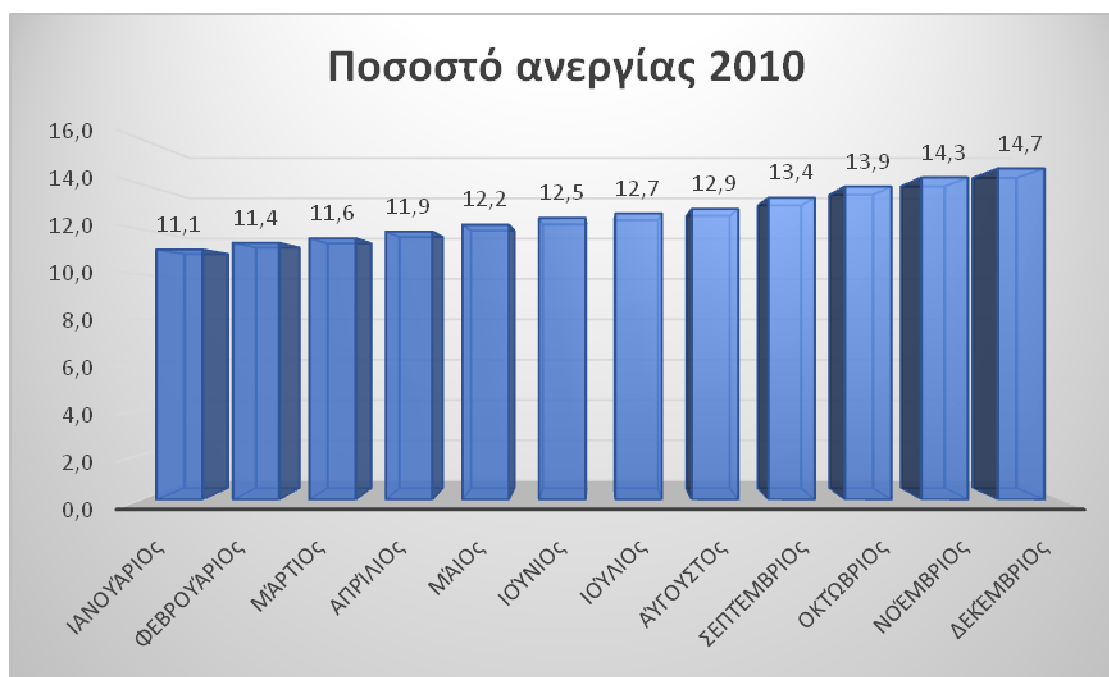
Από τη μελέτη των στοιχείων του σχεδιαγράμματος παρατηρούνται τα εξής:

Το ποσοστό της ανεργίας στην αρχή της χρονιάς παρέμεινε σταθερό τους πρώτους μήνες στο 9,2%. Στα μέσα της χρονιάς όμως εμφανίζεται μια συνεχόμενη αύξηση μέχρι το τέλος της χρονιάς ύψους 1,5%. Τελικά η χρονιά έκλεισε με ποσοστό 10,7%.

Το ποσοστό ανεργίας το Δεκέμβριο 2009 ανήλθε σε 10,2%, έναντι 8,9% το Δεκέμβριο 2008 και 10,6% τον Νοέμβριο 2009. Το σύνολο των απασχολομένων κατά το Δεκέμβριο 2009 εκτιμάται ότι ανήλθε σε 4.457.657 άτομα. Οι άνεργοι ανήλθαν σε 505.110 άτομα, ενώ ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός ανήλθε σε 4.323.071 άτομα.

Οι απασχολούμενοι μειώθηκαν κατά 5.730 άτομα σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2008 (μείωση 0,1%) και κατά 6.573 άτομα σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2009 (μείωση 0,1%). Οι άνεργοι αυξήθηκαν κατά 70.961 άτομα σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2008 (αύξηση 16,3%) και μειώθηκαν κατά 26.843 άτομα σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2009 (μείωση 5,0%).

2010

Διάγραμμα 2.6: Ποσοστό της ανεργίας στην Ελλάδα 2010

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έρευνα εργατικού δυναμικού

Η οικονομική κρίση επηρέασε σημαντικά την εξέλιξη της ανεργίας τα τελευταία έτη και παρατηρήθηκε σημαντική άνοδος των ποσοστών ανεργίας ειδικά το 2010.

Από τη μελέτη των στοιχείων του σχεδιαγράμματος παρατηρούνται τα εξής:

Από την αρχή της χρονιάς βλέπουμε ότι το ποσοστό της ανεργίας έχει μια άνοδο 0,2-0,3% κάθε μήνα. Στο τέλος της χρονιάς έχει φτάσει στο 14,7%. Μέσα σε ένα έτος το ποσοστό της ανεργίας αυξήθηκε 3,6%.

Έτσι με την αύξηση της ανεργίας, ενώ τα προηγούμενα χρόνια είχαμε ανοδικούς ρυθμούς στο εργατικό δυναμικό, τώρα έχουμε μείωση στους απασχολούμενους οι οποίοι αυτή τη χρονιά ανήλθαν σε 4.233.765 άτομα. Οι άνεργοι με την σειρά τους αυξήθηκαν όπως είναι αναμενόμενο και ανήλθαν τον Δεκέμβριο σε 733.645 άτομα, ενώ ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός ανήλθε σε 4.353.149 άτομα.

Σε σύγκριση με τις προηγούμενες χρονιές παρατηρούμε ότι είναι μια δύσκολη χρονιά για την Ελλάδα. Το ποσοστό της ανεργίας, όχι μόνο δεν παρέμεινε σταθερό, αλλά άγγιξε το 14,7% ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά που έχουμε δει τα τελευταία 5 χρόνια

2011

Διάγραμμα 2.7: Ποσοστό της ανεργίας στην Ελλάδα 2011

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έρευνα εργατικού δυναμικού

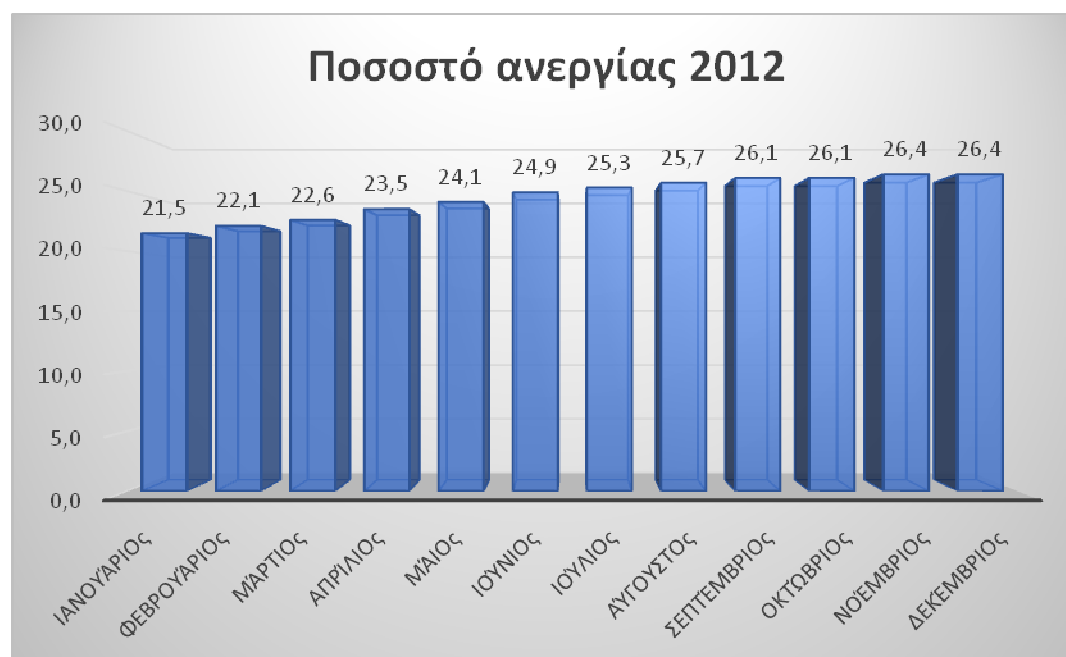
Με βάση τα στατιστικά στοιχεία της χρονιάς του 2011 που βλέπουμε στο σχεδιάγραμμα παρατηρούμε ότι:

Το ποσοστό της ανεργίας είναι από την αρχή της χρονιά σε υψηλά επίπεδα συγκεκριμένα στο 15,1%. Βλέπουμε επίσης ότι έχει άνοδο κάθε μήνα η οποία αγγίζει μέχρι και 1%. Όπως βλέπουμε στο σχεδιάγραμμα τον Σεπτέμβριο ήταν στο 19,1% ενώ τον Οκτώβριο έφτασε στο 20,2%. Και μέχρι το τέλος του χρόνου άγγιξε το 21,3%. Μέσα σε ένα χρόνο το ποσοστό της ανεργίας αυξήθηκε κατά 6,2%.

Με αυτή την εξέλιξη στο ποσοστό της ανεργίας οι απασχολούμενοι μειώθηκαν για ακόμα μια χρονιά. Ανήλθαν σε 3.899.319 άτομα. Οι άνεργοι για πρώτη φορά ξεπέρασαν το 1 εκατομμύριο. Συγκεκριμένα ανήλθαν σε 1.033.507 άτομα, ενώ ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός ανήλθε σε 4.424.562 άτομα.

Σε σύγκριση με τις άλλες χρονιές οι απασχολούμενοι μειώθηκαν κατά 334.445 άτομα σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2010 (μείωση 7,9%) και οι άνεργοι αυξήθηκαν κατά 299.862 άτομα. Ακόμα βλέπουμε, σε σχέση με τις προηγούμενες χρονιές που αναλύσαμε, ότι αυτή τη χρονιά το ποσοστό της ανεργίας ήταν στα πιο υψηλά επίπεδα.

2012

Διάγραμμα 2.8: Ποσοστό της ανεργίας στην Ελλάδα 2012

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έρευνα εργατικού δυναμικού

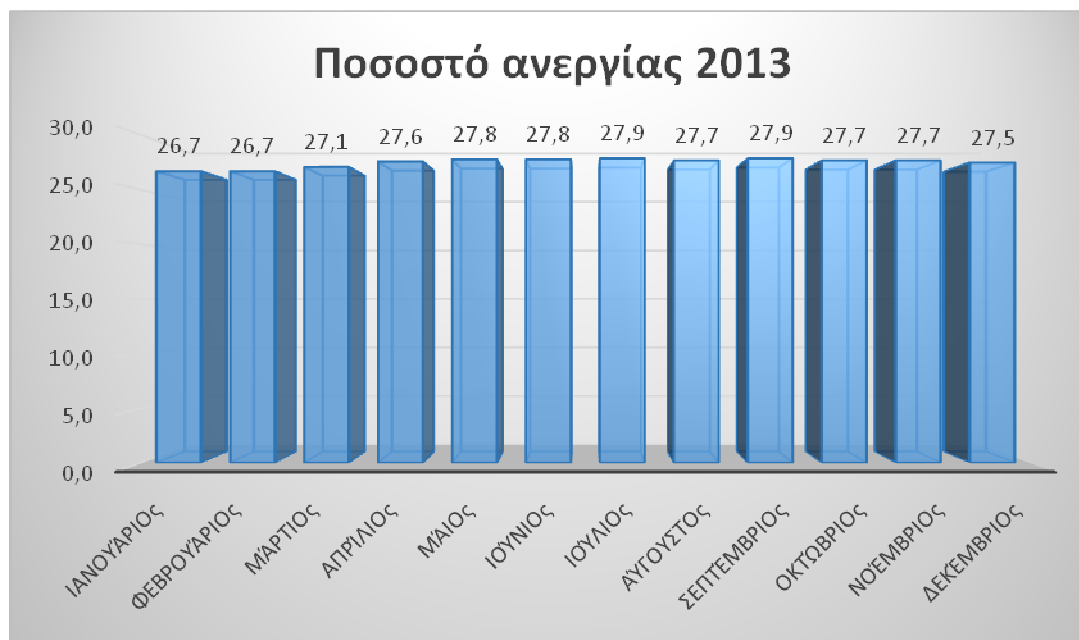
Από τη μελέτη των στοιχείων του σχεδιαγράμματος παρατηρούνται τα εξής:

Ότι από την αρχή της χρονιάς η ανεργία βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό, συγκεκριμένα στο 21,5%. Κάθε μήνα έχει ανοδική πορεία, στη μέση της χρονιάς έχει αγγίξει το 24,9%. Δηλαδή μέσα σε 6 μήνες έχει αυξηθεί κατά 3,4%. Στο υπόλοιπο μισό της χρονιάς βλέπουμε ότι αυξάνεται με πιο αργούς ρυθμούς, και τους δυο τελευταίους μήνες παρέμεινε σταθερό στο 26,4%. Μέσα σε ένα χρόνο το ποσοστό της ανεργίας αυξήθηκε κατά 4,9%.

Το ποσοστό ανεργίας το Δεκέμβριο του 2012 ανήλθε σε 26,4%, έναντι 21,4% το Δεκέμβριο του 2011 και 26,6% το Νοέμβριο του 2012. Το σύνολο των απασχολούμενων κατά το Δεκεμβρίου του 2012 εκτιμάται ότι ανήλθε σε 3.679.074 άτομα. Οι άνεργοι ανήλθαν σε 1.321.236 άτομα, ενώ ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός ανήλθε σε 3.341.863 άτομα.

Σε σύγκριση με τις άλλες χρονιές βλέπουμε ότι οι απασχολούμενοι μειώθηκαν κατά 363.369 άτομα σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2011 (μείωση 8,6%) και κατά 25.953 άτομα σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2011 (μείωση 0,7%). Οι άνεργοι αυξήθηκαν κατά 344.913 άτομα σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2011 (αύξηση 46,6%) και κατά 32.331 άτομα σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2011 (αύξηση 3,1%). Ακόμα παρατηρούμε ότι από το 2009 έως το 2012 υπάρχει μια μεγάλη αύξηση της τάξεως του 15,7% της ανεργίας.

2013

Διάγραμμα 2.9: Ποσοστό της ανεργίας στην Ελλάδα 2013

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έρευνα εργατικού δυναμικού

Από τη μελέτη των στοιχείων του σχεδιαγράμματος παρατηρούνται τα εξής:

Στην αρχή της χρονιάς το ποσοστό της ανεργίας παρέμεινε σταθερό στο 26,7%.Απο το Μάρτιο και μετά παρατηρούμε ότι έχει μια αύξηση μέχρι 1,3%,συγκεκριμένα τον Ιούλιο και τον Σεπτέμβριο έφτασε στο 27,9%.Τους τελευταίους 3 μήνες βλέπουμε ότι υπάρχει μια μείωση 0,4%.Έτσι η χρονιά έκλεισε με 27,5%.

Οι απασχολούμενοι συνέχισαν να μειώνονται και αυτή τη χρονιά και ανήλθαν σε 3.555.034 άτομα.Οι άνεργοι με την σειρά τους αυξήθηκαν για ακόμη μια χρονιά οι οποίοι ανήλθαν σε 1.349.495 άτομα, ενώ ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός ανήλθε σε 3.388.927 άτομα.

Σε σύγκριση με τις προηγούμενες χρονιές βλέπουμε ότι οι απασχολούμενοι μειώθηκαν κατά 99.226 άτομα σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2012 (μείωση 2,7%) και κατά 5.418 άτομα σε σχέση με το Νοέμβριο του 2013 (μείωση 0,2%). Οι άνεργοι αυξήθηκαν κατά 48.551 άτομα σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2012 (αύξηση 3,7%) και μειώθηκαν κατά 10.864 άτομα σε σχέση με το Νοέμβριο του 2013 (μείωση 0,8%). Επίσης βλέπουμε ότι αυτή τη χρονιά αγγίξαμε το μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας.

Διάγραμμα 2.10: Ποσοστό της ανεργίας στην Ελλάδα 2014

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έρευνα εργατικού δυναμικού

Από τη μελέτη των στοιχείων του σχεδιαγράμματος παρατηρούνται τα εξής:

Από την αρχή της χρονιάς μέχρι τον Μάιο το ποσοστό της ανεργίας παρέμεινε σταθερό στο 27,1%. Στη συνέχεια της χρονιάς παρατηρούμε ότι το ποσοστό της ανεργίας αρχίζει να μειώνεται σταδιακά από 0,1%-0,3% κάθε μήνα. Και η χρονιά κλείνει με 25,8%.

Οι απασχολούμενοι στην αρχή της χρονιάς ήταν 3.613.826 άτομα. Στη συνέχεια της χρονιάς μειώθηκαν και άλλο. Τον Απρίλιο έφτασαν στα 3.471.930 άτομα. Από τον Μάιο και μετά ξεκίνησαν να αυξάνονται πάλι και στο τέλος της χρονιάς ανήλθαν σε 3.505.569 άτομα. Οι άνεργοι αντιστρόφως ανάλογα, εφόσον αυξήθηκαν οι απασχολούμενοι, μειώθηκαν και ενώ στην αρχή της χρονιάς ήταν 1.317.848 άτομα, στο τέλος ανήλθαν σε 1.233.404 άτομα, ενώ ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός ανήλθε σε 3.371.756 άτομα.

Σε σύγκριση με τις προηγούμενες χρονιές Οι απασχολούμενοι αυξήθηκαν κατά 17.972 άτομα σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2013 (αύξηση 0,5%) και μειώθηκαν κατά 24.453 άτομα σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2014 (μείωση 0,7%). Οι άνεργοι μειώθηκαν κατά 76.053 άτομα σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2013 (μείωση 5,8%) και κατά 296 άτομα σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2014 (μηδενική ποσοστιαία μεταβολή). Οι οικονομικά μη ενεργοί, δηλαδή τα άτομα που δεν εργάζονται ούτε αναζητούν εργασία, αυξήθηκαν κατά 252 άτομα σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2013 (μηδενική ποσοστιαία μεταβολή) και αυξήθηκαν κατά 20.425 άτομα σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2014 (αύξηση 0,6%). Επίσης σε σχέση με τις προηγούμενες χρονιές που η ανεργία ήταν καλοζούσα, αυτή τη χρονιά παρατηρούμε μετά από χρόνια μια μείωση ύψους 2,1%.

2015

Διάγραμμα 2.11: Ποσοστό της ανεργίας στην Ελλάδα 2015

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έρευνα εργατικού δυναμικού

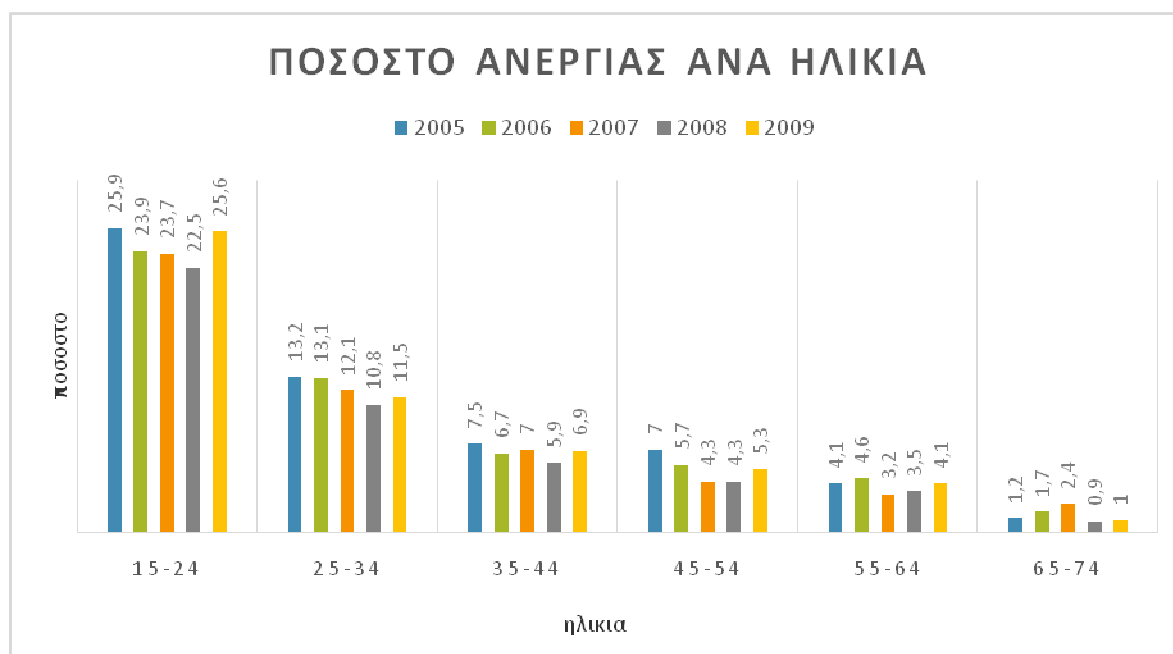
Από τη μελέτη των στοιχείων του σχεδιαγράμματος παρατηρούνται τα εξής:

Τους 2 πρώτους μήνες το ποσοστό παρέμεινε σταθερό στο 25,8%. Σταδιακά στη συνέχεια της χρονιάς παρατηρούμε ότι η ανεργία μειώνεται κάθε μήνα από 0,1%-0,4%. Έτσι η χρονιά κλείνει με μειωμένη την ανεργία κατά 1,7% από την αρχή της χρονιάς συγκεκριμένα στο 24,1%.

Το σύνολο των απασχολούμενων κατά το Ιανουάριο του 2015 εκτιμάται ότι ανήλθε σε 3.534.594 άτομα. Οι άνεργοι ανήλθαν σε 1.220.828 άτομα. Επειδή όπως αναλύσαμε πιο πάνω το ποσοστό της ανεργίας μειώθηκε στη συνέχεια της χρονιάς. Έτσι οι απασχολούμενοι αυξήθηκαν και ανήλθαν σε 3.649.367 άτομα. Επομένως οι άνεργοι μειώθηκαν και ανήλθαν σε 1.149.716 άτομα ενώ ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός ανήλθε σε 3.267.161 άτομα.

Συγκριτικά με τις προηγούμενες χρονιές οι απασχολούμενοι αυξήθηκαν κατά 113.825 άτομα σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2014 (αύξηση 3,2%) και κατά 18.727 άτομα σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2015 (αύξηση 0,5%). Οι άνεργοι μειώθηκαν κατά 86.854 άτομα σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2014 (μείωση 7,0%) και κατά 19.365 άτομα σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2015 (μείωση 1,7%). Οι οικονομικά μη ενεργοί, δηλαδή τα άτομα που δεν εργάζονται ούτε αναζητούν εργασία, μειώθηκαν κατά 71.281 άτομα σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2014 (μείωση 2,1%) και κατά 3.461 άτομα σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2015 (μείωση 0,1%). Ακόμα παρατηρούμε ότι είναι η δεύτερη συνεχόμενη χρονιά που υπάρχει μείωση στην ανεργία.

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΑΝΑ ΗΛΙΚΙΑ 2005-2009

Διάγραμμα 2.12: Ποσοστό της ανεργίας στην Ελλάδα ανά ηλικία 2005-2009

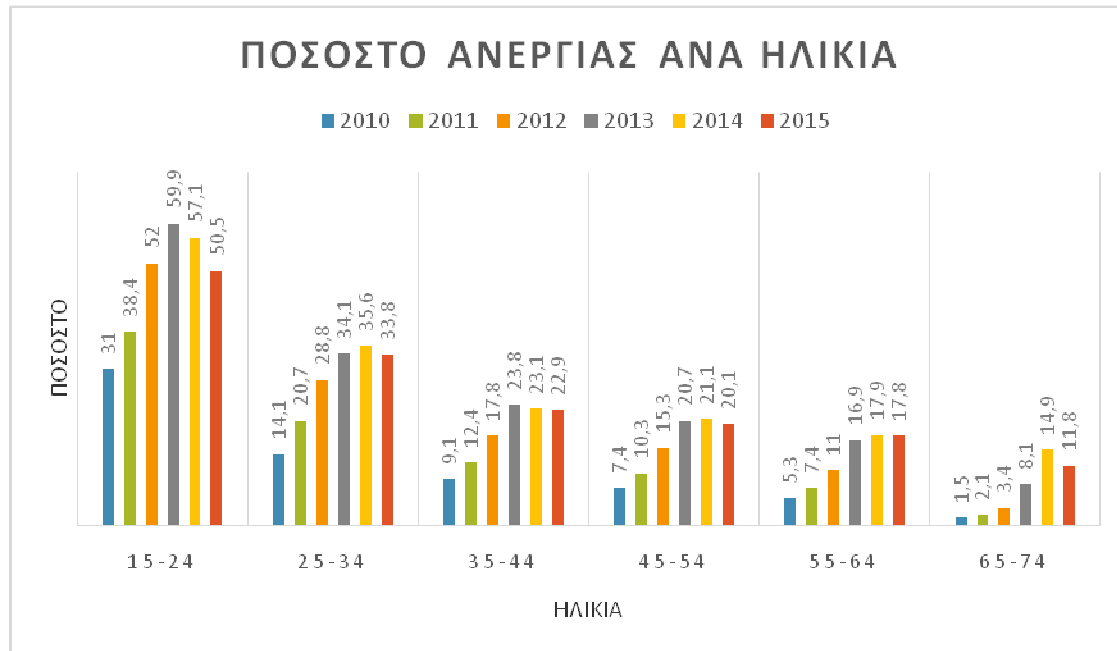
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έρευνα εργατικού δυναμικού

Η ανεργία είναι ένα φαινόμενο, το οποίο διαφοροποιείται στις διάφορες ηλικιακές ομάδες και πλήττει κυρίως τις ομάδες ηλικίας ‘15-24 ετών’.

Η ‘πρωτιά’ στα ποσοστά ανεργίας στα άτομα 15-24 ετών είναι διαχρονικό φαινόμενο, όπως βλέπουμε στο σχεδιάγραμμα και τα 5 χρόνια το ποσοστό ανεργίας στους νέους βρίσκεται πάνω από το 22%. Οι ηλικίες από 25-34 κυμαίνονται από το 10,8%-13,2%. Οι ηλικίες 35-44 και 45-54 τις 2 πρώτες χρονιές κυμαίνονται πολύ κοντά στα ποσοστά τις επόμενες χρονιές οι ηλικίες 45-54 πιο χαμηλό ποσοστό από τις ηλικίες 35-44 συγκεκριμένα οι πρώτοι κυμαίνονται 4,3%-5,5% και οι δεύτεροι 5,9%-7%. Οι ηλικίες 55-64 βρίσκονται σε πιο χαμηλά ποσοστά. Ενώ οι ηλικίες 65-74 έχουν τα πιο χαμηλά ποσοστά εφόσον είναι σε ηλικία συνταξιοδότησης συγκεκριμένα κυμαίνονται από 0,9%-2,4%.

Επίσης παρατηρούμε ότι το 2008 ήταν η χρονιά με τα χαμηλότερα ποσοστά σε όλες τις ηλικίες.

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΑΝΑ ΗΛΙΚΙΑ 2010-2015

Διάγραμμα 2.13: Ποσοστό της ανεργίας στην Ελλάδα ανά ηλικία 2010-2015

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έρευνα εργατικού δυναμικού

Η οικονομική κρίση επέφερε μεγάλες ανατροπές στην αγορά εργασίας, με την απογείωση στα ποσοστά των νέων. Το 2010 το ποσοστό των νέων αυξήθηκε 5 μονάδες από την προηγούμενη χρονιά και άγγιξε το 31%. Μέσα σε 2 χρονιές ξεπέρασε το 50%. Το 2013 η ανεργία στους νέους έφτασε στο 59,9%. Τα επόμενα 2 χρόνια παρατηρούμε μια μείωση 9,4%.

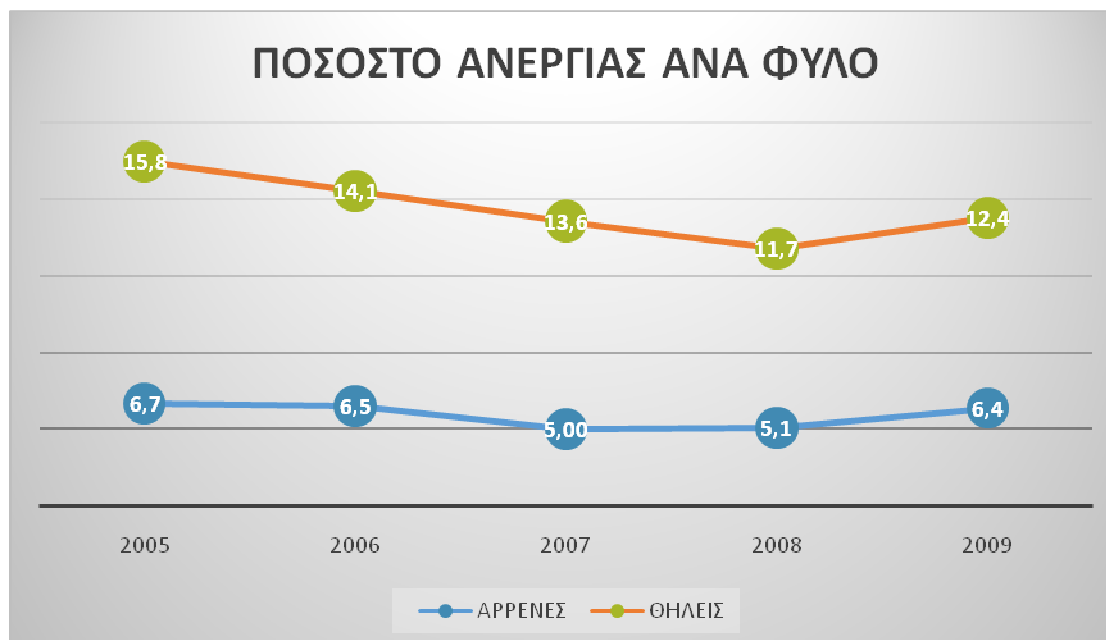
Στις ηλικίες 25-34 βλέπουμε μια άνοδος στα ποσοστά της ανεργίας με το υψηλότερο ποσοστό να είναι το 2014 που άγγιξε το 35,6% και το 2015 είχαμε μια μείωση ύψους 1,8%.

Στις ηλικίες 35-44 υπάρχει και εδώ αύξηση στην ανεργία η οποία το 2014 είχε το υψηλότερο ποσοστό για αυτές τις ηλικίες 23,8% και μέχρι το 2015 κάτεφερε να μειωθεί μόνο μια μονάδα.

Στις ηλικίες 45-54 και 55-65 παρατηρούμε και εδώ μια άνοδο. Ενώ το 2010 ήταν και οι 2 κατηγορίες κάτω από το 10% το 2015 έχουν οι πρώτοι βρίσκονται στο 20,1% ενώ οι δεύτεροι στο 17,8%

Στις ηλικίες που δεν υπήρχε σχεδόν καθόλου ανεργία το 2010, με τις αλλαγές που έγιναν στις ηλικίες συνταξιοδότησης παρατηρούμε και εδώ μια αύξηση της ανεργίας που το 2014 έφτασε στο 14,9% και το 2015 μειώθηκε κατά 3,1%.

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΑΝΑ ΦΥΛΟ 2005-2009

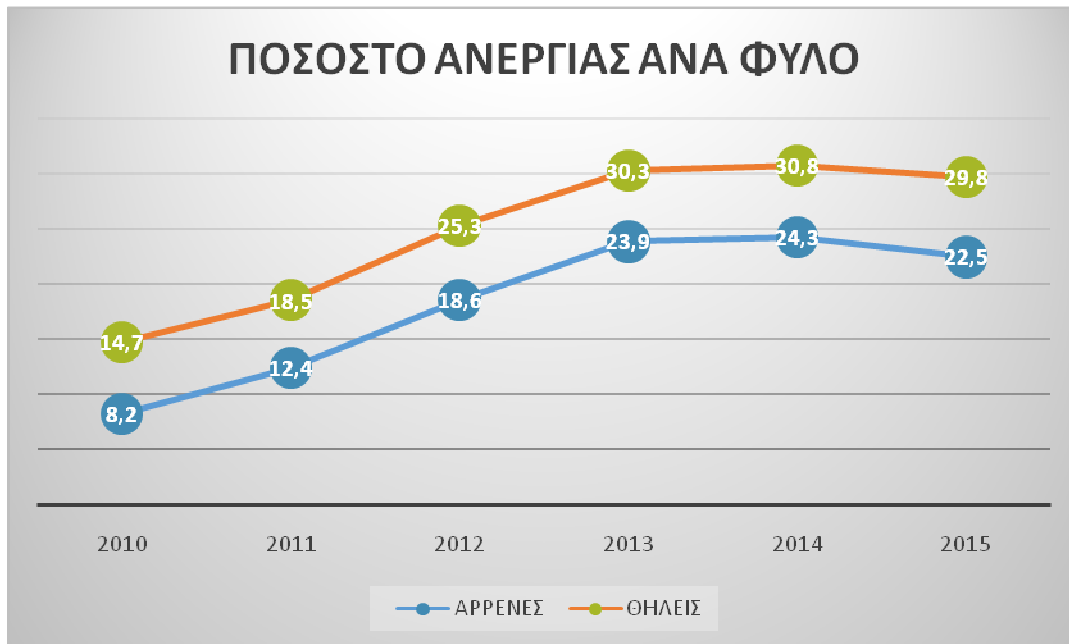
Διάγραμμα 2.14: Ποσοστό της ανεργίας στην Ελλάδα ανά φύλο 2005-2009

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έρευνα εργατικού δυναμικού

Εξετάζοντας την εξέλιξη της ανεργίας ανάλογα με το φύλο διαπιστώνουμε πως σε όλα τα έτη παρατηρήθηκε χάσμα μεταξύ των ποσοστών ανεργίας γυναικών και ανδρών, με τις γυναίκες να διατηρούν αρκετά υψηλότερα ποσοστά. Το 2005 οι γυναίκες βρίσκονται στο 15,8% ενώ οι άνδρες είναι 9,1% πιο κάτω από το ποσοστό των γυναικών. Το 2006 βλέπουμε ότι υπάρχει μείωση στην ανεργία περισσότερο στις γυναίκες ύψους 1,7% ενώ στους άνδρες μόνο 0,2%. Συγκεκριμένα οι γυναίκες ήταν στο 14,1% ενώ οι άνδρες στο 6,5%. Επίσης αυτό που παρατηρήσαμε από τον παρακάτω πίνακα είναι ότι και στα δύο φύλα παρουσιάζεται μείωση του αριθμού των ανέργων μέχρι και το 2007.

Η μείωση βέβαια αυτή είναι οριακά μικρότερη στην περίπτωση των γυναικών. Αν προσπαθήσουμε να ερμηνεύσουμε τους λόγους της μείωσης αυτής τότε θα διαπιστώσουμε ότι η μείωση αυτή οφείλεται στην μεγαλύτερη αύξηση των απασχολούμενων το 2007, τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες. Όπως είδαμε στο σχεδιάγραμμα της ανεργίας του 2007. Από το 2008 και μετά, παρατηρούμε ότι το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε και για τα 2 φύλα συγκεκριμένα οι γυναίκες από 11,7% έφτασαν στο 12,4% το 2009 και οι άνδρες από 5,1% έφτασαν στο 6,4%.

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΑΝΑ ΦΥΛΟ 2010-2015

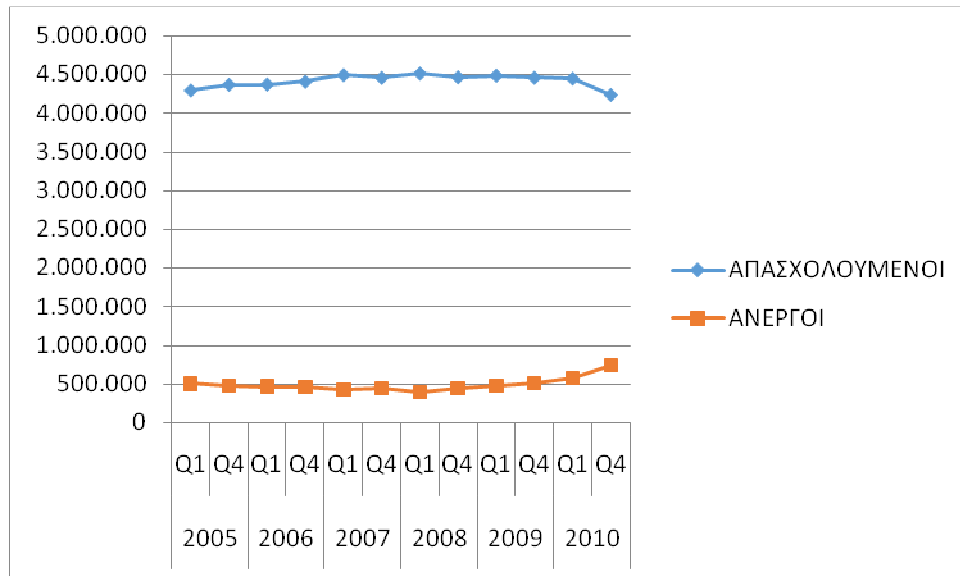
Διάγραμμα 2.15: Ποσοστό της ανεργίας στην Ελλάδα ανά φύλο 2010-2015

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έρευνα εργατικού δυναμικού

Καθ' όλη τη διάρκεια των 5 ετών η ανεργία πλήττει περισσότερο τις γυναίκες και λιγότερο τους άνδρες. Οι διαφορές είναι πολύ μεγάλες που αν παρατηρήσουμε τον πίνακα και το διάγραμμα η ανεργία στους άνδρες ανέρχεται από 8,2% μέχρι 22,5% ενώ σε αντίθεση η ανεργία των γυναικών ξεπερνάει το 2013 το 30%. Παρατηρούμε όμως ότι και τα δύο φύλλα έχουν ανοδική πορεία όλες τις χρονιές. Αναλυτικά οι άνδρες το 2010 βρισκόταν στο 8,2% ενώ οι γυναίκες στο 14,7%.

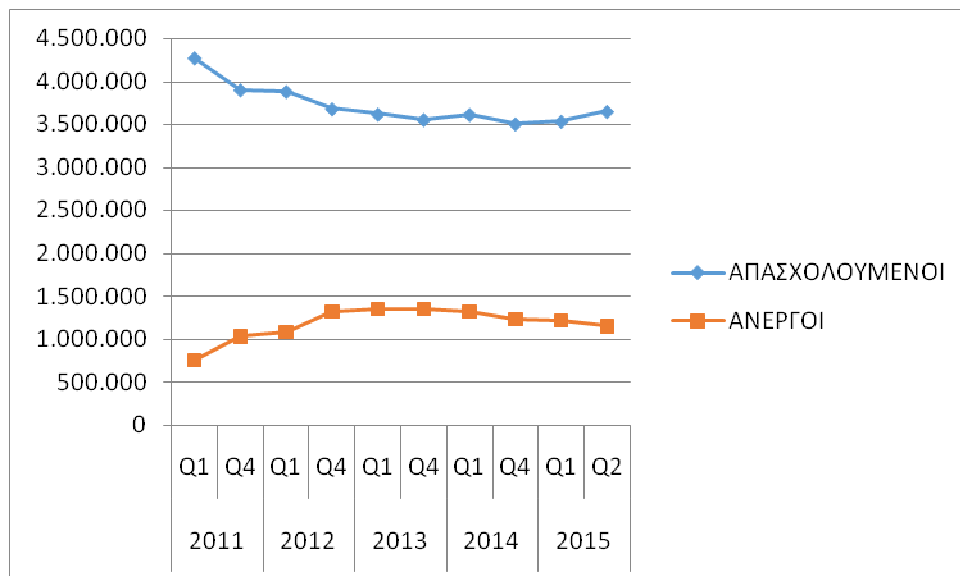
Την επόμενη χρονιά οι άνδρες ανέβηκαν κατά 4,2% και οι γυναίκες 3,8%. Το 2012 και τα 2 φύλα μέσα σε μια χρονιά είχαν την μεγαλύτερη αύξηση συγκεκριμένα οι άνδρες έφτασαν στο 18,6 % (6,2% διαφορά) ενώ οι γυναίκες στο 25,3% (6,8% διαφορά). Το 2013 είχαν για ακόμη μια φορά μεγάλη απόκλιση με την προηγούμενη χρονιά. Οι άνδρες ξεπέρασαν το 20% ενώ οι γυναίκες άγγιξαν το 30%. Η επόμενη χρονιά δεν είχε μεγάλη αύξηση όπως τις προηγούμενες χρονιές, ειδικότερα το ποσοστό των ανδρών ανήλθε στο 24,3% ενώ των γυναικών στο 30,8%. Το 2015 είναι η πρώτη χρονιά μετά το 2009 που έχουμε μια πτωτική πορεία στο ποσοστό των ανέργων. Συγκεκριμένα οι άνδρες κυμάνθηκαν στο 22,5% ενώ οι γυναίκες στο 29,8%.

ΠΙΝΑΚΕΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Διάγραμμα 2.16 Πίνακας εργαζομένων και ανέργων πρώτου 2μηνου και τέταρτου 2μηνου 2005-2010

Πηγή ΕΛΣΤΑΤ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού

Διάγραμμα 2.17: Πίνακας εργαζομένων και ανέργων πρώτου 2μηνου και τέταρτου 2μηνου 2011-2015

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού

2.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όπως είδαμε και στην αρχή του κεφαλαίου με βάση τα σχεδιαγράμματα, η οικονομική κρίση επηρέασε σημαντικά την εξέλιξη της ανεργίας τα τελευταία έτη και παρατηρήθηκε μια σημαντική άνοδος των ποσοστών ανεργίας. Το 2010, σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, οι άνεργοι ανέρχονταν σε 628.000 άτομα (μέσο ετήσιο επίπεδο). Κατά το 2011 ο αριθμός των ανέργων έχει αυξηθεί σε 877.000 χιλιάδες.

Η μεγάλη κατά τα δεδομένα αύξηση του ποσοστού της ανεργίας στην Ελλάδα κατά την χρονική περίοδο 2009- 2011 οφείλεται κυρίως στους παρακάτω λόγους: Καταρχήν από την μείωση της απασχόλησης κατά 8,7% δηλαδή κατά 421.000 άτομα περίπου.

Κατά συνέπεια η αύξηση της ανεργίας κατά το διάστημα δεν προέρχεται μόνον από την μείωση της απασχόλησης αλλά και από την αύξηση κατά περίπου 1% του ποσοστού του εργατικού δυναμικού, μια αύξηση που αντιστοιχεί κατά προσέγγιση σε 50.000 άτομα. Η δραματική μείωση της απασχόλησης όπως βλέπουμε στα σχεδιαγράμματα στην αρχή του κεφαλαίου δεν συνοδεύτηκε από ανάλογη μείωση του εργατικού δυναμικού. Εν συνεχεία η δραματική μείωση της απασχόλησης κατά το 2009- 2012 οφείλεται στο γεγονός ότι η μείωση της παραγωγής ήταν ραγδαία και το μεγαλύτερο μέρος της μείωσης αυτής απεικονίζεται στη μείωση του ΑΕΠ.

Κατά το Γ' Τρίμηνο του 2012 με βάση τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας ΕΛΣΤΑΤ ο αριθμός των απασχολούμενων ανήλθε σε 3.739.018 άτομα και των ανέργων σε 1.230.918. Το ποσοστό ανεργίας ήταν 24,8%, έναντι 23,6% του προηγούμενου τριμήνου και 17,7% του αντίστοιχου τριμήνου 2011. Η απασχόληση μειώθηκε κατά 1,4% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο και κατά 8,3% σε σχέση με το Γ' Τρίμηνο του 2011. Ο αριθμός των ανέργων αυξήθηκε κατά 5,3% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο και κατά 40,2% σε σχέση με το Γ' Τρίμηνο του 2011.

Προχωρώντας η αύξηση του ποσοστού ανεργίας που άγγιξε το 22,6% το πρώτο τρίμηνο του 2012 από το 15,9% του προηγούμενου έτους και από το 8,3% του 2008 αποτυπώνουν το εφιαλτικό τοπίο που επικρατεί πλέον στην αγορά εργασίας.

Καθώς εξετάσαμε την εξέλιξη της ανεργίας ανάλογα με το φύλο διαπιστώσαμε πως σε όλα τα έτη παρατηρήθηκε χάσμα μεταξύ των ποσοστών ανεργίας γυναικών και ανδρών, με τις γυναίκες να διατηρούν αρκετά υψηλότερα ποσοστά.

Τα τελευταία έτη παρατηρείται ραγδαία αύξηση στα ποσοστά ανεργίας διαπιστώνοντας ότι η αύξηση αυτή είναι μεγαλύτερη για τις γυναίκες.

Έχοντας πραγματοποιήσει σύγκριση μεταξύ των στατιστικών στοιχείων του Α' Τριμήνου του 2010 και του 2011 παρατηρούμε ότι οι άνεργοι σε σχέση με το προηγούμενο έτος αυξήθηκαν κατά 205.835 άνεργους, πάνω δηλαδή από το 1/3 των ανέργων του 2010 (35,1%), φθάνοντας το 2011 τους 792.601 άνεργους και το ποσοστό ανεργίας ανήλθε στο 15,9%.

Οι μεταβολές αυτές αποτυπώνονται και στην άσχημη κατάσταση που επικρατεί στις περιφέρειες της χώρας όπου η ανεργία πλήττει το 28,5% του εργατικού δυναμικού στην Δυτική Μακεδονία και το 1/4 του εργατικού δυναμικού περίπου στην Στερεά Ελλάδα και την

Κεντρική Μακεδονία. Στη συνέχεια έχουμε το 23% περίπου του εργατικού δυναμικού να είναι πλέον άνεργο στις περιφέρειες Κρήτη, Δυτική Ελλάδα, Αττική και Ανατολική Μακεδονία και Θράκη. Στις περιφέρειες αυτές συγκεντρώνεται κυρίως το 78,0% της συνολικής απασχόλησης της χώρας και το 83,0% του συνόλου των ανέργων.

Ακολουθεί με μικρότερο ποσοστό βέβαια από ότι είδαμε από το μέσο της χώρας αλλά γύρω στο 1/5 του εργατικού δυναμικού είναι άλλες τέσσερις περιφέρειες, Ήπειρος, Θεσσαλία, Βόρειο Αιγαίο και Κρήτη, ενώ οι τελευταίες δύο περιφέρειες, Ιόνια Νησιά και Νότιο Αιγαίο, έχουν ακόμη μικρότερο ποσοστό ανεργίας καθώς δείχνουν να έχουν μειώσει το ποσοστό της ανεργίας τους σε σχέση με το προηγούμενο έτος κατά 4,4 και 10,4 ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα.

Στα Νησιά του Ιονίου και στο Νότιο Αιγαίο υπάρχει αύξηση της απασχόλησης και μείωση των ανέργων, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες περιφέρειες. Ειδικότερα, στο Νότιο Αιγαίο σε σχέση με το 2008 η απασχόληση αυξάνεται σταδιακά ενώ οι άνεργοι μειώνονται κατά 12,0%.

Στο Ιόνιο σε σχέση με το 2008 η απασχόληση αυξάνεται κατά 1.560 άτομα και ποσοστό 1,8% ενώ αυξήθηκαν και οι άνεργοι κατά 5.250 ανέργους και ποσοστό 46,6%. Όσον αφορά τα στοιχεία που βρήκαμε από την ΕΛΣΤΑΤ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ 2005-2015

Στο προηγούμενο κεφάλαιο αναλύσαμε την ανεργία όσον αφορά την Ελλάδα, στο κεφάλαιο αυτό αντίστοιχα, θα αναλύσουμε ανά χρονιά τα ποσοστά της ανεργίας τα οποία είναι καταχωρημένα στην ιστοσελίδα της EUROSTAT μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ανάλυση ξεκινάει χρονολογικά από το 2005 έως το 2015.

Η ανεργία στην Ευρώπη, κυρίως η ανεργία των νέων, δεν είναι μόνο αφόρητα υψηλή, αλλά είναι επίσης αναπόφευκτα διαφορετική μεταξύ των εθνών που ανήκουν σε μια οικονομική και νομισματική ένωση. Είναι διαφορετικό μεταξύ των χωρών (περισσότερο από όλες τις περιφέρειες), έτσι ώστε να μιλάμε για ένα ευρωπαϊκό πρόβλημα ανεργίας ή ακόμα περισσότερο για ένα ευρωπαϊκό διαρθρωτικό πρόβλημα ανεργίας είναι ιδιαίτερα παραπλανητικό.

Η ευρωπαϊκή απόκλιση της ανεργίας οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στις διαφορές των θεσμών της αγοράς εργασίας μεταξύ των χωρών, ιδίως στον τρόπο με τον οποίο τα διαφορετικά αυτά θεσμικά όργανα αντέδρασαν στην κρίση.

Η μάθηση από αυτές τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ κρίσης και θεσμών είναι απαραίτητη όχι μόνο για την εκπόνηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων αλλά και για τη βελτίωση του συντονισμού της δημοσιονομικής πολιτικής στην Ευρώπη.

Παρακάτω θα δούμε σε διαγράμματα και τα 10 χρόνια ανεργίας στην Ευρώπη.

3.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΙΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

Από την στιγμή που τα κράτη μέλη έχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ τους, όσον αφορά την αναζήτηση εργασίας, υπάρχουν και διαφορετικοί ορισμοί της ανεργίας.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: Ως άνεργοι θεωρούνται τα πρόσωπα, τα οποία ζητούν εργασία με όριο τουλάχιστον 20 ώρες την εβδομάδα.

ΓΑΛΛΙΑ: Άνεργοι είναι εκείνοι που αναζητούν εργασία κυρίως μόνιμη και με πλήρης απασχόληση και είναι εγγεγραμμένοι στα αρμόδια γραφεία ευρέσεως απασχόλησης.

ΙΤΑΛΙΑ: Άνεργοι θεωρούνται τα άτομα που έχουν εγγραφεί στις υπηρεσίες ευρέσεως απασχόλησης, με μόνη εξαίρεση τις "νοικοκυρές", οι οποίες αναζητούν εργασία.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ: Άνεργοι ονομάζονται τα πρόσωπα τα οποία δεν εργάζονται και αναζητούν να εργαστούν τουλάχιστον 25 ώρες την εβδομάδα και έχουν εγγραφεί στα γραφεία απασχολήσεως του αντίστοιχου Υπουργείου.

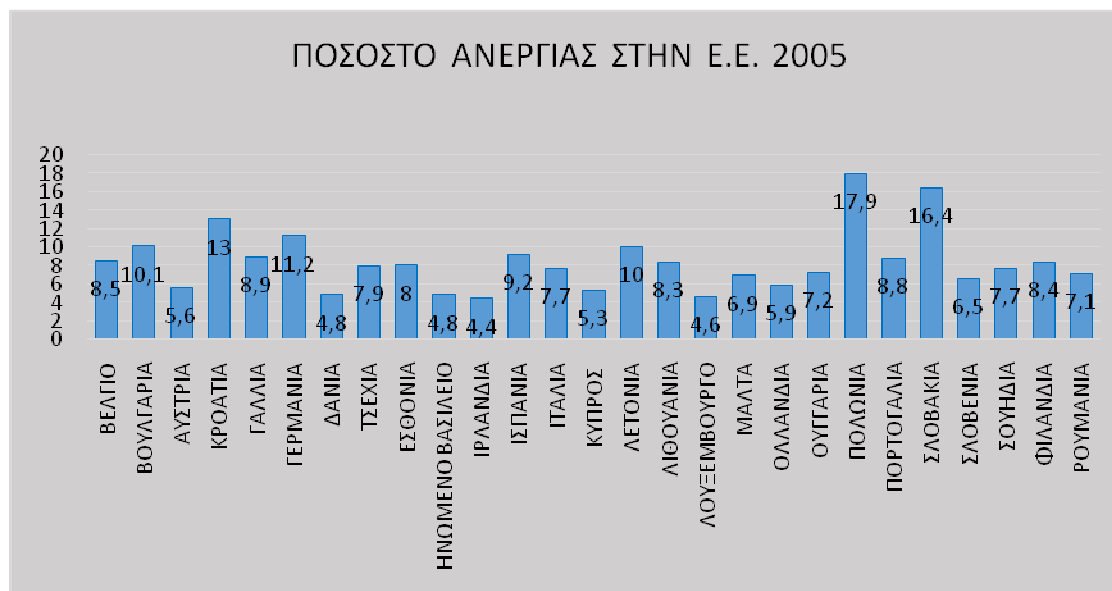
ΒΕΛΓΙΟ: Άνεργοι θεωρείται το σύνολο των α) ανέργων που καταβάλλεται το επίδομα της ανεργίας, β) ανέργων οι οποίοι είναι υποχρεωτικά γραμμένοι στα γραφεία Ευρέσεως Εργασίας, γ) ατόμων που δεν έχουν εργασία και κάνουν εγγραφή προαιρετικά στα γραφεία απασχόλησης του αντίστοιχου κυβερνητικού φορέα.

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ: Άνεργοι θεωρούνται τα άτομα που ζητούν εργασία τουλάχιστον έως 20 ώρες την εβδομάδα, μέσω του γραφείου ευρέσεως εργασίας.

ΑΓΓΛΙΑ: Άνεργοι είναι εκείνοι οι οποίοι έχουν κάνει εγγραφή στα γραφεία ευρέσεως εργασίας, οι οποίοι ενδιαφέρονται για εργασία πάνω από 30 ώρες την εβδομάδα (Τσιλίκη Μ, Πρασίνου Ε., 2008).

3.2 ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ

2005

Διάγραμμα 3.1: Ποσοστό της ανεργίας στην Ε.Ε 2005

Πηγή: EUROSTAT, έρευνα εργατικού δυναμικού

Όπως βλέπουμε και στο προηγούμενο διάγραμμα με βάση τα στοιχεία που έχουμε πάρει από την EUROSTAT για το 2005 η χώρα που έχει το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας είναι η Ιρλανδία με 4,4 % και η χώρα που αντίστοιχα έχει αγγίξει τα ύψη της ανεργίας είναι η Πολωνία με μόλις 17,9% ακολουθούν η Σλοβακία με 16,4% και η Κροατία με 13%. Η ανεργία όπως επίσης βλέπουμε είναι υψηλή και στις τέσσερις μεγάλες ηπειρωτικές χώρες, τη Γερμανία 11,2%, τη Γαλλία 8,9%, την Ιταλία 7,7% και την Ισπανία 9,2%, αφήνοντας ακόμα πίσω τις: Αυστρία 5,6%, Δανία 4,8%, Ηνωμένο Βασίλειο 4,8%, Κύπρος 5,3%, Λουξεμβούργο 4,6%, Ολλανδία με 5,9%.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Euro stat συνολικά το 2005, το 8,7% του εργατικού δυναμικού της ΕΕ ήταν άνεργο.

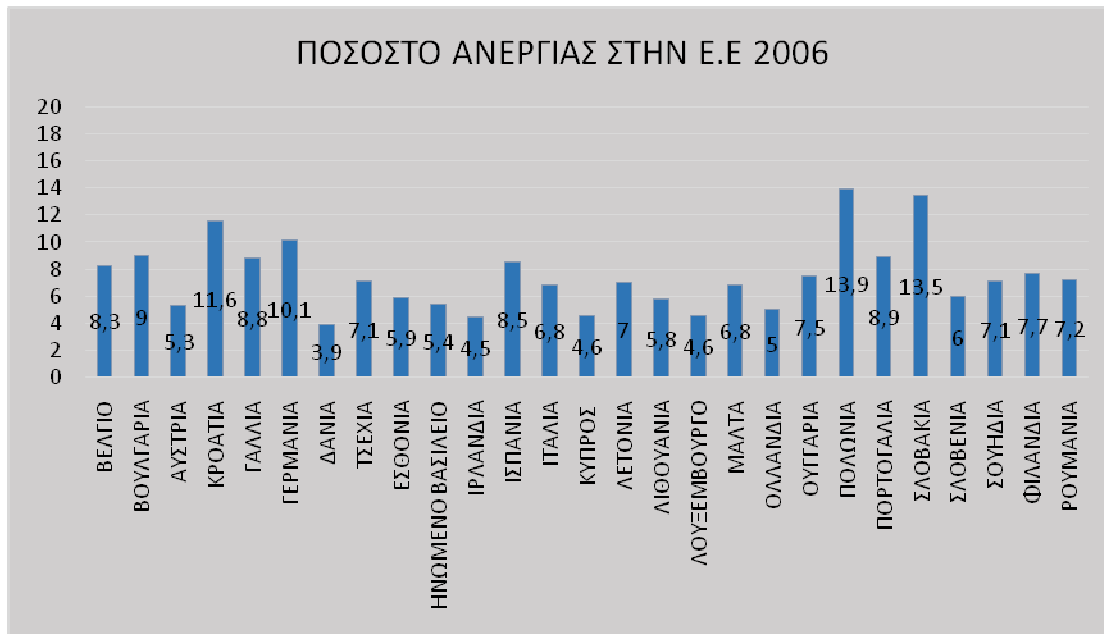
Ποσοστό απασχόλησης ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο στην ΕΕ-28 το 2005:

	15-24	25-74
ΑΝΤΡΕΣ	18,9	7
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	19,2	8,5

Πίνακας 3.1 Πηγές: Eurostat, έρευνα εργατικού δυναμικού, ετήσιος μέσος όρος.

Το 2005 καθώς έγινε η αναθεώρηση της στρατηγικής της Λισαβόνας, τα κράτη μέλη έδωσαν έμφαση στην ανάπτυξη και στην απασχόληση.

Οι αποφάσεις που πάρθηκαν για την απασχόληση της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την απασχόληση καθώς και οι γενικοί προσανατολισμοί των οικονομικών πολιτών, εγκρίθηκαν σαν μια ολοκληρωμένη δέσμη με την οποία η στρατηγική που προαναφέραμε αποκτά ένα νέο ρόλο με ότι έχει να κάνει με την εφαρμογή της συνθήκης της Λισαβόνας με θέμα την απασχόληση και την αγορά εργασίας (Τσιλίκη Μ, Πρασίνου Ε., (2008) ΑΝΕΡΓΙΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ Ή ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ, ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ, apothetirio.teiep.gr).

Διάγραμμα 3.2: Ποσοστό της ανεργίας στην Ε.Ε 2006

Πηγή: EUROSTAT, έρευνα εργατικού δυναμικού

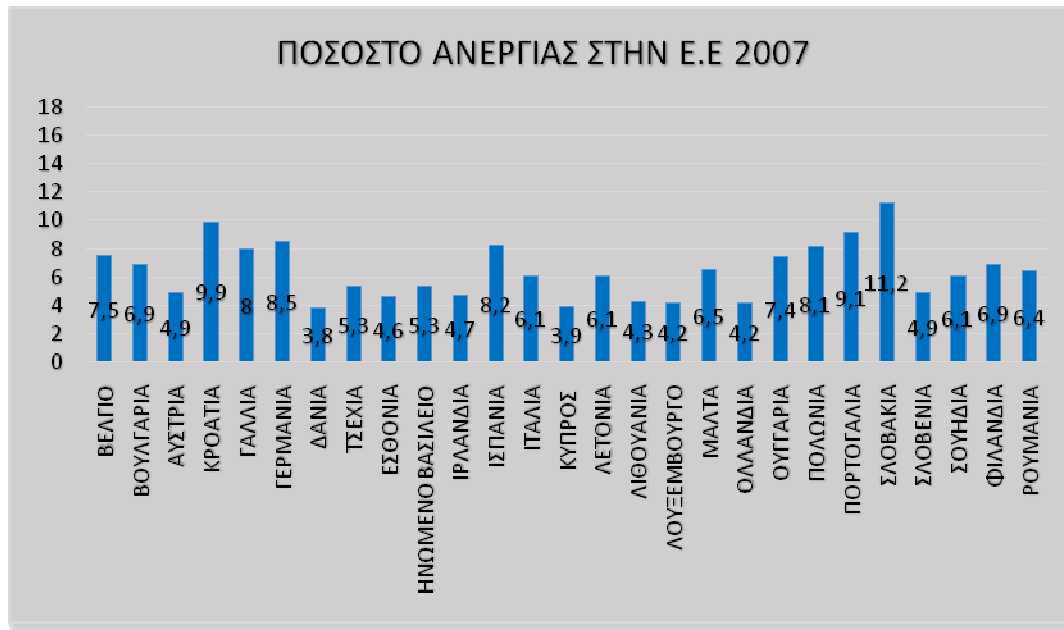
Με βάση τα στοιχεία της EUROSTAT τη χρονιά 2006 βλέπουμε τις εξής αλλαγές πάνω στο ποσοστό της ανεργίας στις Ευρωπαϊκές χώρες: Αυτή τη χρονιά η Δανία παίρνει τον «τίτλο» της χώρας με το μικρότερο ποσοστό ανεργίας ρίχνοντάς το στο 3,9% από το 4,8% που ήταν την προηγούμενη χρονιά. Η Ιρλανδία παρέμεινε σχεδόν σταθερή με μία μικρή αύξηση της τάξεως του 0,1%. Σχετικά με το 2005 το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας που έχει καταγραφεί αυτό το έτος είναι το 13,9% της Πολωνίας σε σχέση με το 17,9% που ήταν η ίδια χώρα. Γενικά βλέπουμε αυτό το έτος μία μείωση της ανεργίας στις χώρες που κατείχαν υψηλά ποσοστά και μία μικρή αύξηση έως και σταθερότητα στις χώρες που κατείχαν τις πιο χαμηλές καταγραφές.

Όπως προσέξαμε η ανεργία μειώθηκε σημαντικά από 8,9%, το 2005, σε 8,2% το 2006 και τα περισσότερα κράτη μέλη συνέβαλαν στην τάση αυτή, από την οποία επωφελήθηκαν τόσο οι γυναίκες όσο και οι άνδρες, όπως βλέπουμε και στο επόμενο πίνακάκι, καθώς το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε στο 9% και 7,6% αντιστοίχως.

Ποσοστό απασχόλησης ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο στην ΕΕ-28 το 2006:

	15-24	25-74
ΑΝΤΡΕΣ	17,4	6,4
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	18,1	7,8

Πίνακας 3.2 Πηγές: Eurostat, έρευνα εργατικού δυναμικού, ετήσιος μέσος όρος.

Διάγραμμα 3.3: Ποσοστό της ανεργίας στην Ε.Ε 2007

Πηγή: EUROSTAT, έρευνα εργατικού δυναμικού

Συνεχίζοντας με τα στοιχεία από την EUROSTAT τη χρονιά 2007 βλέπουμε τα εξής: Η Δανία κρατάει ακόμη την σκυτάλη των χαμηλών ποσοστών με 3,8% και την ακολουθεί και η Κύπρος με 3,9%. Σχετικά με το 2006 το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας που έχει καταγραφεί αυτό το έτος είναι το 11,2% της Σλοβακίας σε σχέση με το 13,9% που κατείχε η Πολωνία. Αυτή την χρονιά βλέπουμε από τον πίνακα ότι οι χώρες έκαναν κάποιες εύλογες προσπάθειες και κατάφεραν οι περισσότερες να μειώσουν το ποσοστό είτε λίγο είτε αρκετά, είτε βέβαια να το κρατήσουν και σταθερό, κάτι το οποίο είναι εξίσου σημαντικό.

Η κατάσταση όσον αφορά την ανεργία βελτιώθηκε περαιτέρω στα περισσότερα κράτη μέλη. Η εξέλιξη αυτή ήταν σύμφωνη με τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις της αγοράς εργασίας που εφαρμόστηκαν στα περισσότερα κράτη μέλη τα τελευταία χρόνια και τις ευνοϊκές οικονομικές συνθήκες κατά το πρώτο εξάμηνο του 2007.

Παρόλα αυτά, καθώς η διεθνής οικονομική κατάσταση άρχισε να παραγκωνίζεται το δεύτερο εξάμηνο του έτους, οι προοπτικές για τις μελλοντικές εξελίξεις στην ανεργία άρχισαν να φαίνονται λιγότερο ευνοϊκές.

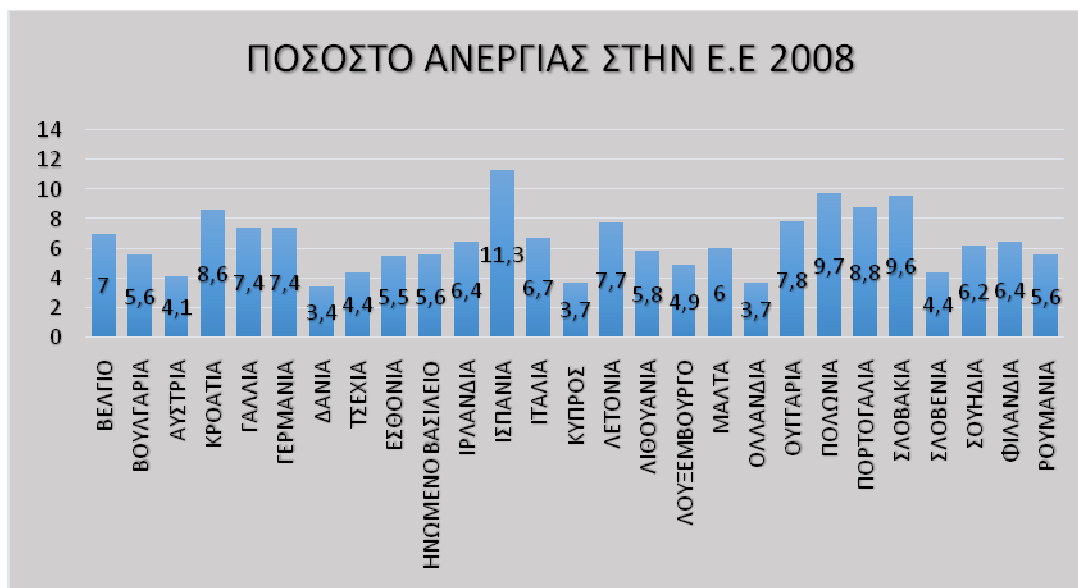
Κατά μέσο όρο, το ποσοστό διαρθρωτικής ανεργίας στην ΕΕ είναι 7,1%, αλλά το υψηλότερο ποσοστό διαρθρωτικής ανεργίας ανέρχεται σε 12% στη Σλοβακία και το χαμηλότερο στο 3,2% στην Ολλανδία.

Επιπλέον, σε ορισμένα κράτη μέλη το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας (η ανεργία που έχει διάρκεια 12 μήνες και άνω) παραμένει υψηλή, ιδίως στη Σλοβακία, όπου το 2007 έφθασε το 8,3% (του εργατικού δυναμικού), έναντι 3% για την ΕΕ στο σύνολό της. Το 2007, το ποσοστό ανεργίας στην ΕΕ ανήλθε σε 6,6% και σε γυναίκες στο 7,8%.

Ποσοστό απασχόλησης ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο στην ΕΕ-28 το 2007:

	15-24	25-74
ΑΝΤΡΕΣ	15,6	5,5
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	16,2	6,8

Πίνακας 3.3 Πηγές: Eurostat, έρευνα εργατικού δυναμικού, ετήσιος μέσος όρος.

Διάγραμμα 3.4: Ποσοστό της ανεργίας στην Ε.Ε 2008

Πηγή: EUROSTAT, έρευνα εργατικού δυναμικού

Από την EUROSTAT έχουμε τα εξής αποτελέσματα για τη χρονιά 2008: η Δανία παραμένει αρκετά χαμηλά με ποσοστό 3,4%, την ακολουθούν η Κύπρος και η Ολλανδία με 3,7% και την Αυστρία στο 4,1%. Τα ποσοστά της ανεργίας είναι ακόμη πιο χαμηλά αυτή τη χρονιά σε σχέση με το 2007 με υψηλότερη καταγραφή το 11,3% της Ισπανίας σε σχέση με το 11,2% της Σλοβακίας. Σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες η Ισπανία είχε μια αρκετά μεγάλη αύξηση του ποσοστού της ανεργίας της τάξεως του 3,1% ενώ η Σλοβακία μείωσε 1,6% με βάση τα αποτελέσματα της προηγούμενης χρονιάς.

Η ανεργία αυξάνεται έντονα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) από τον Μάρτιο του 2008 ως αποτέλεσμα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Η αύξηση γίνεται αισθητή σε όλα τα κράτη μέλη, αν και η σοβαρότητα ποικίλει μεταξύ των χωρών και των ομάδων.

Οι άνδρες επηρεάζονται σαφώς περισσότερο από τις γυναίκες. Οι νέοι φαίνεται επίσης να είναι πιο ευάλωτοι. Όπως μπορούμε να δούμε και στο παρακάτω πίνακα.

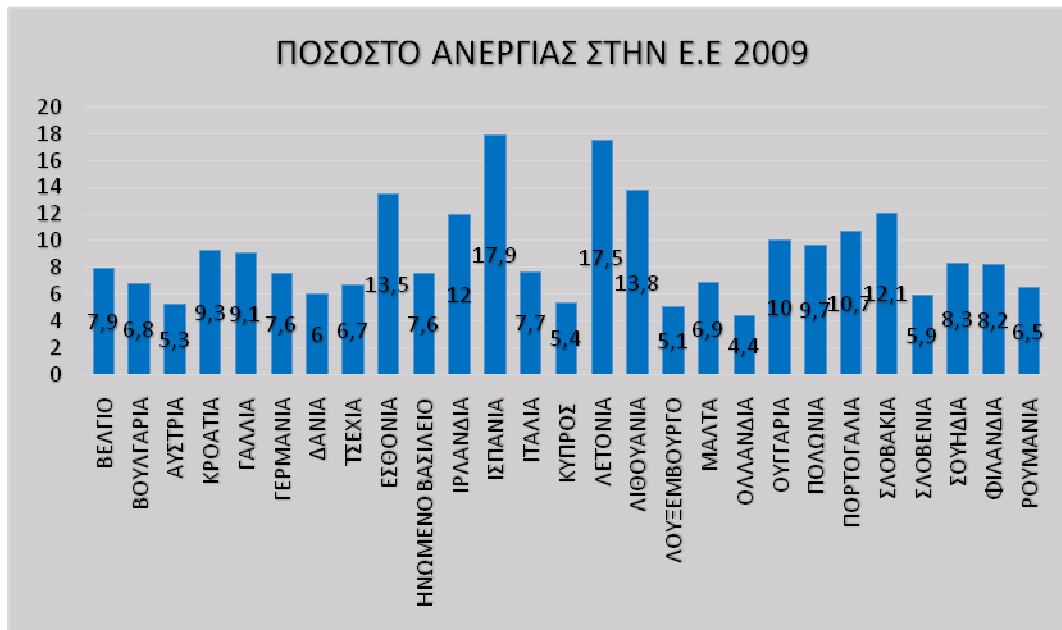
Ποσοστό απασχόλησης ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο στην ΕΕ-28 το 2008:

	15-24	25-74
ΑΝΤΡΕΣ	16	5,5
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	15,9	6,5

Πίνακας 3.4 Πηγές: Eurostat, έρευνα εργατικού δυναμικού, ετήσιος μέσος όρος.

Τα κράτη μέλη επηρεάστηκαν διαφορετικά από την κρίση, μια εξήγηση γι' αυτό είναι ότι διαρθρώνουν και ρυθμίζουν τις αγορές εργασίας τους πολύ διαφορετικά μεταξύ τους.

Όλα τα κράτη μέλη βλέπουν την αύξηση της ανεργίας, αλλά η αρχή της αύξησης ποικίλλει σημαντικά από χώρα σε χώρα (Archive: Impact of the economic crisis on unemployment, July 2009, <http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained>).

Διάγραμμα 3.5: Ποσοστό της ανεργίας στην Ε.Ε 2009

Πηγή: EUROSTAT, έρευνα εργατικού δυναμικού

Αυτή τη χρονιά 2009 διακρίνουμε μια σημαντική αύξηση της ανεργίας με υψηλότερη καταγραφή 17,9% της Ισπανίας σε σχέση του ποσοστού 11,3% που κατείχε η ίδια χώρα σαν υψηλότερη καταγραφή το προηγούμενο έτος. Χαμηλότερο ποσοστό κατέχει η Ολλανδία με 4,4% σε σχέση με το 3,4% που κατείχε η Δανία το προηγούμενο έτος, ενώ την δεδομένη στιγμή είχε μία αύξηση της τάξεως του 2,6%.

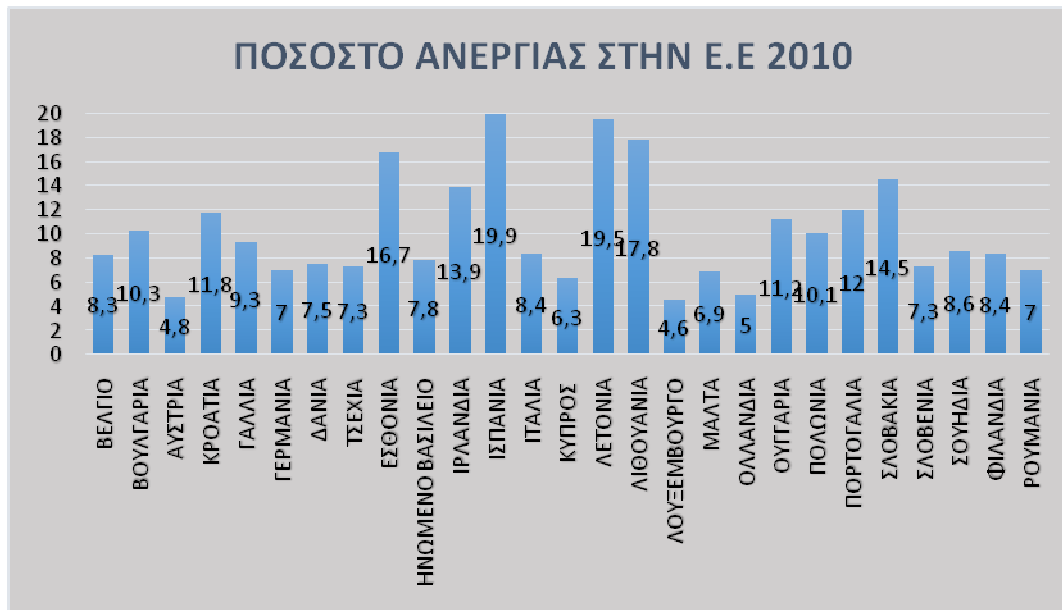
Αυτή τη χρονιά γενικά βλέπουμε μια αύξηση του ποσοστού σχεδόν σε όλες τις χώρες αλλά μεγαλύτερη σημασία δίνουμε, στο 17,5% της Λετονίας που το προηγούμενο έτος κατείχε το 7,7% η οποία άγγιξε την αύξηση του 10%, στο 13,8% της Λιθουανίας που επίσης ήταν χαμηλή το 2008 με ποσοστό 5,8% είχε αύξηση της τάξεως του 8%, στο 13,5% της Εσθονίας η οποία επίσης το προηγούμενο έτος βρισκόταν αρκετά χαμηλά στο 5,5% αύξηση και εκείνη είχε της τάξεως του 8%.

Το έτος αυτό χαρακτηρίζεται από χρεοκοπίες και πτωχεύσεις επιχειρήσεων, από μαζικές απολύσεις, μειώσεις μισθών και συντάξεων και από αύξηση της ανεργίας. Παράλληλα, ο τραπεζικός τομέας συνεχίζει να παραμένει αδύναμος και ο δανεισμός της πραγματικής οικονομίας από τα τραπεζικά ιδρύματα, εμφανίζεται ανεπαρκής, λόγω της αυξημένης χορήγησης δανείων τα οποία οι δανειολήπτες αδυνατούν ή καθυστερούν να πληρώσουν. (Archive: Impact of the economic crisis on unemployment, July 2009, <http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained>).

Ποσοστό απασχόλησης ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο στην ΕΕ-28 το 2009:

	15-24	25-74
ΑΝΤΡΕΣ	21,4	7,5
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	19	7,7

Πίνακας 3.5 Πηγές: Eurostat, έρευνα εργατικού δυναμικού, ετήσιος μέσος όρος.

Διάγραμμα 3.6: Ποσοστό της ανεργίας στην Ε.Ε 2010

Πηγή: EUROSTAT, έρευνα εργατικού δυναμικού

Έτος 2010, η ανεργία όπως φαίνεται και στο διάγραμμα όλο και αυξάνεται. Με υψηλότερη καταγραφή 19,9% της Ισπανίας η οποία κατείχε και το 2009 την υψηλότερη θέση με 17,9%, σημειώνοντας μια αρνητική άνοδο στον τομέα της ανεργίας. Την ακολουθεί και η Λετονία με 19,5% σε σχέση με το 17,5% που κατείχε τον προηγούμενο χρόνο. Την χαμηλότερη καταγραφή την έχει το Λουξεμβούργο με 4,6% σε σχέση με το 4,4% που κατείχε η Ολλανδία.

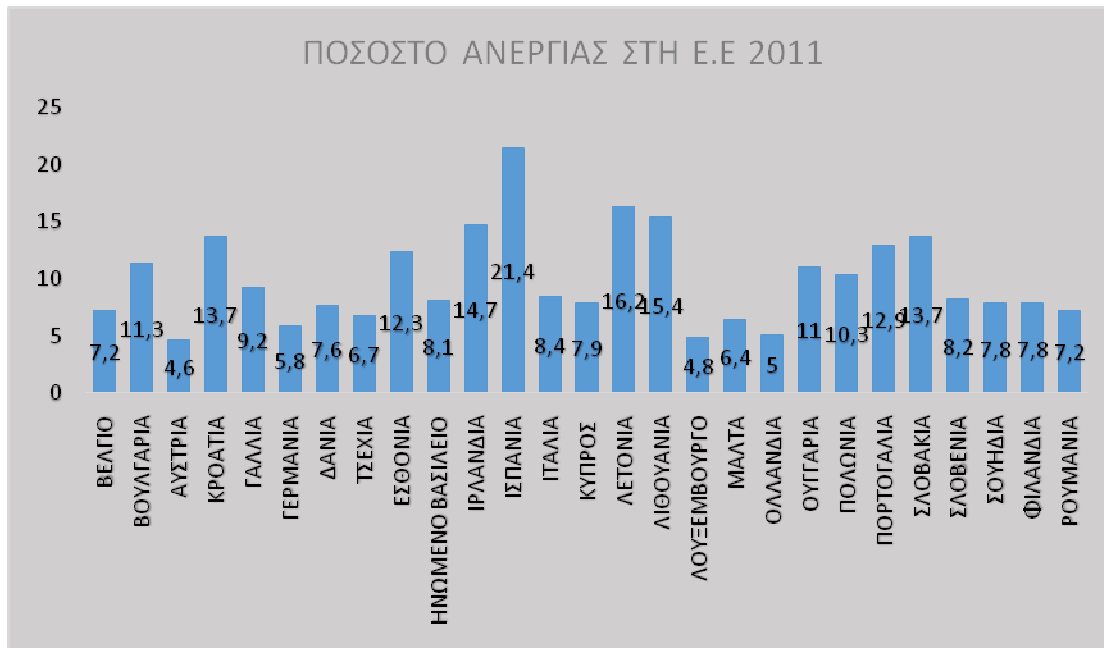
Από τις μεταρρυθμίσεις του εργασιακού καθεστώτος, η αύξηση της μερικής απασχόλησης δεν κατάφερε να επιφέρει θετικά αποτελέσματα ώστε να μειωθεί το ποσοστό της ανεργίας, όπως παρατηρούμε στο παραπάνω σχεδιάγραμμα, ο αριθμός των ανέργων έχει μία αρνητικά ανοδική πορεία.

Όπως θα δούμε στον πίνακα και αυτό το έτος η ηλικιακή ομάδα που δέχεται το χτύπημα της κρίσης, όπως συνεπάγεται και της ανεργίας είναι αυτή των νέων κάτω των 25 ετών, με ποσοστά όπως βλέπουμε πάνω από 20%.

Ποσοστό απασχόλησης ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο στην ΕΕ-28 το 2010:

	15-24	25-74
ΑΝΤΡΕΣ	22,1	8,2
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	20,4	8,3

Πίνακας 3.6 Πηγές: Eurostat, έρευνα εργατικού δυναμικού, ετήσιος μέσος όρος.

Διάγραμμα 3.7: Ποσοστό της ανεργίας στην Ε.Ε 2011

Πηγή: EUROSTAT, έρευνα εργατικού δυναμικού

Το έτος 2011 βλέπουμε ότι η Ισπανία κρατάει ακόμη την πρώτη θέση στο υψηλό ποσοστό της ανεργίας με 21,4% σε σχέση με το 19,9% που είχε καταγράψει η ίδια χώρα το προηγούμενο έτος. Στη συνέχεια ακολουθεί η Λετονία με 16,2% σε σχέση με το 19,5% που η ίδια είχε καταγράψει το 2010, είχε μια μείωση της ανεργίας της τάξεως του 3,3%. Η χαμηλότερη καταγραφή της ανεργίας αυτού του έτους είναι το 4,6% της Αυστρίας και το 4,8% του Λουξεμβούργου.

Αυτό το χρόνο βλέπουμε γενικά διακυμάνσεις της ανεργίας μεταξύ των χωρών σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο με τις 11 από τις 27 χώρες να έχουν ποσοστό ανεργίας πάνω από 10%.

Η ανισότητα αυξήθηκε στις περισσότερες χώρες της ζώνης του ευρώ καθώς η αύξηση των ποσοστών ανεργίας διευρύνει περαιτέρω το χάσμα μεταξύ πλουσίων και φτωχών.

Ειδικότερα, η Ισπανία και η Ιρλανδία εκτιμάται ότι υπέστησαν τη μεγαλύτερη επιδείνωση της κατανομής του εισοδήματος, με την ανισότητα των εισοδημάτων να αυξάνεται κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες και κατά 11 ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα.

Αυτό αντικατοπτρίζει τις αυξανόμενες απώλειες θέσεων εργασίας, καθώς η δραστηριότητα στον τομέα των κατασκευών κατέρρευσε έντονα μετά την έκρηξη των φυσαλίδων της στέγασης, αφήνοντας πολλούς εργαζομένους με χαμηλή ειδίκευση χωρίς θέσεις εργασίας (Unemployment in Europe: get the figures for every country, 2012, www.theguardian.com).

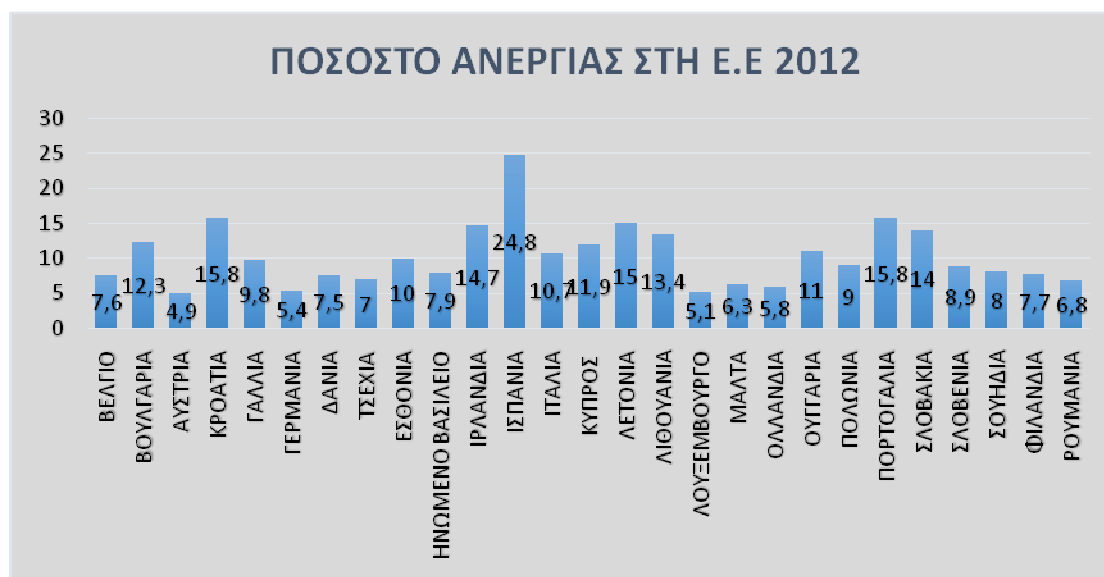
Περίπου το ήμισυ της ανεργίας στην ανισότητα στις χώρες αυτές μπορεί να αποδοθεί στη μακροχρόνια ανεργία.

Αντίθετα, η ανισότητα μετακινήθηκε ελάχιστα στη Γερμανία και την Ολλανδία: η αντίδραση της ανεργίας στην μείωση της παραγωγής ήταν ασυνήθιστα μειωμένη λόγω προγραμμάτων μερικής απασχόλησης που υποστήριζαν τη διατήρηση θέσεων εργασίας εν αναμονή μιας ανάκαμψης (Unemployment in Europe: get the figures for every country, 2012, www.theguardian.com).

Ποσοστό απασχόλησης ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο στην ΕΕ-28 το 2011:

	15-24	25-74
ΑΝΤΡΕΣ	22,3	8,1
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	21	8,5

Πίνακας 3.7 Πηγές: Eurostat, έρευνα εργατικού δυναμικού, ετήσιος μέσος όρος.

Διάγραμμα 3.8: Ποσοστό της ανεργίας στην Ε.Ε 2012

Πηγή: EUROSTAT, έρευνα εργατικού δυναμικού

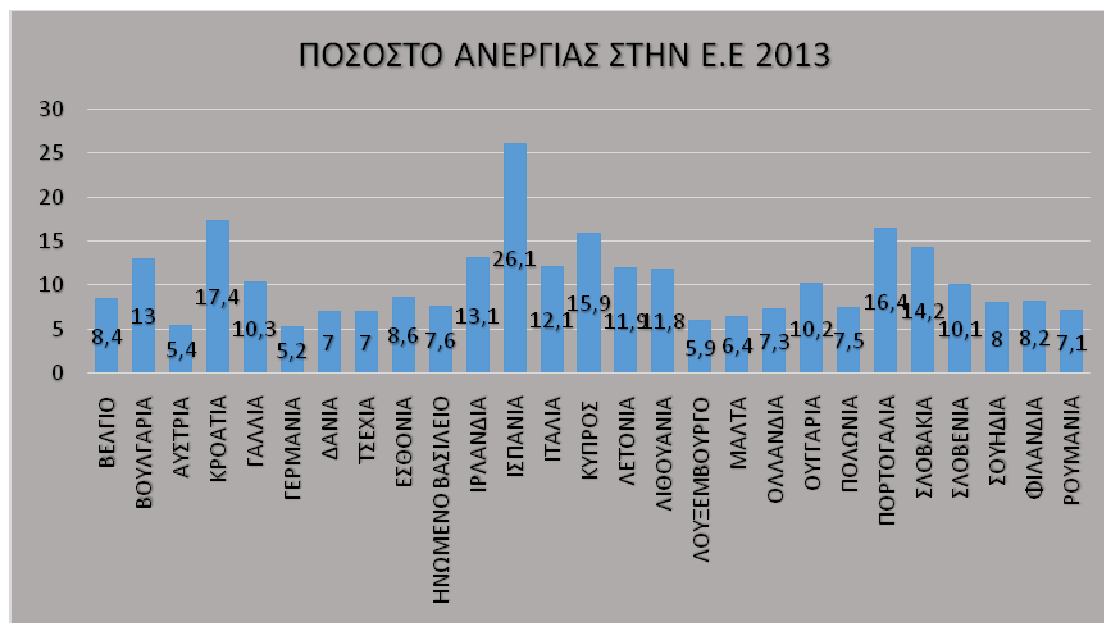
Έτος 2012, η ανεργία στην Ισπανία άγγιξε το 24,8% δηλαδή 3,5 περίπου μονάδες παραπάνω σε σχέση με το 2011, η οποία είναι 10% περίπου παραπάνω σε σχέση με το 15,8% της Κροατίας και της Πορτογαλίας που την ακολουθούν. Βλέπουμε ότι η ανεργία ανεβαίνει και πως οι 12 στις 27 χώρες αυτή την φορά ξεπερνούν το 10%. Χαμηλότερη τιμή κρατάει πάλι και αυτό το έτος η Αυστρία με 4,9% και την ακολουθούν με μικρή διαφορά το Λουξεμβούργο και η Γερμανία.

Ενώ η τελευταία έκθεση για τις θέσεις εργασίας προκαλεί ζοφερή ανάγνωση, η Ισπανία δείχνει ανθεκτικότητα σε ορισμένους κρίσιμους τομείς της οικονομίας της. Οι εξαγωγές αυξήθηκαν, όπως συνέβη στη γειτονική Πορτογαλία, η οποία έχει μετατραπεί σε εμπορικό πλεόνασμα. Ο τουρισμός, ο οποίος αντιπροσωπεύει το ένα δέκατο της ισπανικής οικονομίας, παρέμεινε σχετικά υψηλός, με την Ισπανία να καλωσορίζει έναν ρεκόρ ξένων επισκεπτών το καλοκαίρι του 2012 με 7,7 εκατομμύρια μόνο τον Ιούλιο (RAPHAEL MINDER OCT. 26, 2012).

Ποσοστό απασχόλησης ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο στην ΕΕ-28 το 2012:

	15-24	25-74
ΑΝΤΡΕΣ	23,9	8,9
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	22,4	9,2

Πίνακας 3.8 Πηγές: Eurostat, έρευνα εργατικού δυναμικού, ετήσιος μέσος όρος.

Διάγραμμα 3.9: Ποσοστό της ανεργίας στην Ε.Ε 2013

Πηγή: EUROSTAT, έρευνα εργατικού δυναμικού

Το 2013 βλέπουμε ότι ακόμη η Ισπανία κρατάει τα υψηλά επίπεδα της ανεργίας με 26,1% και αφήνει αρκετά πίσω τις άλλες χώρες με την Κροατία δεύτερη με 17,4%. Χαμηλότερη καταγραφή η Γερμανία αυτή την φορά με ποσοστό 5,2% σε σχέση με το 4,9% της Αυστρίας το προηγούμενο έτος. Με 12 χώρες από τις 27 με πάνω από 10% ποσοστό και αυτή τη χρονιά.

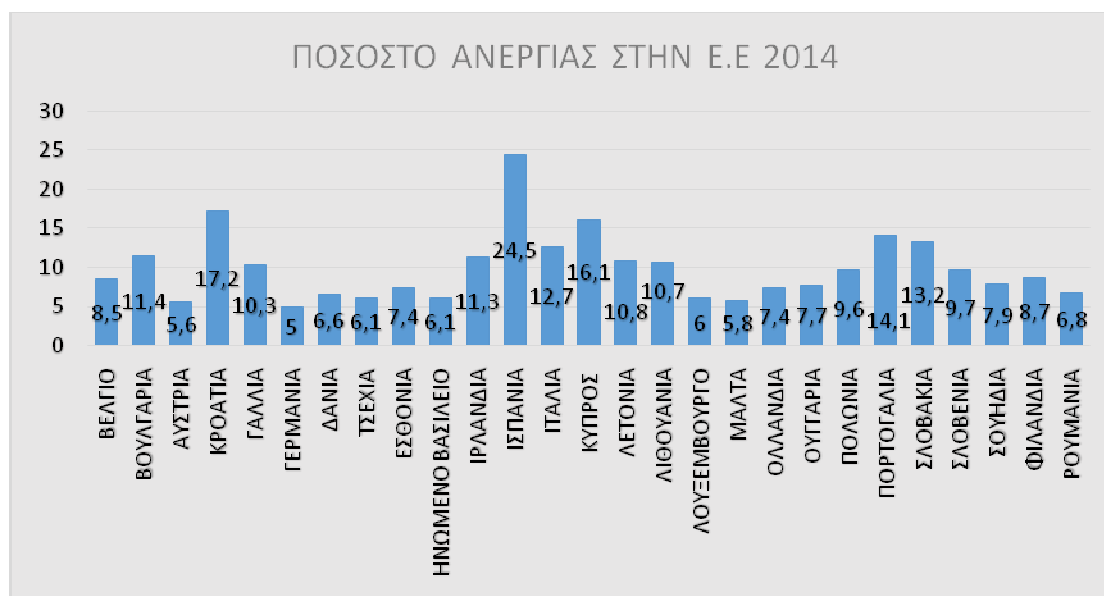
Οι στατιστικές έδειξαν ότι ο συνολικός αριθμός των ανέργων σε ολόκληρη την ευρωζώνη άγγιξε τα 19,2 εκατομμύρια, σε όλη την ΕΕ ο αριθμός ήταν 26,7 εκατομμύρια. Ωστόσο, παρέμεινε με ρυθμό ρεκόρ 12,1% για τον τέταρτο μήνα. Το συνολικό ποσοστό ανεργίας σε ολόκληρη την ευρωζώνη είναι 11%, με μισή ποσοστιαία μονάδα περισσότερη σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο (Spain youth unemployment reaches record 56.1%, August 2013, www.theguardian.com).

Ποσοστό απασχόλησης ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο στην ΕΕ-28 το 2013:

	15-24	25-74
ΑΝΤΡΕΣ	24,4	9,4
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	23	9,6

Πίνακας 3.9 Πηγές: Eurostat, έρευνα εργατικού δυναμικού, ετήσιος μέσος όρος.

2014

Διάγραμμα 3.10: Ποσοστό της ανεργίας στην Ε.Ε 2014

Πηγή: EUROSTAT, έρευνα εργατικού δυναμικού

Το έτος 2014, η Ισπανία καταγράφει ποσοστό ανεργίας 24,5%, έπεσε 2 μονάδες περίπου σε σχέση με πέρυσι, αμέσως επόμενη της παραμένει η Κροατία με 17,2%, η Κύπρος με 16,1% και η Πορτογαλία με 14,1%. Αυτή τη χρονιά οι 11 από τις 27 χώρες ξεπερνούν το ποσοστό του 10%. Χαμηλή καταγραφή έχει πάλι η Γερμανία με 5% με αμέσως επόμενη την Αυστρία με 5,6 %.

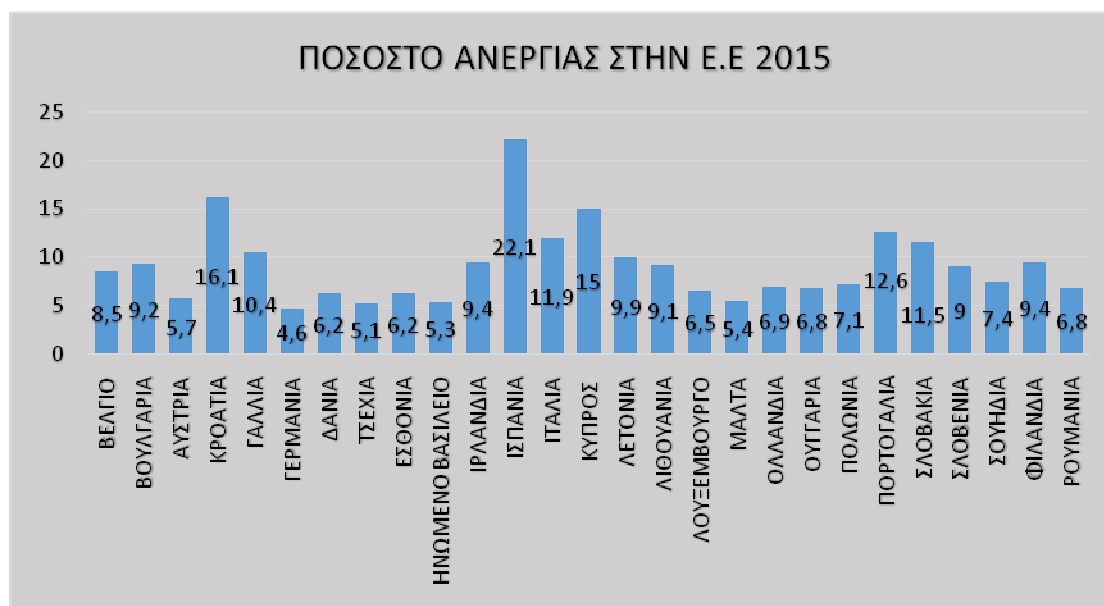
Με βάση τις καταγραφές της Eurostat το ποσοστό ανεργίας στους άνδρες ήταν 24,5%, στις γυναίκες 31,6% και στους νέους κάτω των 25 ετών 58,3% (169.000 άτομα). Σύμφωνα με την Eurostat η ανεργία στην Ευρώπη παρέμεινε αμετάβλητη στο 11,9% το Φεβρουάριο, ενώ κατέγραψε σχετικά μια μικρή μείωση στο σύνολο της Ε.Ε. από 10,7% τον Ιανουάριο σε 10,6% το Φεβρουάριο.

Οι καταγραφές δείχνουν ότι το Φεβρουάριο η Ε.Ε. είχε 25,920 εκατ. άνεργους, εκ των οποίων 18,965 εκατ. αφορούσαν την Ευρωζώνη (Eurostat: Πρώτη στην ανεργία στην Ευρώπη η Ελλάδα/ www.voria.gr).

Ποσοστό απασχόλησης ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο στην ΕΕ-28 το 2014:

	15-24	25-74
ΑΝΤΡΕΣ	22,8	8,8
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	21,4	9,2

Πίνακας 3.10 Πηγές: Eurostat, έρευνα εργατικού δυναμικού, ετήσιος μέσος όρος.

Διάγραμμα 3.11: Ποσοστό της ανεργίας στην Ε.Ε 2015

Πηγή: EUROSTAT, έρευνα εργατικού δυναμικού

Το έτος 2015 βλέπουμε μια σχετική πρόοδο των χωρών στον τομέα της ανεργίας με μόνο 7 από τις 27 χώρες να ξεπερνούν το 10%. Η Ισπανία παραμένει πρώτη με μία πολύ μικρή διαφορά προόδου σε σχέση με πέρυσι στο 22,1%. Την ακολουθούν η Κροατία με 16,1% και η Κύπρος με 15%. Χαμηλότερη καταγραφή και αυτή τη χρονιά κατέχει η Γερμανία με 4,6% με ακόλουθες την Τσεχία με 5,1%, το Ηνωμένο Βασίλειο με 5,3% και η Μάλτα με 5,4%.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε η Eurostat τον Οκτώβριο του 2015, η ανεργία στην Ευρώπη υποχώρησε τον Σεπτέμβριο του 2015 στο 10,8% από το 10,9% τον Αύγουστο του ίδιου έτους και έναντι του 11,5% που είχε καταγράψει το Σεπτέμβριο του 2014.

Με βάση την Eurostat, τον Σεπτέμβριο του 2015, 22,631 δισ. γυναίκες και άντρες στην Ε.Ε. εκ των οποίων οι 17,323 δισ. είναι στην Ευρωζώνη, ήταν άνεργοι. Σε σύγκριση με τον Αύγουστο, ο αριθμός των ανέργων υποχώρησε κατά 147.000 στην Ε.Ε. και κατά 131.000 στη ζώνη του ευρώ. (Eurostat: Πέφτει η ανεργία στην Ευρώπη -Αρνητική εικόνα στην Ελλάδα με 25% | iefimerida.gr).

Ποσοστό απασχόλησης ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο στην ΕΕ-28 το 2015:

	15-24	25-74
ΑΝΤΡΕΣ	21	8,1
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	19,5	8,5

Πίνακας 3.11 Πηγές: Eurostat, έρευνα εργατικού δυναμικού, ετήσιος μέσος όρος.

3.3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τελειώνοντας το κεφάλαιο 3 διαπιστώσαμε ότι η ανεργία, η οποία έπληξε τις περισσότερες από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήταν ένα αποτέλεσμα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης.

Με βάση τα στοιχεία από την Eurostat είδαμε ότι οι άνεργοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση ανήλθαν κατά μέσον όρο σε 21389,34 χιλιάδες από το 2000 έως το 2015, φθάνοντας σε ένα υψηλό ρεκόρ όλων των εποχών, 26566 χιλιάδες τον Απρίλιο του 2013 και ένα χαμηλό ρεκόρ των 16094 χιλιάδων το Μάρτιο του 2008.

Η μακροχρόνια ανεργία όπως διαπιστώσαμε επιδεινώθηκε αρκετά στη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, σαν αποτέλεσμα των άκαμπτων αγορών εργασίας που χαρακτηρίζονται από κάποιους θεσμούς όπως ο βασικός μισθός εργαζομένου ή η προστασία των εργαζομένων, με συνδυασμό την εύκολη πρόσβαση σε προσωρινή απασχόληση και επιδόματα ανεργίας.

Συνδυάζοντας όλες αυτές τις συνθήκες μπορούμε να εξηγήσουμε την αύξηση της μακροχρόνιας ανεργίας. Γι' αυτό, αντίθετα, οι μεταρρυθμίσεις που έγιναν στη Γερμανία πριν από τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 έχουν οδηγήσει σε χαμηλά ποσοστά μακροχρόνια ανέργων. Αλλά και στη Βρετανία οι θεσμοί είναι πιο ευέλικτοι όσον αφορά την απασχόληση (Η μακροχρόνια ανεργία επιμένει να μαστίζει την Ευρωπαϊκή Ένωση, 2016, www.kathimerini.gr)

Παρά τα χρόνια απόπειρας λιτότητας και οικονομικών μεταρρυθμίσεων, η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζει ακόμα μια κρίση λόγω του χρέους που έχει συσσωρεύσει η Ελλάδα - το οποίο ανερχόταν στο 177,4% του ΑΕΠ το 2015. Αν και πολλοί ανησυχούν για τα επίπεδα χρέους στην Ελλάδα, υπάρχουν αρκετές άλλες χώρες στην ΕΕ που έχουν χρέη να ανταγωνίζονται το αγωνιζόμενο έθνος, σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε η Eurostat (Ashley Kirk, 2017).

Συνολικά υπάρχουν πέντε ευρωπαϊκά έθνη των οποίων τα χρέη είναι μεγαλύτερα από την οικονομική τους απόδοση και 21 που έχουν χρέη μεγαλύτερα από το όριο του 60% του ΑΕΠ που καθορίζεται στη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Το δημόσιο χρέος της Ελλάδας είναι αναμφισβήτητα το υψηλότερο στην ΕΕ - το 177% του ΑΕΠ του. Η Ιταλία και η Πορτογαλία είναι οι επόμενες πιο χρεωμένες χώρες, με χρέη 132 τοις εκατό και 129 τοις εκατό της εθνικής οικονομικής παραγωγής αντίστοιχα. Τα μικρότερα χρέη, ως ποσοστό του ΑΕΠ, παρατηρήθηκαν στην Εσθονία, το Λουξεμβούργο και τη Βουλγαρία το 2015. Όλες αυτές οι κυβερνήσεις έχουν χρέη κάτω του 30% του ΑΕΠ τους. Το χρέος του Ηνωμένου Βασιλείου αντιπροσωπεύει σήμερα το 89,1% του ΑΕΠ του, το όγδοο υψηλότερο στην ΕΕ (Ashley Kirk, 2017).

Τα επίπεδα χρέους στην ευρωζώνη ήταν 90,4% το 2015, μειώνοντας το επίπεδο του νομισματικού μπλοκ κατά 92% το 2014. Αυτό ήταν το υψηλότερο επίπεδο από τότε που το ενιαίο νόμισμα εισήχθη το 1999.

Οι αυξήσεις του χρέους σε όλη την ήπειρο δείχνουν ότι οι χώρες αγωνίζονται να αναλάβουν τον έλεγχο των δημόσιων δαπανών τους, ενώ οι χώρες με το μικρότερο συνολικό χρέος είναι συχνά αυτές που έχουν δει τις μεγαλύτερες αυξήσεις τα τελευταία χρόνια. Εννέα ευρωπαϊκές χώρες κατάφεραν να μειώσουν το χρέος τους, ως ποσοστό του ΑΕΠ, από το 2012 (Ashley Kirk, 2017).

Μόνο πέντε χώρες - η Τσεχική Δημοκρατία, η Δανία, η Γερμανία, η Ιρλανδία και η Λεττονία κατάφεραν να το πράξουν σε πραγματικούς όρους. Υπάρχουν πέντε χώρες της ΕΕ που έχουν χρέη που υπερβαίνουν τα 1 εκατ. Ευρώ: το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιταλία, τη Γερμανία, τη Γαλλία και την Ισπανία.

Η Ευρώπη κινδυνεύει να γίνει μια ήπειρος δύο ταχυτήτων. Οι κίνδυνοι έγκεινται στις τεράστιες διαφορές των βασικών μακροοικονομικών μεγεθών σε χώρες όπως η Γερμανία και η Ελλάδα, οι οποίες δεν θα μπορούσαν να διαχωριστούν περαιτέρω όσον αφορά τα ποσοστά ανάπτυξης, χρέους ή ανεργίας. Αντιμετωπίζει επίσης άλλα βαθιά ριζωμένα προβλήματα που σχετίζονται με τη λήψη αποφάσεων, όπως προκύπτει από την αργή και αδέξιο αντίδραση στην κρίση των μεταναστών, καθώς και από ζητήματα σχετικά με τη διαφάνεια και τη νομιμότητα των θεσμικών οργάνων της ΕΕ (Europe's crisis of confidence, 2015, <http://www.cnn.com>).

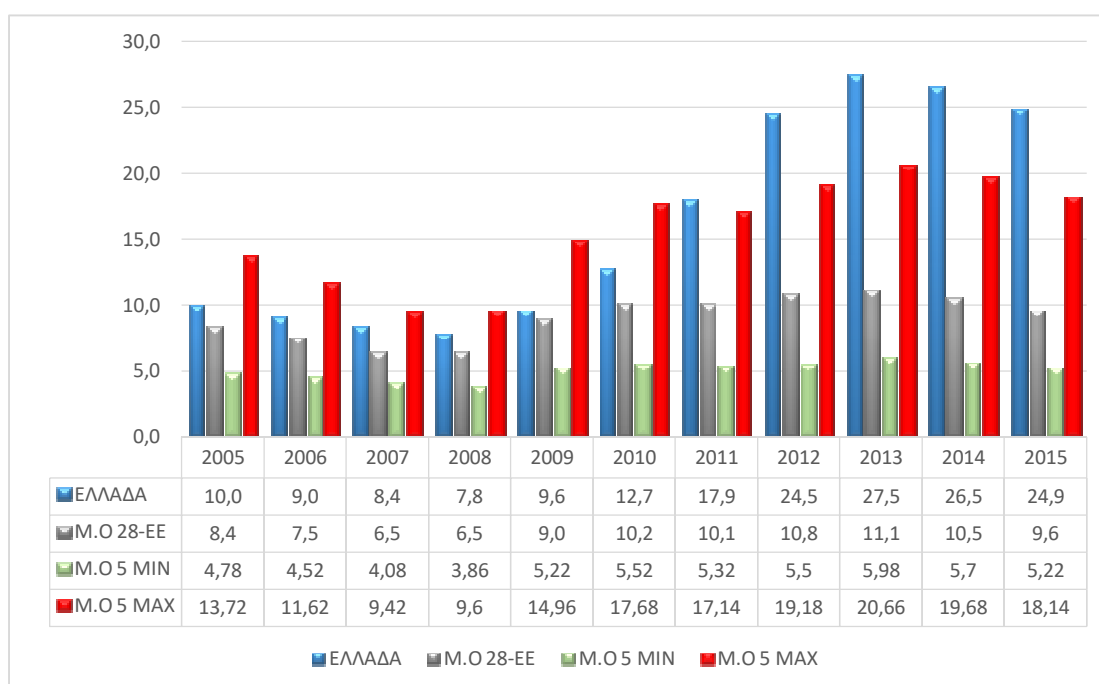
Αν υπάρχει μια χώρα που αποτελεί παράδειγμα για όλα όσα είναι καλά και λανθασμένα στην Ευρώπη, είναι η Ιταλία. Τώρα, η τρίτη μεγαλύτερη οικονομία στη ζώνη του ευρώ και το δεύτερο πιο χρεωμένο έθνος μετά την Ελλάδα, οι ημέρες της ρωμαϊκής κυριαρχίας αποστέλλονται στα βιβλία ιστορίας και η Ιταλία είναι μια σκιά του πρώην εαυτού της και - όπως η Ευρώπη - έχασε τη δουλειά της. Όπως και στην υπόλοιπη Ευρώπη, η Ιταλία έχει ενδημικά προβλήματα: διαίρεση βορρά-νότου και οικονομικές αποκλίσεις, διαφθορά και γραφειοκρατία, καθώς και προβλήματα με τη μετανάστευση, την πολιτική κατά της εγκατάστασης και ένα πολιτικό σύστημα που υπολείπεται στην καλύτερη περίπτωση και χασοκό στη χειρότερη περίπτωση (Europe's crisis of confidence, 2015, <http://www.cnn.com>).

Συνοδεύοντας την άνοδο του αντιευρωπαϊκού συναίσθηματος υπήρξε ένα άλλο ζήτημα που επηρεάζει έντονα την Ιταλία: Μετανάστευση. Οι πρόσφατες σκηνές χιλιάδων μεταναστών που προσπαθούν να εισέλθουν στην Ευρώπη από τη Μέση Ανατολή και πέραν αυτής, έδωσαν διεθνή προσοχή στον αυξανόμενο αγώνα της Ευρώπης για την αντιμετώπιση της μετανάστευσης. Μέχρι στιγμής φέτος φτάνουν μέχρι και 500.000 μετανάστες, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή υπηρεσία συνόρων Frontex. Η Ιταλία και ιδιαίτερα οι φτωχότερες νότιες περιφέρειές της αγωνίζονται για χρόνια με εισροή μεταναστών και έχει επανειλημμένα ζητήσει από τους ευρωπαίους γείτονές της να βοηθήσουν στο όλο και πιο δύσκολο έργο της περιπολίας στη Μεσόγειο και της επεξεργασίας του αριθμού των μεταναστών που εισέρχονται στην Ιταλία (Europe's crisis of confidence, 2015, <http://www.cnn.com>).

Η Γερμανία βλέπει τους μετανάστες ως έναν τρόπο επίλυσης μιας μελλοντικής έλλειψης νέων και ικανών εργαζομένων, αλλά πολλοί στην Ευρώπη που αντιτίθενται στη μετανάστευση επιθυμούν να επισημάνουν ότι, ως ευημερούσα χώρα, η Γερμανία έχει τα μέσα υποστήριξης περισσότερων μεταναστών.

Στην Ιταλία, ωστόσο, παρά το ίδιο πρόβλημα με τον φθίνοντα πληθυσμό - το 2014, καταγράφηκαν μόνο 509.000 ζωντανές γεννήσεις, ο μικρότερος αριθμός από την ενοποίηση της Ιταλίας το 1861, σύμφωνα με την στατιστική υπηρεσία της χώρας (Europe's crisis of confidence, 2015).

Οποιοσδήποτε προσπάθειες για να βοηθηθούν οι μετανάστες στην αγορά εργασίας της Ιταλίας θα μπορούσαν να διαδραματίσουν κακή εγχώρια θέση λόγω της ασθενούς θέσης της Ιταλίας στην απασχόληση. Η χώρα είχε ποσοστό ανεργίας 11,9% τον Αύγουστο και αντικατοπτρίζοντας μια τάση σε ολόκληρη τη νότια Ευρώπη, η ανεργία των νέων εξακολουθεί να αποτελεί σοβαρό πρόβλημα, σύμφωνα με την Eurostat το 40,7% των νέων κάτω των 25 ετών (Europe's crisis of confidence, 2015).

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.12 Σύγκριση ανεργίας στην Ελλάδα με το σύνολο των Ευρωπαϊκών Χωρών

Σε αυτόν τον πίνακα παίρνουμε τον μέσο όρο της ανεργίας των 28 χωρών από τα προηγούμενα κεφάλαια και στο γράφημα παρατηρήσουμε την ανεργία στην Ελλάδα σε σύγκριση με το σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών σαν αποτέλεσμα βλέπουμε ότι ο μέσος όρος της Ελλάδας ξεπερνάει τον μέσο όρο των Ευρωπαϊκών χωρών καθόλα τα έτη και από το 2010 και μετά βλέπουμε ότι η διαφορά είναι αρκετά μεγάλη. Σε κάθε χρονιά παίρνουμε τις 5 «χειρότερες» χώρες και βγάζουμε το μέσο όρο τους για την κάθε χρονιά (όπως φαίνονται τα νούμερα κάτω από το γράφημα) Άρα κατά συνέπεια δεν είναι απαραίτητο να είναι μια χώρα στο top 5 μόνιμως. Συγκρίνοντας τα αποτελέσματα από την έρευνα στα κεφάλαια 2 και 3 βλέπουμε κάθε χρονιά τις χώρες, πολύ πιθανόν ορισμένες να 'ναι «κλασσικοί πελάτες».

Όπως βλέπουμε και στον πίνακα κάποιες χώρες εμφανίζονται σχεδόν σε όλες τις χρονιές στην πεντάδα των χειρότερων. Κάποιες από αυτές είναι, η Ισπανία, η Κροατία, η Πορτογαλία και η Σλοβακία. Οι οποίες όπως αναλύσαμε και στα προηγούμενα κεφάλαια είχαν πληγεί αρκετά από την οικονομική κρίση. Στην πεντάδα των καλύτερων χωρών είναι η Αυστρία, το Λουξεμβούργο, η Μάλτα, η Ολλανδία και η Κύπρος. Για τις οποίες μπορούμε να δούμε αναλυτικά στο τρίτο κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

Στο κεφάλαιο αυτό θα συγκρίνουμε τα στοιχεία που βρήκαμε στο κεφάλαιο 2 και 3 αντίστοιχα, για τα οποία χρησιμοποιήσαμε πληροφορίες από την ΕΛΣΤΑΤ και EUROSTAT καθώς επίσης και άρθρα τα οποία είχαν δημοσιευτεί τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο και αφορούσαν τη χώρα η οποία κατείχε τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας.

4.1 Γιατί η ανεργία είναι τόσο υψηλή και αποκλίνουσα στην Ευρώπη.

Με βάση τα στοιχεία που έχουμε βρει και καταγράψει στους πίνακες στο δεύτερο και στο τρίτο κεφάλαιο, βρήκαμε ότι από τα μέσα του 2005 η υψηλή μέση ευρωπαϊκή ανεργία αντικατοπτρίζει την υψηλή ανεργία στις τέσσερις μεγάλες ηπειρωτικές χώρες, τη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιταλία και την Ισπανία. Ακόμη και μεταξύ αυτών των τεσσάρων χωρών, οι διαφορές είναι εντυπωσιακές. Το ποσοστό ανεργίας της Ισπανίας μειώθηκε πάνω από 20% στις αρχές της δεκαετίας του 1990. Το ποσοστό ανεργίας της Γερμανίας είναι αντίθετα στο χαμηλό της επίπεδο πριν από την επανένωση και παρουσιάζει έντονες περιφερειακές διαφορές μεταξύ της Δύσης και της Ανατολής. Τα ποσοστά ανεργίας της Ιταλίας και της Γαλλίας είναι υψηλά από τις αρχές της δεκαετίας του 1980. Το ποσοστό όμως της Ιταλίας δείχνει έντονες περιφερειακές διαφορές μεταξύ του Βορρά και του Νότου (Tito Boeri, Juan Francisco Jimeno, 2015).

Στη συνέχεια, καθ'όλη τη διάρκεια της μεγάλης ύφεσης του 2008 και του 2009, η ανεργία στις Ηνωμένες Πολιτείες ήταν σταθερά υψηλότερη από ό, τι στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πέντε χρόνια αργότερα από την παγκόσμια κρίση, η ανεργία στην ΕΕ είναι σχεδόν διπλάσια από αυτή των Ηνωμένων Πολιτειών. Στις 19 χώρες της ζώνης του ευρώ είναι στην πραγματικότητα πάνω από δύο φορές υψηλότερη από ό, τι στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού. Στην Ευρώπη, η ανεργία δεν είναι μόνο επίμονα υψηλή, αλλά είναι επίσης πολύ άνισα κατανομημένη μεταξύ των χωρών και των πληθυσμιακών ομάδων (Tito Boeri, Juan Francisco Jimeno, 2015).

Υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι από το 2007 η διασπορά των ποσοστών ανεργίας στη ζώνη του ευρώ έχει αυξηθεί πολύ περισσότερο από ό, τι σε προηγούμενες οικονομικές περιόδους ύφεσης. Το χάσμα μεταξύ του μέσου ποσοστού ανεργίας των τεσσάρων χωρών της ζώνης του ευρώ με τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας και των τεσσάρων χωρών της ζώνης του ευρώ με τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας είναι πάνω από 15 ποσοστιαίες μονάδες (Tito Boeri, Juan Francisco Jimeno, 2015).

Μια βασική κινητήρια δύναμη των ευρωπαϊκών ανισοτήτων είναι η ανεργία των νέων, η οποία βρίσκεται πάνω από το 40% της νότιας Ευρώπης, ενώ εξακολουθεί να είναι μονοψήφια στην Αυστρία και τη Γερμανία.

Όπως δείχνουν οι Casado, Fernández-Vidaurreta και Jimeno (2015), κατά τη διάρκεια αυτής της ύφεσης οι απώλειες θέσεων εργασίας ήταν ιδιαίτερα συγκεντρωμένες μεταξύ των νεότερων εργαζομένων (Tito Boeri, Juan Francisco Jimeno, 2015).

Έτσι, η έκρηξη της ανεργίας των νέων ήταν, σε αντίθεση με τις προηγούμενες περιόδους ύφεσης, όχι μόνο σε σχέση με το πάγωμα των μισθώσεων, αλλά και στη βαριά καταστροφή των θέσεων εργασίας των νέων, με τη διάλυση των προσωρινών συμβάσεων, ενώ τα ποσοστά απασχόλησης μεταξύ των μεγαλύτερων αυξάνονταν (Tito Boeri, Juan Francisco Jimeno, 2015).

4.2 Σύγκριση Στατιστικών Ποσοστών

Πουθενά στην Ευρώπη η κατάσταση της ανεργίας των νέων δεν είναι πιο δεινή από ό, τι στην Ελλάδα, την Ιταλία, την Πορτογαλία και την Ισπανία. Ενώ αυτές οι χώρες της Νότιας Ευρώπης έχουν πολύ υψηλά ποσοστά ανεργίας για το γενικό πληθυσμό, τα ποσοστά ανεργίας των νέων τους είναι δυστυχώς αρκετά σοβαρά.

Η άνοδος στην Ελλάδα ήταν η πιο έντονη, αυξάνοντας από 22% στις αρχές του 2008 σε 36% στο τέλος του 2010 και συνεχίζοντας να αυξάνεται μέχρι το 2013 σε σχεδόν 60%. Καθώς το ποσοστό ανεργίας για τους πρώτους ηλικιωμένους εργαζόμενους στην Ελλάδα πλησίαζε τα επίπεδα που παρατηρήθηκαν στην Αμερικανική Μεγάλη Ύφεση, το ποσοστό ανεργίας των νέων στην Ελλάδα υπερέβη το διπλάσιο του ποσοστού αυτού. Η Ισπανία έχει σημειώσει εξίσου σοβαρό άλμα στην ανεργία των νέων. Ενώ η ανεργία των νέων είναι σχετικά λιγότερο ακραία στην Ιταλία, είναι ακόμη πιο δυσανάλογη: Στο τέλος του 2013, το ποσοστό ανεργίας των νέων ήταν σχεδόν τέσσερις φορές μεγαλύτερο από το ποσοστό των μεγαλύτερων σε ηλικία. Το ποσοστό ανεργίας των νέων στην Πορτογαλία ήταν χαμηλότερο από τα άλλα τρία στα τέλη του 2013, αλλά το ποσοστό είναι αξιοσημείωτο με την πιο μακροπρόθεσμη τάση: Η ανεργία των νέων στην Ισπανία, την Ελλάδα και την Ιταλία ήταν σταθερή ή μειώθηκε το πρώτο εξάμηνο της δεκαετίας (James D. Eubanks , David G. Wiczer, 2014).

Όλες αυτές οι χώρες χαρακτηρίζονται από «άκαμπτες» αγορές εργασίας, οι οποίες συμβάλλουν στην αύξηση των ποσοστών ανεργίας τους. Σε μια άκαμπτη αγορά εργασίας, οι εργοδότες διστάζουν να προσλάβουν έναν σχετικά επικίνδυνο νεαρό εργάτη εξαιτίας υψηλού κόστους πρόσληψης.

Η αυστηρότητα μπορεί να προκύψει από τέτοια χαρακτηριστικά της αγοράς εργασίας όπως τα υψηλά ποσοστά συνδικαλιστικής οργάνωσης ή οι καθολικές καταβολές αποζημίωσης.

Για παράδειγμα, το 35% των εργαζομένων στην Ιταλία είναι συνδικαλιστές, όπως το 25% στην Ελλάδα, το 20% στην Πορτογαλία και το 15% στην Ισπανία και το 17% Συνεργασία και Ανάπτυξη στο σύνολό της. Όσον αφορά την αποχώρησή τους, η Ισπανία και η Ελλάδα απαιτήσαν την πληρωμή μισθού 52 και 24 εβδομάδων το 2008 μετά από 20 χρόνια απασχόλησης, ενώ η Πορτογαλία χρειάστηκε 87 εβδομάδες (Tito Boeri, Juan Francisco Jimeno, 2015).

Η Παγκόσμια Τράπεζα παρέχει έναν τρόπο ποσοτικοποίησης της ακαμψίας μιας αγοράς εργασίας μέσω του δείκτη "ακαμψίας της απασχόλησης", με υψηλότερες βαθμολογίες που δείχνουν μια πιο άκαμπτη αγορά. Το 2008, ο μέσος όρος για τις ανεπτυγμένες χώρες του ΟΟΣΑ ήταν 26. Η Πορτογαλία, η Ιταλία, η Ελλάδα και η Ισπανία ήταν πολύ πιο άκαμπτες, με τιμές των 43, 38, 47 και 49 αντίστοιχα. Οι οικονομίες αυτών των τεσσάρων χωρών της Νότιας Ευρώπης παρουσιάζουν επίσης αγορές εργασίας "δύο επιπέδων", οι οποίες μπορούν να αυξήσουν την πιθανότητα οι νέοι εργαζόμενοι να χάσουν τη δουλειά τους σε δύσκολους καιρούς.

Σε μια αγορά εργασίας δύο επιπέδων, ορισμένες θέσεις εργασίας έχουν σχετικά ευέλικτους όρους απασχόλησης, σύντομες συμβάσεις και χαμηλό κόστος προσαρμογής. Η Ισπανία αναφέρεται ως επί το πλείστον για το σύστημα δύο επιπέδων, αν και η Ιταλία έχει τώρα ένα παρόμοιο περιβάλλον μετά από μια σειρά μεταρρυθμίσεων το 2003 (James D. Eubanks , David G. Wiczer, 2014).

Οι περικοπές των δημοσίων δαπανών και η κατάρρευση της επιχειρηματικής εμπιστοσύνης έφεραν την ανεργία στην ευρωζώνη σε ρεκόρ 16 εκατομμυρίων ανθρώπων, 587.000 τον Ιανουάριο του 2010. Οι επίσημοι αριθμοί που καταρτίζονται από την Eurostat, τον στατιστικό οργανισμό της ΕΕ, δείχνουν τους μεγάλους φόρους που επιβάλλονται στο εργατικό δυναμικό από τα μέτρα λιτότητας και την επιβράδυνση της οικονομίας της ευρωζώνης κατά το 2011. Η ανεργία σε ολόκληρη την περιοχή των 17 μελών του ενιαίου νομίσματος άγγιξε το Νοέμβριο του 2011 τα 16,4 εκατομμύρια. Το ποσοστό ανεργίας - το ποσοστό του εργατικού δυναμικού χωρίς απασχόληση - αυξήθηκε ελάχιστα τους τελευταίους 12 μήνες σε 10,3%. Αλλά πολλοί εργάτες εγκατέλειψαν την εύρεση εργασίας.

Στην Ελλάδα, το ποσοστό ανεργίας ανήλθε στο 18,8%, από 13,3% το Νοέμβριο του 2010, ενώ η Ισπανία είχε το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας στην Ευρώπη, στο 22,9%. Η Γερμανία, ωστόσο, εξακολουθεί να είναι ο κινητήριος μοχλός της ευρωπαϊκής οικονομίας, και παρόλα αυτά σχετικά με την κρίση, ο ρυθμός υποχώρησε, από 6,7% τον Νοέμβριο του 2010 σε 5,5% ένα χρόνο αργότερα. Η απότομη διχοτόμηση μεταξύ των ισχυρότερων μελών της ευρωζώνης και της περιφέρειας που έπληξε την ύφεση υπογραμμίζει τη σκληρή πρόκληση που αντιμετωπίζουν οι πολιτικοί για την εξεύρεση λύσης στην κρίση που όλοι οι ψηφοφόροι τους είναι πρόθυμοι να δεχθούν (Heather Stewart, 2012).

Οι νέοι εργαζόμενοι έχουν πληγεί δυσανάλογα σκληρά από την επιδείνωση της αγοράς εργασίας, όπως προκύπτει από τα στοιχεία, με τα ποσοστά ανεργίας των νέων τα οποία είναι πολύ υψηλότερα από τα ποσοστά του συνόλου του εργατικού δυναμικού. Στην Ισπανία, το 49,6% των ατόμων κάτω των 25 ετών ήταν χωρίς δουλειά. Στην Ελλάδα, ήταν το ,6%. Η αύξηση της ανεργίας δεν περιοριζόταν μόνο στην περιοχή του ενιαίου νομίσματος: η Eurostat υπολογίζει ότι το Νοέμβριο του 2011, 23,7 εκατομμύρια άνθρωποι δεν εργάζονταν σε ολόκληρη την ΕΕ, σημειώνοντας αύξηση 723.000 (Heather Stewart, 2012).

Τα ξεχωριστά στοιχεία που δημοσίευσε επίσης η Eurostat έδειξαν ότι οι λιανικές πωλήσεις μειώθηκαν κατά 0,8% στην ευρωζώνη - και 0,6% στην ευρύτερη ΕΕ - τον Νοέμβριο του 2011, σε σύγκριση με ένα μήνα νωρίτερα, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι καταναλωτές αρχίζουν να σφίγγουν τις ζώνες τους, από τη συνεχιζόμενη πολιτική αναταραχή. Οι ηγέτες της ΕΕ πραγματοποίησαν σειρά συναντήσεων σε μια προσπάθεια επίτευξης συμφωνίας για τη στήριξη του ενιαίου νομίσματος ώστε να αποτρέψουν τις πιέσεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές και να αντέξουν σε αυτή την οικονομική κρίση (Heather Stewart, 2012).

Το ποσοστό ανεργίας τον Απρίλιο του 2011 για τα άτομα ηλικίας 15-24 ετών έφθασε στο 43,1%, σε σύγκριση με το εθνικό ποσοστό του 15,8%. Η ανεργία των νέων αυξήθηκε ακόμη ταχύτερα από τον εθνικό ρυθμό από το 2006, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ). Αυτό συγκρίνεται με το ποσοστό ανεργίας των νέων στο Ηνωμένο Βασίλειο στο 17,7% για τα άτομα ηλικίας 18-24 ετών και το συνολικό ποσοστό 7,7%.

Η Aditya Chakraborty γράφει:

«Αυτό που σημάδεψε τις διαδηλώσεις του φετινού καλοκαιριού στην πλατεία Συντάγματος της Αθήνας και σε ολόκληρη τη χώρα ήταν το υψηλό ποσοστό των νέων: υπερ-μορφωμένοι, υποαπασχολούμενοι και ριζοσπασμένοι. Στη Βρετανία, μερικοί από αυτούς πηγαίνουν από το όνομα του Ηνωμένου Βασιλείου Uncut; Στην Ισπανία ως Indignados. Και στην Ελλάδα ως οι Αγανακτισμένοι, ή Απογοητευμένοι. Σε κάθε περίπτωση, είναι αυτή η τάξη - οι νέοι, με την αίσθηση ότι είναι εξαπατημένοι από ένα αξιοπρεπές μέλλον - σε συνδυασμό με τους εργαζόμενους του δημόσιου τομέα που αντιμετωπίζουν απώλειες θέσεων εργασίας και πτώση των μισθών και των συντάξεων, οι οποίοι συνδυάζονται στην πιο ενδιαφέρουσα πολιτική δύναμη» (Aditya Chakraborty, 2011).

Τα στοιχεία επίσης καταρρίπτουν το ποσοστό ανεργίας ανά περιφέρεια. Η Δυτική Μακεδονία καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό στο 23,1%, ενώ το Βόρειο Αιγαίο έχει το χαμηλότερο από όλες τις περιοχές σε μόλις πάνω από 6% (Aditya Chakraborty, 2011).

Τα επίσημα στοιχεία για τον Οκτώβριο του 2013 δείχνουν ότι η χώρα μας ξεπέρασε αρκετά την Ισπανία ως τη χώρα με το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας στην Ευρώπη. Η ελληνική οικονομία παραμένει πεσμένη στην ύφεση και η κυβέρνηση βρίσκεται στη διαδικασία επιβολής σημαντικών μέτρων λιτότητας. Η Αθήνα μειώνει τις δαπάνες για να ανταποκριθεί στους όρους της οικονομικής διάσωσης.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχουν δεσμεύσει συνολικά 240 δισ. Ευρώ σε δάνεια διάσωσης, από τα οποία η Ελλάδα έχει λάβει περισσότερα από δύο τρίτα. Σύμφωνα με τους όρους των ταμείων διάσωσης, η Ελλάδα συμφώνησε σε ουσιαστικές περικοπές δαπανών, όπως οι απολύσεις και οι παγίδες μισθών στο δημόσιο τομέα, και οι μειωμένες συντάξεις. Αυτό είχε σημαντικό αντίκτυπο στην ευρύτερη ελληνική οικονομία. Ενώ το ποσοστό ανεργίας στη χώρα μας ήταν 26,8% τον Οκτώβριο, το πιο πρόσφατο επίσημο ποσοστό για την Ισπανία - για το μήνα Νοέμβριο - ήταν 26,6%.

Η Ισπανία βρισκόταν επίσης σε ύφεση, ενώ η κυβέρνηση μείωσε τις δαπάνες για να μειώσει τα χρέη της. Η ελληνική κυβέρνηση ζήτησε τη διάσωση, επειδή αγωνιζόταν να καλύψει τις πληρωμές τόκων για τα υπάρχοντα χρέη της.

Ο ανταποκριτής του BBC στην Αθήνα, Mark Lowen, δήλωσε:

"Οι Έλληνες κατηγορούν την λιτότητα για την άνοδο, καθώς ο αριθμός των ανέργων υπερδιπλασιάστηκε από τη στιγμή που η χώρα διαφυλάχθηκε για πρώτη φορά το 2010. Και με περισσότερες περικοπές δαπανών φέτος, πολλοί προβλέπουν ότι το ποσοστό θα πληγεί σύντομα 30%." (Mark Lowen, 2013).

Η Ελλάδα είναι από τις χώρες που έχουν πληγεί από την επίμονη αυτή κρίση στην ευρωζώνη, με βάσει στοιχεία τα οποία βρήκαμε από την ΕΛΣΤΑΤ και τα έχουμε συμπεριλάβει στο κεφάλαιο 2, είδαμε ότι για άλλη μια φορά η Ελλάδα έχει το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας στην Ευρωζώνη, έως και 26,7%. Η ανεργία των νέων στη χώρα είναι ιδιαίτερα κακή, με ένα εκπληκτικό 56,8% (Katrina Bishop, 2014). Η Ευρωζώνη επηρεάστηκε έντονα από την παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008, η οποία μετά από μερικά χρόνια προκάλεσε κρίση κρατικού χρέους σε ολόκληρη την ομάδα των 18 χωρών.

Ως αποτέλεσμα, πολλές χώρες της ζώνης του ευρώ - συμπεριλαμβανομένης της Ιταλίας, της Ισπανίας, της Πορτογαλίας και της Ελλάδας - να έχουν υποστεί σκληρές περικοπές δαπανών και μεταρρυθμίσεις. Αυτά τα μέτρα λιτότητας έσπευσαν γρήγορα τα φρένα στις οικονομίες των χωρών, ανεβάζοντας τα ποσοστά της ανεργίας. Ως αποτέλεσμα, ένας μεγάλος αριθμός νέων, ειδικότερα, κατέφυγαν να εγκαταλείψουν τις πατρίδες τους για να βρουν εργασία στο εξωτερικό. Αλλά δεν είναι μόνο η Ελλάδα που αγωνίζεται με την επίμονα υψηλή ανεργία. Τα στοιχεία τα οποία δημοσιεύονται από το στατιστικό γραφείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης Eurostat, έδειξαν ότι η ανεργία στη ζώνη του ευρώ παρέμεινε στο 11,8% τον Μάρτιο του 2014 - παρά το υψηλότερο ρεκόρ του 12% που καταγράφηκε το 2013. Και παρόλο που ο αριθμός των ανέργων μειώθηκε από 22.000 σε 18.91 εκατομμύρια τον Μάρτιο του 2014, το ποσοστό ανεργίας παρέμεινε πεισματικά κοντά σε αυτό το επίπεδο για τέσσερις συνεχόμενους μήνες (Katrina Bishop, 2014).

Ο Κώστας Μίλας, καθηγητής οικονομικών στο Πανεπιστήμιο του Λίβερπουλ, δήλωσε ότι ήταν «προσεκτικά αισιόδοξος» ότι η χειρότερη κρίση της ανεργίας στη ζώνη του ευρώ τελείωσε. Ωστόσο, προειδοποίησε ότι το ποσοστό ανεργίας στην περιοχή είναι απίθανο να επανέλθει σε ποσοστό περίπου 7% πριν από το 2008 σύντομα.

Ένας λόγος για αυτό ήταν το θέμα της μακροχρόνιας ανεργίας, είπε, που παρέμεινε "απαράδεκτα υψηλό". Σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, το 47,5% των ανέργων το 2013 ήταν για πάνω από ένα έτος, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε τον προηγούμενο μήνα η Eurostat. Στην Ελλάδα, ο αριθμός αυτός αυξήθηκε στο 67,5% (Katrina Bishop, 2014).

"Όσο περισσότερο χρόνο ο άνεργος παραμένει εκτός εργασίας, τόσο πιο απογοητευμένος γίνεται", δήλωσε ο κύριος Μίλας στο CNBC.

Επίσης ο κύριος Μίλας επεσήμανε ότι: «Ταυτόχρονα, είτε το θέλουμε είτε όχι, οι πιθανοί εργοδότες φαίνονται πιο πρόθυμοι να προσφέρουν συνεντεύξεις (πόσο μάλλον να προσλαμβάνουν) σε ανέργους που μένουν χωρίς δουλειά για μικρότερο διάστημα». (Katrina Bishop, 2014).

Τα αριθμητικά στοιχεία της Ελλάδας, τα οποία λαμβάνουν υπόψη τα διαθέσιμα στοιχεία μέχρι τον Ιούλιο του 2015, δείχνουν ένα εποχιακά προσαρμοσμένο ποσοστό ανεργίας 25%, το οποίο μεταφράζεται σε 1.197.000 άτομα χωρίς δουλειά. Η Ισπανία, με ποσοστό ανεργίας 21,1% το Σεπτέμβριο του 2015, είναι η μόνη άλλη χώρα της ΕΕ όπου το περισσότερο από το ένα πέμπτο του πληθυσμού της είναι άνεργος. Η Κύπρος είχε το τρίτο υψηλότερο ποσοστό ανεργίας στην ΕΕ με 15,1% το Σεπτέμβριο του 2015. (Anastasios Adamopoulos, 2015).

Το μέσο ποσοστό ανεργίας της ευρωζώνης εξακολουθεί να είναι υψηλότερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2015 το ποσοστό ανεργίας για τη νομισματική ένωση ήταν 10,8%, ενώ η ΕΕ είχε μέσο ποσοστό ανεργίας 9,3%.

Οι νέοι στην Ελλάδα αντιμετωπίζουν επίσης τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας. Το 48,6% των ατόμων ηλικίας 15 έως 25 ετών που αναζητούσαν δουλειά μέσα στις τελευταίες τέσσερις εβδομάδες πριν από την έκθεση του Ιουλίου του 2015, δεν είχαν βρει καμία. Αυτό ανέρχεται σε 139.000 άτομα. Η Ισπανία είναι μια δευτερεύουσα χώρα με ποσοστό ανεργίας κάτω των 25 ετών 47,7%. Η μέση ανεργία των νέων στην Ευρωζώνη ήταν 22,1% για το Σεπτέμβριο του 2015, ενώ η ΕΕ ήταν 20,1% τον ίδιο μήνα. (Anastasios Adamopoulos, 2015).

Τα στοιχεία αποκαλύπτουν επίσης μια σημαντική διαφορά μεταξύ της ανεργίας των γυναικών και των ανδρών στην Ελλάδα. Ενώ το 21,5% των ανδρών καταγράφηκε ως μη απασχόλησης, το 29,4% οι γυναίκες ήταν άνεργες τον Ιούλιο του 2015.

Το χάσμα στην Ελλάδα δεν αντικατοπτρίζει την έκταση του χάσματος της ευρωζώνης ούτε της ΕΕ, καθώς το ποσοστό ανεργίας των γυναικών στις χώρες της ευρωζώνης είναι υψηλότερο κατά 0,2% και το ποσοστό των γυναικών σε χώρες της ΕΕ είναι υψηλότερο κατά 0,1% (Anastasios Adamopoulos, 2015).

4.3 Ο Νόμος του Okun στην Ευρώπη

Ο νόμος του Okun αναφέρεται στην έντονη συσχέτιση που παρατηρείται μεταξύ του ποσοστού ανεργίας και του πραγματικού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ). Διατηρεί αλλαγές και απλές μετατροπές του επιπέδου (David Lancaster and Peter Tulip, 2015).

Από τη στιγμή που έγινε γνωστή από τον Okun (1962), ο όρος «δυναμική παραγωγή» έχει εφαρμοστεί σε μια ποικιλία διαφορετικών ιδεών. Μπορεί να αντιπροσωπεύει τη μόνιμη ή εξομαλυσμένη συνιστώσα του ΑΕΠ. Το επίπεδο παραγωγής που θα προέκυπτε εάν οι τιμές και οι μισθοί ήταν ευέλικτοι, το επίπεδο παραγωγής στο οποίο χρησιμοποιούνται πλήρως οι πόροι, το επίπεδο παραγωγής στο οποίο ο πληθωρισμός είναι σταθερός, το επίπεδο παραγωγής στο οποίο ικανοποιείται κάποιο άλλο κριτήριο (όπως η οικονομική βιωσιμότητα) και ούτω καθεξής. (David Lancaster and Peter Tulip, 2015).

Ένας πολύ αργός τρόπος για να εκτιμηθεί η σχετική σημασία των θεσμών και των κραδασμών στη δυναμική της ανεργίας είναι από την άποψη της ελαστικότητας του νόμου του Okun. Οι αποκλίσεις από τη συνολική ελαστικότητα της ευρωζώνης μπορούν να αποδοθούν στους θεσμούς της αγοράς εργασίας.

Ακριβώς πάνω από το ήμισυ της διακύμανσης (περίπου 52%) των εθνικών ποσοστών ανεργίας σχετίζεται με διαφορετική έκθεση σε κραδασμούς ανά δεδομένο συντελεστή βήτα.

Με βάση τα στατιστικά στοιχεία που βρήκαμε είδαμε ότι οι σωρευμένοι ρυθμοί αύξησης του ΑΕΠ κατά την περίοδο 2008-2013 κυμαίνονται από σχεδόν -30% στην Ελλάδα έως περισσότερο από + 10% στη Σλοβακία (CEP Discussion Paper No 1384 November 2015 The Unbearable Divergence of Unemployment in Europe Tito Boeri Juan Francisco Jimeno).

4.4 Η Διπλή Νομοθεσία για την Προστασία της Απασχόλησης

Η Ισπανία και η Ελλάδα είναι οι χώρες της διπλής νομοθεσίας για την προστασία της απασχόλησης (EPL), δηλαδή η συνύπαρξη δύο διαφορετικών τμημάτων στην αγορά εργασίας: οι εργαζόμενοι με συμβάσεις αορίστου χρόνου και οι εργαζόμενοι με συμβάσεις ορισμένου χρόνου. Αυτή η συνύπαρξη δημιουργεί μεγαλύτερες διακυμάνσεις στην απασχόληση από εκείνες που παρατηρούνται σε πλήρως ευέλικτες αγορές εργασίας. Οι χώρες με υψηλότερο συμβατικό δυϊσμό εμφανίζουν ισχυρότερη ανταπόκριση της ανεργίας στις μεταβολές της παραγωγής.

Ο λόγος για το ρόλο του συμβατικού δυϊσμού είναι ότι οι εργοδότες δεν υποχρεούνται να καταβάλλουν δαπάνες, ακόμη και όσον αφορά τις αποζημιώσεις αποχώρησης, για την απόλυση των προσωρινά απασχολούμενων, καθώς μπορούν απλώς να περιμένουν μέχρι τη λήξη της σύμβασης και να μην ανανεώσουν τη σύμβασή τους. (Boeri, T. 2010).

4.5 Τι Πήγε Λάθος?

Ας συνοψίσουμε τα στοιχεία που έχουν κατατεθεί μέχρι στιγμής. Η υψηλή και άνιση κατανομή της ανεργίας στην Ευρώπη δεν είναι μόνο η συνέπεια ασύμμετρων διαταραχών. Είναι αλήθεια ότι οι διαταραχές ήταν ποικίλης έντασης και φύσης μεταξύ των χωρών, αλλά ακόμη και μετά τον έλεγχο αυτών των διαφορών, οι απαντήσεις στην αγορά εργασίας φαίνεται ότι ήταν διαφορετικές μεταξύ των χωρών. Ορισμένες χώρες χρησιμοποίησαν περισσότερο το εντατικό περιθώριο προσαρμογής στην αγορά εργασίας, ενώ άλλες επικέντρωσαν την απάντησή τους στο μεγάλο περιθώριο (Tito Boeri, Juan Francisco Jimeno, 2015).

Ορισμένες χώρες είχαν δομές διαπραγμάτευσης που επέτρεψαν τις ονομαστικές περικοπές των μισθών που αποτρέπουν τις μαζικές απολύσεις, ενώ άλλες δεν μπορούσαν να χρησιμοποιούν μειώσεις μισθών ως εναλλακτική λύση στις απολύσεις. Αυτές οι θεσμικές διαφορές, σε ένα πλαίσιο όπου το περιθώριο ανεργίας δεν χρησιμοποιήθηκε - η προσφορά εργατικού δυναμικού των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας αυξανόταν, σε αντίθεση με τις προηγούμενες περιόδους ύφεσης - αποδείχτηκε πολύ σημαντική για τη διαφορά αύξησης της ανεργίας.

Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας ήταν ο κατακερματισμός της αγοράς εργασίας μεταξύ προσωρινών και μόνιμων συμβάσεων, επιτρέποντας να συνυπάρχουν μισθολογικές αυξήσεις με μεγάλες απώλειες απασχόλησης, ακόμη και στον ίδιο τομέα (Tito Boeri, Juan Francisco Jimeno, 2015).

Αυτό δεν σημαίνει ότι οι πολιτικές που αποσκοπούν στη μείωση της ανεργίας θα πρέπει να αντιμετωπίζουν μόνο αυτές τις θεσμικές αποτυχίες, να μαθαίνουν από τους καλύτερους (και χειρότερους) ερμηνευτές και να ξεχνάνε τη συνολική διαχείριση της ζήτησης.

Σημαίνει μόνο ότι πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στην αλληλεπίδραση μεταξύ μακροοικονομικών πολιτικών και θεσμών. Η συνολική διαχείριση της ζήτησης θα πρέπει να συγχρονίζεται καλύτερα με τις θεσμικές μεταρρυθμίσεις, εάν το καθήκον είναι να αποφευχθεί η υπερβολική καταστροφή της απασχόλησης.

Ο βέλτιστος σχεδιασμός των ιδρυμάτων δεν είναι ανεξάρτητος από τις υποκείμενες κυκλικές συνθήκες. Ορισμένες θεσμοθετημένες μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται για την αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας μπορούν να έχουν ανεπιθύμητες συνέπειες σε σοβαρές κάμψεις και οι πολιτικές σταθεροποίησης μπορούν να μειώσουν τον κίνδυνο επανεμφάνισης αυτών των μεταρρυθμίσεων. Ταυτόχρονα, τα ίδια τα ιδρύματα αγοράς εργασίας ενδέχεται να πρέπει να σχεδιάζονται κατά τρόπον ώστε να έχουν ανακυκλικές ιδιότητες και αυτό απαιτεί να δοθεί κάποια δημοσιονομική ελευθερία σε χώρες που βρίσκονται σε νομισματική ένωση που πλήττονται από ασύμμετρες διαταραχές (Tito Boeri, Juan Francisco Jimeno, 2015).

4.6 Λανθασμένες Μεταρρυθμίσεις

Οι προϋποθέσεις της ΕΕ έδωσαν μεγάλη έμφαση στις μεταρρυθμίσεις της αγοράς εργασίας, οι οποίες έλαβαν πολύ μεγαλύτερη προσοχή από τις μεταρρυθμίσεις της αγοράς προϊόντων. Ακόμη και όταν η διάγνωση των δυσλειτουργικών αγορών εργασίας ήταν σωστή, 8 επίσημα ή ανεπίσημα προγράμματα διάσωσης σπάνια αντιμετώπισαν τους βασικούς καθοριστικούς παράγοντες της κακής απόδοσης της αγοράς εργασίας. Τα βασικά διδάγματα από τη διεθνή εμπειρία των μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας χάθηκαν στη μετάφραση (Tito Boeri, Juan Francisco Jimeno, 2015).

Οι συστάσεις των διεθνών οργανισμών μεταφράστηκαν σε μεταρρυθμίσεις που αντιστέκονται κατά τη διάρκεια της ύφεσης, αγνοώντας το ζήτημα του συμβατικού δυϊσμού, παραβλέποντας τις βέλτιστες πρακτικές για την επιδότηση βραχυπρόθεσμων εργασιών και μη αντιμετωπίζοντας τα βασικά ζητήματα που σχετίζονται με τις μεταρρυθμίσεις των συλλογικών διαπραγματεύσεων και των συνταξιοδοτικών συστημάτων. Προσφέρουμε παρακάτω τρία παραδείγματα, βασισμένα στην εμπειρία της Ιταλίας, της Ισπανίας και της Ελλάδας σε όλη την κρίση (Tito Boeri, Juan Francisco Jimeno, 2015).

Στην περίπτωση της Ιταλίας, η δημοσιονομική εξυγίανση ανάγκασε την κυβέρνηση να μειώσει τη διάρκεια των συστημάτων στήριξης του εισοδήματος για τους ανέργους, ενώ ταυτόχρονα με τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος αυξανόταν η ηλικία συνταξιοδότησης.

Στη μέση μιας μεγάλης ύφεσης, αυτό άφησε πολλούς εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας που εκτοπίστηκαν κατά τη διάρκεια της μεγάλης ύφεσης χωρίς το σύστημα μαλακής προσγείωσης που είχε ενσωματωθεί στη συμφωνία συλλογικής απόλυσης (το λεγόμενο πρόβλημα "esodati"), αναγκάζοντας την κυβέρνηση να υιοθετήσει έναν αριθμό δαπανηρών μέτρων για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος. Καθώς οι εργαζόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας προστατεύονται περισσότερο από τους νέους εργαζόμενους, η σταδιακή κατάργηση οποιασδήποτε διαδρομής διαφυγής προς τη συνταξιοδότηση βοήθησε επίσης να επικεντρωθεί ακόμη περισσότερο η προσαρμογή της απασχόλησης στους νέους (Blanchard, O., Jaumotte, F. and Loungani, P. 2014).

Στην Ισπανία, έγινε ισχυρή υπόθεση για μετριοπάθεια των μισθών (σε αντίθεση με τη μικροοικονομική μισθολογική ευελιξία). Το αίτημα ήταν επίσης για αυστηρότερο έλεγχο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού των περιφερειακών κυβερνήσεων και για περισσότερη διαφάνεια, επικαιρότητα και λεπτομέρειες στη δημοσίευση μηνιαίων και τριμηνιαίων στατιστικών για τις δημόσιες οικονομικές. Στην πραγματικότητα, κατά την εκτέλεση του προγράμματος διάσωσης του χρηματοπιστωτικού τομέα το 2012, η ισπανική κυβέρνηση εφάρμοσε ολοκληρωμένες μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας, παρέχοντας στις επιχειρήσεις μεγαλύτερη ευελιξία στην προσαρμογή του εργατικού τους δυναμικού με την εσωτερική ανακατανομή των εργαζομένων, τη μείωση του χρόνου εργασίας και την αλλαγή άλλων συνθηκών απασχόλησης. Των υφισταμένων εργαζομένων και επιτρέποντας μεγαλύτερη αποκέντρωση στον καθορισμό των μισθών. Επίσης, πραγματοποιήθηκε μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος με στόχο την επιβράδυνση της αύξησης των συνταξιοδοτικών δαπανών (Tito Boeri, Juan Francisco Jimeno, 2015).

Παρόλο που είναι προφανές ότι αυτές οι μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας μπορεί να έχουν συμβάλει στην ταχύτερη προσαρμογή των μισθών και στην αναπροσαρμογή της ανταγωνιστικότητας στην ισπανική οικονομία, δεν αντιμετώπισαν επιτυχώς το συμβατικό δυαδικό πνεύμα και επηρέασαν ελαφρά μόνο την μισθολογική ευελιξία σε μικροοικονομικό επίπεδο.

Όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις στον τομέα των συντάξεων, δεν ήταν σε θέση να εγγυηθούν την αναλογιστική ουδετερότητα στα συνταξιοδοτικά συστήματα που ήταν απαραίτητη για την ομαλή προσαρμογή του εργατικού δυναμικού σε περιόδους ύφεσης και πολύ μακριά από την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης διατηρησιμότητας των ισπανικών συντάξεων. (Blanchard, O., Jaumotte, F. and Loungani, P. 2014).

Τέλος, στην περίπτωση της Ελλάδας, το μνημόνιο συνεννόησης ζήτησε δημοσιονομικές λιτότητες και περικοπές κοινωνικής πρόνοιας για την παγίωση των δημόσιων λογαριασμών και μείωση των μισθών για την αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας.

Αυτό έγινε με τη μείωση της κάλυψης των επιδομάτων ανεργίας και υγείας, τη μείωση του κατώτατου μισθού κατά το ένα τρίτο και το ένα τέταρτο και την αύξηση της ηλικίας συνταξιοδότησης. Δεν έγινε αναφορά σε μέτρα για την προώθηση της οικονομικής αποδοτικότητας και την αύξηση της παραγωγικότητας.

Η επιβολή αυτών των πολιτικών σε μια οικονομία με βαθιές διαρθρωτικές αδυναμίες όπως η Ελλάδα επιδείνωσε τον κοινωνικό αντίκτυπο της κρίσης, βλάπτοντας ιδιαίτερα τα λιγότερο προστατευόμενα τμήματα του πληθυσμού και εξαπλώνοντας τη φτώχεια σε μια χώρα όπου τα επίπεδα μισθολογικών, εισοδηματικών και πλούσιων ανισοτήτων ήταν ήδη υψηλά (Matsaganis, M. 2013).

Συνολικά, στις τρεις προαναφερθείσες περιπτώσεις, οι κυριότερες ενέργειες πολιτικής ήταν: i) συγκράτηση των μισθών, ii) μείωση των αμοιβών αποχώρησης και, ευρύτερα, αυστηρότητα της προστασίας της απασχόλησης, και iii) αύξηση της ηλικίας συνταξιοδότησης. Οι αναφορές είτε σε συμβατικό δυϊσμό είτε σε προγράμματα που οδηγούν σε μεγαλύτερη προσαρμογή στο εντατικό περιθώριο, όπως η εργασία με μειωμένο ωράριο ή οι λογαριασμοί του χρόνου εργασίας, είτε υπογραμμίστηκαν λιγότερο στις συστάσεις των διεθνών οργανισμών είτε "χάθηκαν στην μετάφραση" όταν οι εθνικές κυβερνήσεις αναγνώρισαν αυτές τις συστάσεις.

Η δυνατότητα εισαγωγής αναλογιστικών μειώσεων στην πρόωρη συνταξιοδότηση και όχι η επιτάχυνση της ταχείας αύξησης της ηλικίας συνταξιοδότησης επίσης παραβλέφθηκε και, εν πάση περιπτώσει, παρεμποδίστηκε από το στόχο της άμεσης μείωσης των δημόσιων συνταξιοδοτικών δαπανών (Tito Boeri, Juan Francisco Jimeno, 2015).

Συνοπτικά, υπάρχουν λόγοι να πιστεύουμε ότι οι μεταρρυθμίσεις της αγοράς εργασίας εφαρμόστηκαν γενικά χωρίς να αντλήσουν διδάγματα από την ετερογένεια των απαντήσεων στην αγορά εργασίας στις κρίσεις στη ζώνη του ευρώ και δεν έλαβαν υπόψη το γεγονός ότι τα δημοσιονομικά μέτρα και οι μεταρρυθμίσεις της αγοράς εργασίας μπορεί να μην είναι επιθυμητά κατά τη διάρκεια σημαντικών κρίσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Σε αυτό το κεφάλαιο θα επισημάνουμε τους τρόπους αντιμετώπισης της ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση με βάση την έρευνα που κάναμε. Θα δούμε αρκετούς τρόπους οι οποίοι έχουν προταθεί ώστε να λυθεί αυτό το βασικό πρόβλημα που προβληματίζει αρκετές χώρες τόσο εντός αλλά εξίσου και εκτός της ΕΕ. Κάποιες από αυτές τις προτάσεις έχουν χρησιμοποιηθεί χωρίς αποτελέσματα και κάποιες άλλες δεν έχουν μπει ακόμη σε εφαρμογή. Σε αυτό το κεφάλαιο λοιπόν βάλαμε κάθε πιθανή επιλογή, καθώς και μελλοντικές προτάσεις.

5.1 Στρατηγικές μείωσης της ανεργίας.

- Στρατηγική 1_Χρήση τεχνολογίας εντατικής εργασίας:

Τόσο ο οργανωμένος όσο και ο μη οργανωμένος τομέας πρέπει να υιοθετήσουν τεχνολογία εντατικής εργασίας, και να δημιουργηθούν επαρκείς ευκαιρίες απασχόλησης τόσο στον αγροτικό όσο και στον αστικό τομέα της οικονομίας. Η μείωση της ελαστικότητας της αύξησης της απασχόλησης οφείλεται κυρίως στην αυξανόμενη τάση στην αύξηση κεφαλαίου τόσο στον οργανωμένο βιομηχανικό τομέα όσο και στη γεωργία (Top 6 Strategies to Reduce Unemployment, Subho Mukherjee).

Η αύξηση της μηχανοποίησης της γεωργίας σε διάφορα κράτη έχει μειώσει την ελαστικότητα της απασχόλησης στην ανάπτυξη της γεωργικής παραγωγής. Ως εκ τούτου, για την αύξηση της εντατικής εργασίας, πρέπει να υιοθετηθούν κατάλληλα νομισματικά και φορολογικά μέτρα για την αποθάρρυνση της χρήσης τεχνικών αύξησης κεφαλαίου.

Φυσικά, η χρήση τεχνικών εντατικής εργασίας με χαμηλότερη παραγωγικότητα των εργαζομένων στη βιομηχανία και τη γεωργία μπορεί να μειώσει την αύξηση της παραγωγής. Έτσι, μπορεί να υπάρχει το ίδιο εμπόριο μεταξύ της απασχόλησης και της αύξησης της παραγωγής. (Top 6 Strategies to Reduce Unemployment, Subho Mukherjee).

- Στρατηγική 2_Επιτάχυνση των επενδύσεων στη γεωργία:

Συνεχίζοντας, ένας σημαντικός λόγος για αργή ανάπτυξη της απασχόλησης στο γεωργικό και αγροτικό τομέα ήταν επίσης η έλλειψη επενδύσεων ή η δημιουργία κεφαλαίου στη γεωργία. Τόσο οι επενδύσεις του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα στη γεωργία έχουν μειωθεί από τις αρχές της δεκαετίας. Ιδιαίτερη σημασία από την άποψη της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης είναι οι επενδύσεις σε αρδευτικά, αγροτικά, οδικά έργα, έργα ελέγχου των πλημμυρών, παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και άλλες υποδομές.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι η επένδυση όχι μόνο δημιουργεί απ'ευθείας απασχόληση, αλλά έχει και πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα, το οποίο λειτουργεί μέσω καθυστερημένων και μελλοντικών δεσμών. Ως εκ τούτου, το Κοινό Ελάχιστο Πρόγραμμα της κυβέρνησης, το οποίο προβλέπει την αύξηση των επενδύσεων στη γεωργία και τις αγροτικές υποδομές, αποτελεί ένα πολύ ευπρόσδεκτο βήμα για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Η ανακοίνωση από την κυβέρνηση ότι θα παράσχει περισσότερη πίστωση στους αγρότες με χαμηλότερα επιτόκια από τις εμπορικές τράπεζες θα εξασφαλίσει επίσης ότι οι μικροί και μεσάζοντες αγρότες θα μπορούν να αγοράζουν λιπάσματα και άλλες εισροές υψηλής απόδοσης και θα φροντίζουν για την άρδυσή τους. Αυτό θα αυξήσει την παραγωγικότητά τους και θα τείνει να μειώσει την υποαπασχόληση και τη συγκαλυμμένη ανεργία. Αν και το μερίδιο του ΑΕΠ από τη γεωργία μειώθηκε σε περίπου 22%, εξακολουθεί να απασχολείται περίπου το 58% του εργατικού δυναμικού στη γεωργία. Στην πραγματικότητα, η γεωργία εξακολουθεί να είναι ο χώρος στάθμευσης των ανέργων στη χώρα (Top 6 Strategies to Reduce Unemployment, Subho Mukherjee).

Όμως, ένας μεγάλος αριθμός ατόμων που ασχολούνται με τη γεωργία και τις συναφείς δραστηριότητες δεν θεωρείται απασχόληση. Στην πραγματικότητα, υπάρχει εκτεταμένη υποαπασχόληση και συγκαλυμμένοι άνεργοι. Οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις που άρχισαν το 1991 έχουν γενικά παραμελήσει τη γεωργία, η οποία ακόμη και σήμερα δεν έχει επαρκή πίστωση από τις εμπορικές τράπεζες. Δεν προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι σημειώθηκε πτώση των επενδύσεων ή της δημιουργίας κεφαλαίων στη γεωργία τόσο από τον ιδιωτικό όσο και από τον δημόσιο τομέα. Αυτός είναι ένας σημαντικός λόγος για τον οποίο οι ευκαιρίες απασχόλησης στη γεωργία δεν έχουν αυξηθεί πολύ προκαλώντας αύξηση της αγροτικής ανεργίας. (Top 6 Strategies to Reduce Unemployment, Subho Mukherjee).

- Στρατηγική 3_ Διαφοροποίηση της γεωργίας:

Εκτός αυτού υπάρχει επείγουσα ανάγκη διαφοροποίησης της γεωργίας. Παραδείγματος χάριν, υπάρχει επείγουσα ανάγκη για μια σχετική μεταστροφή από την καλλιέργεια των καλλιεργειών στην κηπευτική, την παραγωγή λαχανικών, την ανθοκομία, την κτηνοτροφία, την αλιεία κ.λπ., οι οποίες είναι περισσότερο απορροφητικές από την εργασία και έχουν υψηλότερο εισόδημα. Επιπλέον, η προώθηση των βιομηχανιών μεταποίησης γεωργικών προϊόντων για εξαγωγή έχει μεγάλο δυναμικό απασχόλησης. Για την ταχεία ανάπτυξη των ευκαιριών απασχόλησης στον τομέα της γεωργίας και των συναφών τομέων και των βιομηχανιών μεταποίησης γεωργικών προϊόντων απαιτούνται επενδύσεις σε υποδομές, όπως άρδευση, ανάγνωση αγροτικών περιοχών, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος και ανάπτυξη γεωργικών αγορών (Top 6 Strategies to Reduce Unemployment, Subho Mukherjee).

- Στρατηγική 4_ Εργάσιμη βιομηχανική ανάπτυξη:

Για την επίλυση του προβλήματος της ανεργίας στις αστικές περιοχές, ο οργανωμένος βιομηχανικός τομέας πρέπει επίσης να απορροφήσει επαρκή αριθμό εργαζομένων. Η αποτυχία του οργανωμένου βιομηχανικού τομέα να δημιουργήσει αρκετές ευκαιρίες απασχόλησης οφείλεται στη χρήση τεχνολογιών αύξησης κεφαλαίου που εισάγονται από το εξωτερικό.

Ο άλλος παράγοντας που είναι υπεύθυνος για τη χρήση τέτοιων τεχνολογιών είναι οι στρεβλώσεις των τιμών παραγόντων όπως το φθηνό κεφάλαιο και οι σχετικά υψηλότεροι μισθοί των εργαζομένων που έχουν ισχυρά εργατικά συνδικάτα. Το κεφάλαιο έχει γίνει σχετικά φθηνό λόγω διαφόρων φορολογικών παραχωρήσεων, όπως είναι η φιλελεύθερη απόσβεση και το επίδομα επενδύσεων και τα χαμηλά επιτόκια δανειακών κεφαλαίων για επενδύσεις. Λόγω της χρήσης των τεχνολογιών αυτών στις βιομηχανίες μας, η παραγωγικότητα της εργασίας αυξάνεται, ενώ η απασχόληση αυξάνεται με ρυθμούς σαλιγκαριών.

Ως εκ τούτου, για να ενθαρρυνθεί η χρήση σχετικά πιο εντατικής εργασίας και για να δημιουργηθούν περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης, πρέπει να αποσυρθούν οι φορολογικές και νομισματικές παραχωρήσεις που αναφέρονται παραπάνω για τη χρήση κεφαλαίων. Στην περίπτωση αυτή, υπάρχει κάποια απώλεια της παραγωγικότητας των εργαζομένων. Ως εκ τούτου, αυτό θα συνεπάγεται κάποια συρρίκνωση μεταξύ της απασχόλησης και της παραγωγής. Κατά την άποψή μας, επειδή το πρόβλημα της ανεργίας είναι πολύ σοβαρό και πλήττει σε μεγάλο βαθμό την ευημερία των ανθρώπων, κάποια αύξηση της παραγωγής αξίζει να θυσιάζεται για περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης (Top 6 Strategies to Reduce Unemployment, Subho Mukherjee).

- Στρατηγική 5_Εκπαίδευση, Υγεία και Απασχόληση:

Τέλος, η επέκταση της εκπαίδευσης και της υγειονομικής περίθαλψης όχι μόνο προωθεί τη συσσώρευση ανθρώπινου κεφαλαίου και συνεπώς συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγής, αλλά και θα δημιουργήσει πολλές ευκαιρίες απασχόλησης. Τα περισσότερα σχολεία, νοσοκομεία, κλινικές υγείας στις αγροτικές και αστικές περιοχές όχι μόνο θα δημιουργήσουν απασχόληση κατά τη διάρκεια της κατασκευής τους, αλλά επίσης, και πιο σημαντικό, όταν θα αρχίσουν να εργάζονται για την παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης και υγείας. Η εργασία τους παρέχει απασχόληση τόσο σε μορφωμένους όσο και σε ανειδίκευτους. Ως εκ τούτου, απαιτείται υψηλότερη κατανομή των πόρων στους κρατικούς προϋπολογισμούς και στα μελλοντικά μας σχέδια (Top 6 Strategies to Reduce Unemployment, Subho Mukherjee).

5.2 Πολιτικές για τη μείωση της ανεργίας

Μια γρήγορη λίστα πολιτικών για τη μείωση της ανεργίας:

1. Νομισματική πολιτική - μείωση των επιτοκίων για την ενίσχυση του ΑΕ
2. Δημοσιονομική πολιτική - μείωση των φόρων για την ενίσχυση της ΑΔ
3. Εκπαίδευση και κατάρτιση για τη μείωση της διαρθρωτικής ανεργίας
4. Γεωγραφικές επιδοτήσεις για να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις να επενδύσουν σε μειονεκτικές περιοχές
5. Πιο ευέλικτες αγορές εργασίας, ώστε να διευκολύνεται η πρόσληψη και η καταπολέμηση των εργαζομένων

1. Δημοσιονομική πολιτική

Η δημοσιονομική πολιτική μπορεί να μειώσει την ανεργία συμβάλλοντας στην αύξηση της συνολικής ζήτησης και του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης. Η κυβέρνηση θα πρέπει να ακολουθήσει επεκτατική δημοσιονομική πολιτική. Αυτό συνεπάγεται μείωση των φόρων και αύξηση των κρατικών δαπανών. Οι χαμηλότεροι φόροι αυξάνουν το διαθέσιμο εισόδημα (π.χ. μείωση του ΦΠΑ στο 15% το 2008) και συνεπώς συμβάλλουν στην αύξηση της κατανάλωσης, οδηγώντας σε υψηλότερη συνολική ζήτηση (Tejvan Pettinger, 2016).

Με την αύξηση του ΑΕ, θα υπάρξει αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ (εφόσον υπάρχει πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα στην οικονομία.) Εάν οι επιχειρήσεις παράγουν περισσότερα, θα υπάρξει αύξηση της ζήτησης για εργαζόμενους και συνεπώς μείωση της ανεργίας με ανεπαρκή ζήτηση.

Επίσης, με υψηλότερη συνολική ζήτηση και ισχυρή οικονομική ανάπτυξη, λιγότερες επιχειρήσεις θα χρεοκοπούν, πράγμα που σημαίνει λιγότερες απώλειες θέσεων εργασίας (Tejvan Pettinger, 2016).

Ο Κέινς ήταν ενεργός υποστηρικτής της επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής κατά τη διάρκεια μιας παρατεταμένης ύφεσης. Ισχυρίζεται ότι σε μια ύφεση, οι πόροι (τόσο κεφάλαιο και εργασία) είναι αδρανείς. Ως εκ τούτου, η κυβέρνηση πρέπει να παρέμβει και να δημιουργήσει πρόσθετη ζήτηση για τη μείωση της ανεργίας (Tejvan Pettinger, 2016).

Παρόλα αυτά,

Εξαρτάται και από άλλα συστατικά του ΑΕ όπως:

- Εάν η εμπιστοσύνη είναι χαμηλή, η μείωση των φόρων μπορεί να μην αυξήσει τις καταναλωτικές δαπάνες επειδή οι άνθρωποι προτιμούν να σώσουν. Επίσης, οι άνθρωποι δεν μπορούν να περνούν φορολογικές περικοπές, αν σύντομα θα αντιστραφούν.
- Η δημοσιονομική πολιτική μπορεί να έχει χρονικές υστερήσεις. Π.χ., η απόφαση για αύξηση των κρατικών δαπανών μπορεί να πάρει πολύ χρόνο για να επηρεάσει την αύξηση του ΑΕ.
- Αν η οικονομία είναι κοντά στην πλήρη παραγωγική ικανότητα, η αύξηση του ΑΕ θα προκαλέσει μόνο πληθωρισμό. Η αναπτυσσόμενη δημοσιονομική πολιτική θα μειώσει μόνο την ανεργία εάν υπάρχει κενό παραγωγής.
- Η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική θα απαιτήσει υψηλότερο κρατικό δανεισμό - αυτό μπορεί να μην είναι δυνατό για τις χώρες με υψηλά επίπεδα χρέους και την αύξηση των αποδόσεων των ομολόγων.

- Μακροπρόθεσμα, η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική μπορεί να προκαλέσει συγκρούσεις, δηλ. Η κυβέρνηση αυξάνει τις δαπάνες, αλλά επειδή δανείζεται από τον ιδιωτικό τομέα, έχει λιγότερες δαπάνες και επομένως η ΑΕ δεν αυξάνεται.

2. Νομισματική πολιτική

Η νομισματική πολιτική συνεπάγεται από μείωση των επιτοκίων. Τα χαμηλότερα ποσοστά μειώνουν το κόστος δανεισμού και ενθαρρύνουν τους ανθρώπους να ξοδεύουν και να επενδύουν. Αυτό αυξάνει την ΑΔ και θα πρέπει επίσης να συμβάλει στην αύξηση του ΑΕΠ και στη μείωση της ανεπάρκειας της ζήτησης. Επίσης, τα χαμηλότερα επιτόκια θα μειώσουν τη συναλλαγματική ισοτιμία και θα καταστήσουν τις εξαγωγές πιο ανταγωνιστικές (Tejvan Pettinger, 2016).

Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα χαμηλότερα επιτόκια ενδέχεται να είναι αναποτελεσματικά για την αύξηση της ζήτησης. Στην περίπτωση αυτή, οι Τράπεζες μπορούν να καταφύγουν σε ποσοτική χαλάρωση. Πρόκειται για μια προσπάθεια αύξησης της προσφοράς χρήματος και ενίσχυσης της συνολικής ζήτησης (Tejvan Pettinger, 2016).

Παρόμοια προβλήματα υπάρχουν και στη δημοσιονομική πολιτική όπως:

- Εξαρτάται από άλλα στοιχεία του ΑΕ
- Τα χαμηλότερα επιτόκια μπορεί να μην συμβάλλουν στην αύξηση των δαπανών εάν οι τράπεζες εξακολουθούν να διστάζουν να δανείσουν.
- Οι πολιτικές της πλευράς ζήτησης μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της ανεργίας με ανεπαρκή ζήτηση.

Ωστόσο, δεν μπορούν να μειώσουν την ανεργία στην προσφορά. Ως εκ τούτου, η αποτελεσματικότητά τους εξαρτάται από το είδος της ανεργίας που συμβαίνει.

3. Πολιτικές όσον αφορά την προσφορά για τη μείωση της ανεργίας:

Οι πολιτικές όσον αφορά την προσφορά ασχολούνται με περισσότερα μικροοικονομικά ζητήματα. Δεν αποσκοπούν στην αύξηση της συνολικής ζήτησης αλλά στην εξάλειψη των ατελειών στην αγορά εργασίας και στη μείωση της ανεργίας λόγω των παραγόντων της προσφοράς. Η ανεργία στην πλευρά της προσφοράς περιλαμβάνει:

1. Να μειωθεί η δύναμη των συνδικάτων. Εάν τα συνδικάτα μπορούν να διαπραγματευτούν για μισθούς πάνω από το επίπεδο εκκαθάρισης της αγοράς, θα προκαλέσουν πραγματική μισθολογική ανεργία. Σε αυτήν την περίπτωση, η μείωση της επιρροής των συνδικάτων (ή η μείωση των ελάχιστων μισθών) θα βοηθήσει στην επίλυση αυτής της πραγματικής μισθολογικής ανεργίας (Tejvan Pettinger, 2016).

2. **Επιδότησεις απασχόλησης.** Οι επιχειρήσεις θα μπορούσαν να λάβουν φορολογικές ελαφρύνσεις ή επιδοτήσεις για την πρόσληψη μακροχρόνια ανέργων. Αυτό βοηθά να τους δώσουμε νέα εμπιστοσύνη και στην εκπαίδευση στην εργασία. Ωστόσο, θα είναι αρκετά ακριβό και μπορεί να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να αντικαταστήσουν μόνο τους σημερινούς εργαζόμενους με τη μακροχρόνια ανεργία για να επωφεληθούν από τις φορολογικές ελαφρύνσεις.
3. **Βελτίωση της ευελιξίας της αγοράς εργασίας.** Υποστηρίζεται ότι τα υψηλότερα διαρθρωτικά ποσοστά ανεργίας στην Ευρώπη οφείλονται στις περιοριστικές αγορές εργασίας, οι οποίες αποθαρρύνουν τις επιχειρήσεις να απασχολούν κυρίως τους εργαζόμενους. Για παράδειγμα, η κατάργηση των μέγιστων εβδομάδων εργασίας και η ευκολότερη πρόσληψη και εκτόξευση εργαζομένων μπορεί να ενθαρρύνει τη δημιουργία περισσότερων θέσεων εργασίας. Ωστόσο, η αυξημένη ευελιξία της αγοράς εργασίας θα μπορούσε να προκαλέσει αύξηση της προσωρινής απασχόλησης και μεγαλύτερη εργασιακή ανασφάλεια (Tejvan Pettinger, 2016).
4. **Αυστηρότερες απαιτήσεις παροχών.** Οι κυβερνήσεις θα μπορούσαν να αναλάβουν πιο ενεργό ρόλο για να καταστήσουν τους ανέργους να δεχτούν εργασία ή να διακινδυνεύσουν να χάσουν οφέλη. Μετά από μια ορισμένη περίοδο, η κυβέρνηση θα μπορούσε να εγγυηθεί μια εργασία του δημόσιου τομέα (π.χ. καθαρισμός δρόμων). Αυτό θα μπορούσε να μειώσει σημαντικά την ανεργία. Εντούτοις, μπορεί να σημαίνει ότι η κυβέρνηση καταλήγει να απασχολεί χιλιάδες ανθρώπους σε μη παραγωγικά καθήκοντα, τα οποία είναι πολύ ακριβά. Επίσης, εάν δυσκολεύεστε να διεκδικήσετε παροχές, μπορείτε να μειώσετε τον αριθμό των αιτούντων, αλλά όχι την έρευνα του Διεθνούς Εργατικού Δυναμικού (Tejvan Pettinger, 2016).
5. **Βελτίωση της γεωγραφικής κινητικότητας.** Συχνά οι άνεργοι είναι πιο συγκεντρωμένοι σε ορισμένες περιοχές. Για να ξεπεραστεί αυτή η γεωγραφική ανεργία, η κυβέρνηση θα μπορούσε να δώσει φορολογικές ελαφρύνσεις σε επιχειρήσεις που εγκαθίστανται σε μειονεκτικές περιοχές. Εναλλακτικά, μπορούν να παρέχουν οικονομική βοήθεια σε ανέργους που μετακινούνται σε περιοχές με υψηλή απασχόληση (Tejvan Pettinger, 2016).

5.3 Πως η ΕΕ μπορεί να βοηθήσει τις κυβερνήσεις να μειώσουν την ανεργία

Εξακολουθούν να υπάρχουν πολλά περιθώρια για τη βελτίωση των θεσμών της αγοράς εργασίας στην Ευρώπη και οι υπερεθνικές αρχές έχουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη διαδικασία μεταρρύθμισης. Η διαφορά μεταξύ των χωρών όσον αφορά τις εξελίξεις της ανεργίας δεν αποτελεί λόγο ενίσχυσης της ειδικής για κάθε χώρα διάστασης των πολιτικών απασχόλησης.

Ακριβώς το αντίθετο; Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι κυβερνήσεις για την εισαγωγή θεσμών βέλτιστης πρακτικής υπογραμμίζουν την αντίσταση στις μεταρρυθμίσεις από ισχυρές ομάδες συμφερόντων που ευνοούν τις εξελίξεις.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι απαραίτητη η ενεργότερη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο σχεδιασμό και την εφαρμογή των πολιτικών για την αγορά εργασίας. Ταυτόχρονα, οι μεταρρυθμίσεις αυτές έχουν ισχυρές επιπτώσεις στην κατανομή του εισοδήματος και ενδέχεται να απαιτήσουν αποζημίωση για τους χαμένους. Συνεπώς, η μεγαλύτερη συμμετοχή της ΕΕ θα είναι αποδεκτή από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών μόνο εάν συνοδεύεται από επαρκή χρηματοδότηση από τα ευρωπαϊκά προγράμματα απασχόλησης. Αυτή η υπερεθνική χρηματοδότηση, αν είναι καλά σχεδιασμένη, θα μπορούσε επίσης να μειώσει τις θεσμικές αδυναμίες ορισμένων χωρών και να διαδραματίσει σταθεροποιητικό ρόλο σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ.

Προκειμένου να δημιουργηθούν άλλοι μηχανισμοί που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν χωρίς να μειώσουν το εύρος των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, υπάρχουν τρία υπερεθνικά καθεστώτα «θετικών προϋποθέσεων», σε αντίθεση με τις μέχρι τώρα αρνητικές προϋποθέσεις. Τα συστήματα αυτά σχεδιάζονται i) να είναι μερικά συμπληρώματα των εθνικών προγραμμάτων και όχι υποκατάστατα αυτών, ii) να επιλύουν το ζήτημα του ηθικού κινδύνου, δεδομένου ότι η πρόσβαση στα ευρωπαϊκά προγράμματα προϋποθέτει την αποδοχή νέων κανόνων για την EPL, τον καθορισμό των μισθών και τα δικαιώματα παροχών ανεργίας, και iii) δεν συνεπάγεται αναγκαστικά είτε μεγάλες δαπάνες είτε μόνιμες μεταφορές μεταξύ των χωρών.

Επιπλέον, βασικό συστατικό των προτάσεων αυτών είναι η μερική και σταδιακή εισαγωγή μεμονωμένων λογαριασμών, έτσι ώστε τα οφέλη από την εφαρμογή των προγραμμάτων να κατευθύνονται απευθείας στους εργαζόμενους και όχι σε κυβερνήσεις, κοινωνικούς παράγοντες και άλλους μεσάζοντες. Καθώς τα οφέλη αυτά είναι πλήρως μεταφερόμενα σε όλες τις εθνικές δικαιοδοσίες, θα θεωρούνται δικαιώματα σε ολόκληρη την ΕΕ και θα μειώσουν επίσης ορισμένα εμπόδια στην μεταβατική εργασιακή κινητικότητα, τα οποία θα μπορούσαν επίσης να διαδραματίσουν ρόλο σταθεροποιητή σε περίπτωση ασύμμετρων διαταραχών. Η έλλειψη αυτόματων σταθεροποιητών που λειτουργούν σε επίπεδο ONE ήταν εμφανής σε όλη την κρίση.

Ταυτόχρονα, η «αλληλεγγύη» και η προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής μεταξύ των κρατών μελών αποτελούν σαφώς καθορισμένους στόχους των ευρωπαϊκών συνθηκών (Hofer, H., Schuh, U. and Walsh, D. 2011).

Έτσι, η ασφάλιση ανεργίας που εφαρμόζεται σε κεντρικό επίπεδο θα μπορούσε να είναι μια ελκυστική εξέλιξη, στο μέτρο που θα μπορούσε να αποφέρει και τα δύο μέτωπα (δηλαδή στην προώθηση της οικονομικής σύγκλισης). Ωστόσο, τα τρέχοντα συστήματα ασφάλισης ανεργίας σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες δεν είναι καθόλου βέλιστα, καθώς υπάρχει ανεπαρκής διαχείριση των ζητημάτων ηθικού κινδύνου και στις δύο πλευρές. Από τη μία πλευρά, η δραστηριότητα αναζήτησης ασφαλισμένων εργαζομένων μπορεί να επηρεαστεί από δικαιώματα. Από την άλλη πλευρά, η χρηματοδότηση των παροχών δεν κάνει πάντα τους εργοδότες να εσωτερικεύουν το κοινωνικό κόστος της ανεργίας.

Επιπλέον, η εισαγωγή ενός συστήματος ασφάλισης ανεργίας σε όλη την ΟΝΕ όταν οι επιδόσεις της αγοράς εργασίας και τα ιδρύματα είναι εξίσου ετερογενείς όπως επισημάνθηκαν σε προηγούμενες ενότητες μπορεί να είναι αντιπαραγωγικό. (Delpla, J. and Gourinchas, P.O. 2014).

Παρ' όλα αυτά, υπάρχει ένας απλός τρόπος για να ξεπεραστούν αυτά τα προβλήματα, καθιστώντας το καθεστώς ασφάλισης ανεργίας διαθέσιμο μόνο για τις χώρες που σημειώνουν σημαντική πρόοδο προς τον καλύτερο σχεδιασμό των θεσμών της αγοράς εργασίας. Όπως συμβαίνει στην περίπτωση της ευρωπαϊκής σύμβασης εργασίας, η εφαρμογή αυτού του καθεστώτος θα μπορούσε να διευκολυνθεί με την εισαγωγή ατομικών λογαριασμών που θα μπορούσαν να καταστήσουν τα επιδόματα ανεργίας φορητά μεταξύ των χωρών, συμπληρώνοντας τα εθνικά συστήματα ασφάλισης. Αυτό το ευρωπαϊκό επίδομα ανεργίας θα μπορούσε επίσης να λειτουργήσει σε συνδυασμό με τη σύμβαση για την ισότητα των ευκαιριών για τη βελτίωση των κινήτρων για την απασχόληση (Brown, Orszag και Snower, 2008) και εισήχθη ως μερικό συμπλήρωμα των εθνικών συστημάτων ανεργίας.

Όπως δείχνουν οι Dolls, Fuest, Neumann και Peichl (2014), με κατάλληλα μηχανισμούς έκτακτης ανάγκης και ανάκτησης, αυτό το ευρωπαϊκό σύστημα ασφάλισης ανεργίας δεν χρειάζεται να συνεπάγεται ουσιαστικές μόνιμες μεταφορές μεταξύ των χωρών, ενώ διατηρεί ορισμένες αναδιανεμητικές και σταθεροποιητικές ιδιότητες (Dolls, M., Fuest, C., Neumann, D. and Peichl, A, 2014)

5.4 Δείκτες στρατηγικής «Ευρώπη 2020» - απασχόληση - Μέλλον

Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» είναι η ατζέντα της ΕΕ για την ανάπτυξη και την απασχόληση για την τρέχουσα δεκαετία. Τονίζει την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, ως έναν τρόπο να ξεπεραστούν οι διαρθρωτικές αδυναμίες της ευρωπαϊκής οικονομίας, να βελτιωθούν η ανταγωνιστικότητα και η παραγωγικότητά της και να υποστηριχθεί μια βιώσιμη κοινωνική οικονομία της αγοράς. Η απασχόληση αποτελεί βασική συνιστώσα της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η αμειβόμενη απασχόληση είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση επαρκούς επιπέδου διαβίωσης και συμβάλλει στην οικονομική απόδοση, στην ποιότητα ζωής και στην κοινωνική ένταξη, καθιστώντας την έναν από τους ακρογωνιαίους λίθους της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης και της ευημερίας (Europe 2020 indicators – employment, 2016).

Η ανάλυση βασίζεται στο βασικό δείκτη «Ποσοστό απασχόλησης - ομάδα 20 έως 64 ετών», ο οποίος παρακολουθεί τον στόχο της στρατηγικής για την απασχόληση. Οι ενδείξεις συμφραζομένων χρησιμοποιούνται για να παρουσιάσουν μια ευρύτερη εικόνα, εξετάζοντας τους οδηγούς πίσω από τις αλλαγές στον κύριο δείκτη. Αυτά περιλαμβάνουν δείκτες για τα χαρακτηριστικά του εργατικού δυναμικού και δείκτες βραχυπρόθεσμης απασχόλησης και ανεργίας. Πρώτον, η ανάλυση εξετάζει τη δομή του εργατικού δυναμικού της ΕΕ και τη μακροπρόθεσμη επιρροή της στην απασχόληση σε σχέση με τις κύριες ομάδες στόχου της στρατηγικής, όπως οι νέοι, οι ηλικιωμένοι, οι εργαζόμενοι με χαμηλή ειδίκευση, οι γυναίκες και οι μετανάστες.

Στη συνέχεια, η ανάλυση μετατοπίζεται σε βραχυπρόθεσμους παράγοντες που σχετίζονται με την κυκλική ανάπτυξη της οικονομίας (που εκφράζεται μέσω της αύξησης του ΑΕΠ) όπως η διαθεσιμότητα θέσεων εργασίας, η αύξηση της απασχόλησης διαφόρων οικονομικών τομέων και ο τρόπος με τον οποίο επηρεάζουν τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, την προσωρινή απασχόληση και τη βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη ανεργία. Οι αλλαγές στις ροές της αγοράς εργασίας αναλύονται επίσης για να παρέχουν μια καλύτερη εικόνα της υποκείμενης δυναμικής της αγοράς εργασίας. (Europe 2020 indicators – employment, 2016).

Ο δείκτης "Ποσοστό απασχόλησης - ηλικιακή ομάδα 20 έως 64 ετών" δείχνει το ποσοστό των απασχολουμένων ηλικίας 20 έως 64 ετών στο σύνολο του πληθυσμού της ΕΕ. Όπως είδαμε και από την ανάλυση στα προηγούμενα κεφάλαια, ο ρυθμός απασχόλησης της ΕΕ αυξήθηκε σταθερά περίπου κατά τη δεκαετία πριν από την οικονομική κρίση, φθάνοντας στο 70,3% το 2008. Ωστόσο, το 2009 η κρίση έπληξε την αγορά εργασίας, χτυπώντας το ποσοστό απασχόλησης στο επίπεδο του 2006.

Η απασχόληση εξακολούθησε να μειώνεται στο 68,6% το 2010 και να μειωθεί στο 68,4% το 2012 και το 2013. Μετά την παρατεταμένη στασιμότητα, το 2014 το ποσοστό απασχόλησης άρχισε να αυξάνεται και το 2015 έφτασε το 70,1% - κοντά στο επίπεδο του 2008. Ως αποτέλεσμα, το 2015 η απόσταση από τον στόχο της ΕΕ για την απασχόληση του 2020 ήταν 75% μειώθηκε σε 4,9 ποσοστιαίες μονάδες (Europe 2020 indicators – employment, 2016).

Τα ποσοστά απασχόλησης μεταξύ των κρατών μελών κυμάνθηκαν από 54,9% έως 80,5% το 2015. Η Βόρεια και Κεντρική Ευρώπη είχε τα υψηλότερα ποσοστά, ιδίως στη Σουηδία, τη Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Δανία, την Εσθονία και τις Κάτω Χώρες. Όλες αυτές οι χώρες υπερέβησαν τον στόχο της ΕΕ κατά 75%. Οι χώρες στο κατώτερο άκρο της κλίμακας, με ποσοστά απασχόλησης κάτω του 65%, ήταν η Ισπανία, η Κροατία, η Ιταλία και η Ελλάδα. Τα ποσοστά απασχόλησης στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) Ισλανδία και Ελβετία ήταν υψηλότερα από ό, τι σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ. Τα τελευταία επτά χρόνια, η απασχόληση μειώθηκε σε μια πλειοψηφία των χωρών της ΕΕ. Το 2015, τα ποσοστά απασχόλησης σε 16 κράτη μέλη ήταν κάτω από τα επίπεδα του 2008. Αυτό δείχνει ότι οι χώρες αυτές δεν έχουν ακόμη ανακάμψει πλήρως από τις επιπτώσεις της κρίσης στις αγορές εργασίας τους. Οι κυριότερες μειώσεις σημειώθηκαν στην Ελλάδα (- 11,4 ποσοστιαίες μονάδες), στην Κύπρο (- 8,5 ποσοστιαίες μονάδες) και στην Ισπανία (- 6,5%). Οι υπόλοιπες 12 χώρες επέστρεψαν σε "πορεία ανάπτυξης" έως το 2015, ξεπερνώντας τα επίπεδα πριν από την κρίση. Από το 2008, τα ποσοστά απασχόλησης αυξήθηκαν σημαντικά στη Μάλτα (8,6 ποσοστιαίες μονάδες), στην Ουγγαρία (7,4 ποσοστιαίες μονάδες) και στη Γερμανία (4,0 ποσοστιαίες μονάδες) (Europe 2020 indicators – employment, 2016).

Για να αντικατοπτρίζει διαφορετικές εθνικές συνθήκες, ο κοινός στόχος της ΕΕ έχει μεταφραστεί σε εθνικούς στόχους. Αυτά κυμαίνονται από 62,9% για την Κροατία έως 80,0% για τη Δανία, τις Κάτω Χώρες και τη Σουηδία. Το 2015, τέσσερα κράτη μέλη είχαν ήδη επιτύχει τους εθνικούς στόχους απασχόλησης. Η Γερμανία ξεπέρασε τον εθνικό της στόχο κατά μία ποσοστιαία μονάδα, με ποσοστό απασχόλησης 78,0%.

Η Σουηδία, η Εσθονία και η Λιθουανία κατέγραψαν επίσης ποσοστά απασχόλησης άνω των εθνικών στόχων τους - 80,5%, 76,5% και 73,4% αντίστοιχα. Από τα υπόλοιπα κράτη μέλη, η Τσεχική Δημοκρατία και η Ιρλανδία πλησίαζαν τους εθνικούς τους στόχους κατά 0,2% χαμηλότερα, ακολουθούμενη από τη Λετονία, η οποία ήταν 0,5 εκατοστιαία μονάδα μακριά από το στόχο της κατά 73%. Η Ελλάδα και η Ισπανία ήταν οι πιο απομακρυσμένες, στα 15,1 και 12,0 ποσοστιαίες μονάδες κάτω από τους εθνικούς στόχους αντίστοιχα (Europe 2020 indicators – employment, 2016).

Συνολικά, το 2015 η ΕΕ ήταν 4,9 εκατοστιαίες μονάδες κάτω από την 75% της στοχευόμενης αξίας της, η οποία πρέπει να επιτευχθεί έως το 2020. Σύμφωνα με τις πρόσφατες τάσεις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναμένει ότι το ποσοστό απασχόλησης στην ΕΕ θα φθάσει το 2020 περίπου στο 72%.

Η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Αξιολόγηση της στρατηγικής Ευρώπη 2020 για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη», ακόμη και αν όλες οι χώρες έπρεπε να επιτύχουν τους εθνικούς τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», το συνολικό ποσοστό απασχόλησης στην ΕΕ θα αυξηθεί μόνο στο 74% . Η γήρανση του ενεργού πληθυσμού και η συνακόλουθη άνοδος της οικονομικής εξάρτησης προσθέτει μια αίσθηση επείγουσας ανάγκης στην ανάγκη βελτίωσης της λειτουργίας της αγοράς εργασίας. Η ΕΕ κινδυνεύει να υπονομεύσει το αναπτυξιακό δυναμικό της και τη μελλοντική ευημερία της, εκτός αν είναι «ικανή να βάλει περισσότερους ανθρώπους στην εργασία και να εξασφαλίσει ότι εργάζονται πιο παραγωγικά και για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, σύμφωνα με την αύξηση του προσδόκιμου ζωής και των ετών υγιούς ζωής» (Ευρωπαϊκή Επιτροπή , 2014, σελ. 9). Ενώ μεγάλο μέρος των νέων και των μορφωμένων ατόμων θα είναι διαθέσιμο για εργασία, η επίτευξη του στόχου απασχόλησης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» θα απαιτήσει μεγαλύτερη χρήση του δυνητικού εργατικού δυναμικού, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών, των ηλικιωμένων και ούτω καθεξής. Πολύ ανενεργούς ενήλικες όπως οι μετανάστες (Europe 2020 indicators – employment, 2016).

Το ποσοστό ανεργίας των νέων στην ΕΕ υπερβαίνει το διπλάσιο του συνολικού ποσοστού ανεργίας (20% σε σύγκριση με 9%) και στα περισσότερα κράτη μέλη παραμένει κοντά σε ιστορικά υψηλά επίπεδα. Η προσέλκυση των νέων στην αγορά εργασίας είναι ζωτικής σημασίας για την αποφυγή της διάβρωσης των ικανοτήτων ή της ανεπαρκούς απόκτησης δεξιοτήτων (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2016, σελ. 28). Αύξηση της συνάφειας της εκπαίδευσης και υποστήριξη της ασφαλούς μετάβασης από την εκπαίδευση στην απασχόληση - όπως τονίζεται στις εμβληματικές πρωτοβουλίες «Η Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας» και «Νεολαία σε κίνηση» και το πακέτο απασχόλησης της ΕΕ «Προς μια πλούσια πτώση της απασχόλησης «- αποτελούν βασικά βήματα πολιτικής για τη βελτίωση των προοπτικών απασχόλησης των νέων.

Η «δέσμη για την απασχόληση των νέων» προτείνει συγκεκριμένες συστάσεις σχετικά με τον τρόπο καταπολέμησης της ανεργίας των νέων και επιτρέπει στους νέους να αποκτήσουν πρόσβαση σε θέσεις εργασίας, πρακτική άσκηση ή μαθητεία, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής ενός προγράμματος εγγύησης των νέων με κοινοτική χρηματοδότηση. (Europe 2020 indicators – employment, 2016).

Η «πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων» ενισχύει και επιταχύνει τα μέτρα που περιγράφονται στη δέσμη μέτρων για την απασχόληση των νέων, με ιδιαίτερη έμφαση στους νέους που δεν ασχολούνται με την εκπαίδευση, την απασχόληση ή την κατάρτιση σε περιοχές με ποσοστό ανεργίας των νέων άνω του 25%. Η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό απαιτεί ολοκληρωμένες οικογενειακές πολιτικές, οι οποίες βελτιώνουν τη συμβατότητα της παιδικής μέριμνας και της απασχόλησης (Europe 2020 indicators – employment, 2016).

Η καθολική πρόσβαση σε υπηρεσίες παιδικής μέριμνας υψηλής ποιότητας, η δυνατότητα μερικής απασχόλησης και η πρόσβαση στη γονική άδεια αποδεικνύονται ιδιαίτερα αποτελεσματικές από την άποψη αυτή (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2016, σελ. 16). Οι άκρως συναφείς ενέργειες της ΕΕ προς αυτή την κατεύθυνση περιλαμβάνουν την προώθηση νέων μορφών ευελιξίας και ασφάλειας στην αγορά εργασίας όπως περιγράφεται στην εμβληματική πρωτοβουλία «Η Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας: Ευρωπαϊκή συμβολή στην πλήρη απασχόληση» και αντιμετωπίζεται από το πακέτο εργασίας της ΕΕ για την απασχόληση «Προς μια ανάκαμψη με πλούσια εργασία». Η ένταξη των ηλικιωμένων και των μεταναστών στην αγορά εργασίας μπορεί να είναι δύσκολη υπόθεση, καθώς ένα μεγάλο μέρος αυτών τείνει να έχει χαμηλά επίπεδα εκπαίδευσης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2014). Για τις μελλοντικές προβλέψεις για αυξημένη ζήτηση για εργασία υψηλής ειδίκευσης, οι ομάδες αυτές είναι πιθανότερο να ενταχθούν στο λιγότερο ειδικευμένο τμήμα του εργατικού δυναμικού. Από την άποψη αυτή, θα ήταν επιτακτική ανάγκη τα κράτη μέλη να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας σε συνδυασμό με στοχευόμενα μέτρα πολιτικής για τη διά βίου μάθηση και την ολοκληρωμένη ολοκλήρωση. Η διευκόλυνση των κινητών ανθρώπων να αξιοποιήσουν καλύτερα τα επίσημα προσόντα τους θα ενίσχυε επίσης την απασχόλησή τους και θα βελτιώνε τις προοπτικές ανάπτυξης (Europe 2020 indicators – employment, 2016).

5.5 Αντιμετωπίζοντας το Μέλλον

Μία μεγάλη πρόκληση για τις ευρωπαϊκές αγορές εργασίας είναι να συνδυαστεί μεγαλύτερη ευελιξία με μέγιστη ασφάλεια για όλους. Η ώθηση για ευελιξία έχει οδηγήσει σε όλο και πιο διαφορετικές συμβατικές μορφές απασχόλησης. Αυτά μπορεί να διαφέρουν σημαντικά από το πρότυπο συμβατικό μοντέλο όσον αφορά τον βαθμό απασχόλησης και την ασφάλεια εισοδήματος και τη σχετική σταθερότητα των συναφών συνθηκών εργασίας και διαβίωσης.

Η ταχεία τεχνολογική πρόοδος, ο αυξημένος ανταγωνισμός που απορρέει από την παγκοσμιοποίηση, η μεταβαλλόμενη καταναλωτική ζήτηση και η σημαντική ανάπτυξη του τομέα των υπηρεσιών έχουν δείξει την ανάγκη μεγαλύτερης ευελιξίας. Η εμφάνιση της διαχείρισης just-in-time (Η μέθοδος αυτή δεν αφορά αποκλειστικά μόνο τη διαχείριση αποθεμάτων, αλλά όλο το σύστημα logistics management, κάποιας εταιρίας), η μείωση του επενδυτικού ορίζοντα για τις επιχειρήσεις, η εξάπλωση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας και η αυξανόμενη εμφάνιση αλλαγών στη ζήτηση οδήγησαν τις επιχειρήσεις να οργανωθούν σε πιο ευέλικτη βάση.

Αυτό αντικατοπτρίζεται στις διαφορές στην οργάνωση της εργασίας, τις ώρες εργασίας, τους μισθούς και το μέγεθος του εργατικού δυναμικού σε διάφορα στάδια του κύκλου παραγωγής. Οι αλλαγές αυτές δημιούργησαν ζήτηση για ευρύτερη ποικιλία συμβάσεων απασχόλησης, είτε καλύπτονται ρητά είτε όχι από την κοινοτική και την εθνική νομοθεσία (Employment, Social Affairs and Inclusion, <http://ec.europa.eu>).

Οι μη τυποποιημένες και ευέλικτες τυποποιημένες συμβατικές ρυθμίσεις επέτρεψαν στις επιχειρήσεις να ανταποκρίνονται γρήγορα στις μεταβαλλόμενες τάσεις των καταναλωτών, στις εξελισσόμενες τεχνολογίες και στις νέες ευκαιρίες προσέλκυσης και διατήρησης ενός πιο διαφοροποιημένου εργατικού δυναμικού μέσω της καλύτερης αντιστοίχισης της εργασίας μεταξύ ζήτησης και προσφοράς.

Οι εργαζόμενοι έχουν επίσης μεγαλύτερη επιλογή, ιδίως όσον αφορά τις ρυθμίσεις για τον χρόνο εργασίας, τις αυξημένες ευκαιρίες σταδιοδρομίας, την καλύτερη ισορροπία μεταξύ της οικογενειακής ζωής, της εργασίας και της εκπαίδευσης και την ατομική ευθύνη (Employment, Social Affairs and Inclusion, <http://ec.europa.eu>).

Καθώς οι νέοι τρόποι εργασίας και οι νέες τεχνολογίες κρατούνται στους χώρους εργασίας της ΕΕ, οι εργασιακές σχέσεις μεταβάλλονται επίσης. Για παράδειγμα, το διαδίκτυο έχει κάνει την τηλεργασία μια βιώσιμη επιλογή για περισσότερους ανθρώπους, και αυτό με τη σειρά του οδήγησε σε νέους τύπους μισθωτής απασχόλησης. Η μεταβαλλόμενη σύνθεση του εργατικού δυναμικού είναι ένας άλλος παράγοντας. Ορισμένες γυναίκες, για παράδειγμα, δεν θα επιθυμούσαν απαραίτητως το σύνηθες συμβόλαιο απασχόλησης με πλήρες ωράριο εργασίας που θα αποτελούσε τον κανόνα. Η μετάβαση προς περισσότερες θέσεις εργασίας βασισμένες στη γνώση θα έχει επίσης την τάση να επηρεάζει τις εργασιακές σχέσεις. Αυτές οι αλλαγές μπορεί να είναι θετικές. Μπορούν να προσφέρουν μεγαλύτερη ευελιξία τόσο στους εργοδότες όσο και στους εργαζομένους. Μπορούν επίσης να φέρουν περισσότερους ανθρώπους στην αγορά εργασίας και να προωθήσουν την ανταγωνιστικότητα - και οι δύο είναι στόχοι προτεραιότητας για την ΕΕ (Facing the Future - New Forms of Employment Relationships, <http://ec.europa.eu>).

Πρέπει όμως να διασφαλίσουμε ότι οι νέες εργασιακές σχέσεις θα διατηρήσουν το μοντέλο της Ευρώπης για ισχυρή οικονομική και κοινωνική προστασία των εργαζομένων. Ταυτόχρονα, πρέπει να εκμεταλλευτούμε αυτήν την ευκαιρία για να συμβιβάσουμε την αμειβόμενη εργασία και την οικογενειακή ζωή, παρέχοντας παράλληλα μεγαλύτερη ελευθερία επιλογής σε ένα εργατικό δυναμικό όλο και πιο μορφωμένο.

Η αύξηση της εργασίας μέσω εταιρείας προσωρινής απασχόλησης έχει οδηγήσει σε αλλαγές στο εργατικό δίκαιο σε ορισμένα κράτη μέλη. Ο στόχος είναι να καθοριστούν οι αντίστοιχες ευθύνες του παρόχου εργασίας και της επιχείρησης χρήστη για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων. Μια «τρισδιάστατη σχέση» μεταξύ μιας κύριας επιχείρησης, ενός υπαλλήλου και ενός πρακτορείου συνήθως προκύπτει όταν ένας προσωρινός εργαζόμενος μέσω γραφείου προσλαμβάνεται από τον οργανισμό για να εκτελεί εργασίες στην επιχείρηση χρήστη βάσει εμπορικής σύμβασης. Η προκύπτουσα κατάσταση "διπλού εργοδότη" αυξάνει την πολυπλοκότητα της εργασιακής σχέσης. Παρόμοια προβλήματα μπορεί να προκύψουν όταν οι εργαζόμενοι συμμετέχουν σε εκτεταμένες αλυσίδες υπεργολαβίας. Μια ευρεία ποικιλία συμβάσεων μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την επίσημη σύναψη συμφωνίας για την παροχή εργασίας.

Μπορεί όμως να παρουσιάσουν μια τεχνική δυσκολία, καθώς οι ενδιαφερόμενοι εργαζόμενοι ενδέχεται να βρεθούν σε αλληλεπίδραση με δύο (ή περισσότερους) συνομιλητές, εκ των οποίων ο καθένας αναλαμβάνει ορισμένες λειτουργίες ενός παραδοσιακού εργοδότη.

Υπό αυτές τις συνθήκες, είναι σημαντικό οι εργαζόμενοι να γνωρίζουν ποιος είναι ο εργοδότης, ποια είναι τα δικαιώματά τους και ποιος είναι υπεύθυνος γι' αυτούς. Είναι εξίσου σημαντικό να καθοριστεί η θέση του χρήστη σε σχέση με τους υπαλλήλους της επιχείρησης παροχής (Facing the Future - New Forms of Employment Relationships, <http://ec.europa.eu>).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

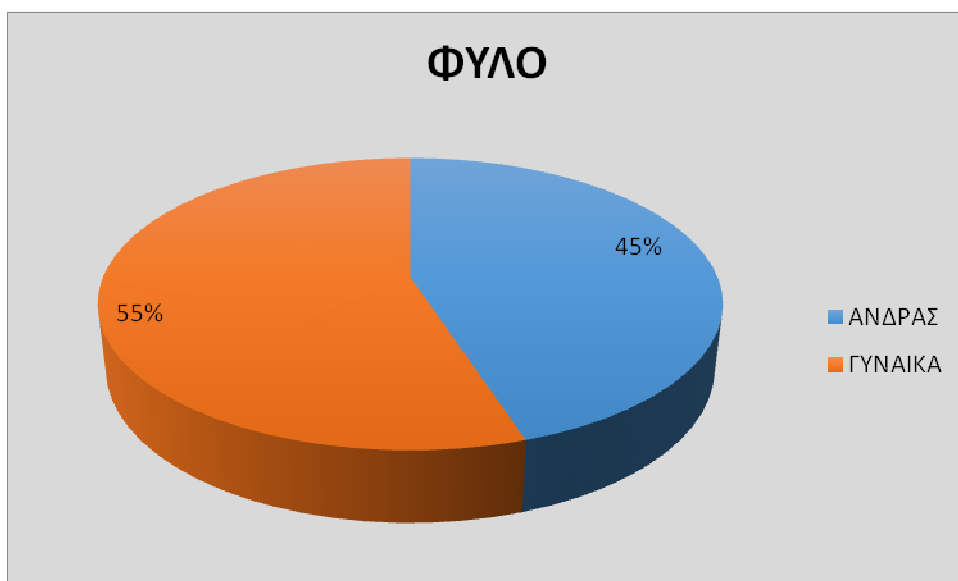
ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Σε αυτό το κεφάλαιο θα δούμε τα αποτελέσματα από μία προσωπική έρευνα που πήραμε πρωτοβουλία να κάνουμε. Ετοιμάσαμε ένα ερωτηματολόγιο, το οποίο είναι διαθέσιμο στο τέλος της εργασίας, το προωθήσαμε μέσω των κοινωνικών δικτύων email, facebook και μας απάντησαν 100 άτομα.

Παρακάτω θα δούμε τις ερωτήσεις και τα σχετικά διαγράμματα:

Ερώτηση 1

Ποιο είναι το φύλο.

Διάγραμμα 6.1: Ποσοστό φύλου

Στην ερώτηση αυτή που κάναμε στο ερωτηματολόγιο μας βλέπουμε ότι το 45% είναι άνδρες και το 55% είναι γυναίκες. Από τα 100 άτομα που μας απάντησαν κατέχουν σχεδόν το μισό ποσοστό τα φύλα.

Ερώτηση 2

Τι ηλικία είστε.

Διάγραμμα 6.2: Ποσοστό ηλικίας

Με βάση τις απαντήσεις που πήραμε από την έρευνα που κάναμε, στο σχεδιάγραμμα αυτό παρατηρούμε ότι το 41% είναι σε ηλικία από 18-24, το 29% είναι από 25-29 χρονών, το 23% βρίσκονται στην ηλικία από 30-40, το 6% είναι από 41-50 και μόλις το 1% είναι από 50 και πάνω.

Ερώτηση 3

Ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση.

Διάγραμμα 6.3 Ποσοστό οικογενειακής κατάστασης

Στο σχεδιάγραμμα αυτό παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων που απήντησαν το ερωτηματολόγιο δηλαδή το 76% είναι ανύπαντροι ενώ το 24% παντρεμένοι. Η κρίση γενικά έχει επηρεάσει και την εξέλιξη των ατόμων και των σχέσεων. Λιγότερα ζευγάρια σε σχέση με άλλες χρονιές προβαίνουν σε γάμο πριν από τα 35 και μέχρι την ηλικία αυτή οι περισσότεροι μένουν με τους γονείς τους.

Ερώτηση 4

Ποιο είναι το μορφωτικό επίπεδο.

Διάγραμμα 6.4: Ποσοστό μορφωτικού επιπέδου

Στο σχεδιάγραμμα αυτό παρατηρούμε με βάση τις απαντήσεις που πήραμε από το ερωτηματολόγιο ότι το 65% των ερωτηθέντων έχουν σπουδάσει σε Α.Ε.Ι ή Α.Τ.Ε.Ι., το 15% έχει σπουδάσει σε ΙΕΚ, το 14% έχει τελειώσει το λύκειο και το 6% έχουν σπουδάσει κάτι άλλο. Με λίγα λόγια ακόμη ο κόσμος επιθυμεί να σπουδάσει παρόλο τις δυσκολίες και τις οικονομικές δυσχέρειες που αντιμετωπίζει.

Ερώτηση 5

Εάν εργάζεστε ή όχι.

Διάγραμμα 6.5 Ποσοστό ανεργίας

Από το σχεδιάγραμμα παρατηρούμε ότι το 69% είναι εργαζόμενοι ενώ το 31% είναι άνεργοι. Ένα γενικά καλό ποσοστό όσον αφορά τις δύσκολες εποχές που διανύουμε κατά την διάρκεια της μεγάλης οικονομικής κρίσης. Παραμένει όμως ένα ποσοστό αρκετά μεγάλο ατόμων τα οποία παραμένουν άνεργα είτε από επιλογή είτε αναγκαστικά.

Ερώτηση 6

Πόσο καιρό είστε άνεργος.

Διάγραμμα 6.6 Ποσοστό διάρκειας ανεργίας

Στο σχεδιάγραμμα παρατηρούμε ότι το 71% είναι άνεργοι μέχρι ένα χρόνο, το 14% είναι άνεργοι έως 2 χρόνια το πολύ, το 10% παραμένουν άνεργοι 3 χρόνια, ενώ το 5% είναι άνεργοι 5 χρόνια. Είναι ένα ποσοστό αρκετά μεγάλο σε όλες τις κατηγορίες άνθρωποι μένουν αρκετό καιρό άνεργοι, διότι οι συγκυρίες εργασίας δυσκολεύουν όλο και πιο πολύ.

Ερώτηση 7

Ποια η διαφορά της τωρινής σας οικονομικής κατάστασης σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Διάγραμμα 6.7 Ποσοστό οικονομικής κατάστασης σε σχέση με πέρσι

Στο σχεδιάγραμμα αυτό παρατηρούμε ότι στο 41% η περσινή χρονιά ήταν χειρότερη επίσης στο 41% έχουν απαντήσει ότι η παρέμειναν σταθεροί και μόλις το 18% ότι είναι καλύτερα αυτή την χρονιά. Η κρίση έχει επηρεάσει το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού κάνοντας δυσκολότερα τα πράγματα και για εκείνους αλλά και για τις οικογένειες τους.

Ερώτηση 8

Πιστεύετε ότι η οικονομική κρίση επηρεάζει την ψυχική σας διάθεση;

Διάγραμμα 6.8 Ποσοστό ψυχικής διάθεσης

Στο σχεδιάγραμμα αυτό παρατηρούμε ότι το 92% επηρεάζεται ψυχικά ενώ μόλις το 8% έχει απαντήσει ότι δεν επηρεάζεται η ψυχική τους διάθεση. Όπως βλέπουμε αρκετός κόσμος έχει επηρεαστεί ψυχολογικά σαν αποτέλεσμα τις «χρυσές» δουλειές των φαρμακευτικών εταιριών αλλά και των ψυχολόγων.

Ερώτηση 9

Πόσο έχει επηρεάσει η ανεργία την προσωπική και οικογενειακή σας ζωή;

Διάγραμμα 6.9 Ποσοστό επηρεασμού προσωπικής ζωής

Στο σχεδιάγραμμα αυτό παρατηρούμε ότι το 52% έχει απαντήσει πως επηρεάζει πολύ την προσωπική και οικογενειακή τους ζωή, το 35% έχει απαντήσει ότι επηρεάζεται λίγο ενώ το 13% των ερωτηθέντων έχουν απαντήσει ότι δεν τους επηρεάζει καθόλου η ανεργία την προσωπική τους ζωή. Η κρίση έχει εμφανίσει άγχος και γκρίνια στις οικογένειες λόγω των οικονομικών προβλημάτων. Σαν αποτέλεσμα η ζωές των ανθρώπων να επηρεάζονται γενικά.

6.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Με βάση τα στοιχεία που βρήκαμε από την έρευνα είδαμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων είναι άνεργοι.

Η οικονομική κρίση και η ανεργία σαν αποτέλεσμα έχει επηρεάσει τόσο την προσωπική τους ζωή και την ψυχική τους υγεία. Οι περισσότεροι από αυτούς είναι άνεργοι από χρόνο και πάνω έχοντας σοβαρά οικονομικά και άλλα προβλήματα.

Η ανεργία είναι ένα αρκετά μεγάλο πρόβλημα που τα τελευταία χρόνια παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στην χώρα μας. Κατά τη γνώμη μας η κυβέρνηση πρέπει να δώσει μεγάλη σημασία στο πρόβλημα αυτό και να βρει λύσεις άμεσα ώστε να μπορούν τα άτομα να βρουν δουλειά και οι νέοι να μην ψάχνουν δικλίδες ασφαλείας εκτός χώρας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Δεδουσόπουλος Α., Γιαλέρης Π., Σχιστού Ι., Τέντες Π., Χατζηανδρέου Α., Αρχές Οικονομίας, Α' Τάξη Λυκείου, 2010
2. Δορίζας Γιώργος, Ξανθόπουλος Τάκης, Κυρίτσης Νίκος, Ανεργία και απασχόληση στην Ελλάδα, εκδ. σύγχρονη εποχή, 1991
3. ΕΛΣΤΑΤ, Στατιστικά στοιχεία, 2011
4. Ευθυμιάδου Θεοδώρα, Πτυχιακή Εργασία, Η επίδραση της ανεργίας στους νέους, 2012
5. Παπαβασιλείου, Χ., (2000), «Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση», Αθήνα
6. Πηλαβάκη, Α.Α., (2006), «Φύλο-Απασχόληση και Επιχειρηματικότητα», Αθήνα
7. Ρομπόλης Σ., 2010, Οικονομική κρίση, κρίση απασχόλησης και κρίση κοινωνικής ασφάλισης, Αθήνα
8. Τσιλίκη Μ, Πρασίνου Ε., (2008) ΑΝΕΡΓΙΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ Ή ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ, ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ, apothesis.teiep.gr
9. Archive: Impact of the economic crisis on unemployment, July 2009, <http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained> (τελευταία πρόσβαση 3/3/17)
10. Unemployment in Europe: get the figures for every country, 2012, www.theguardian.com (τελευταία πρόσβαση 9/5/17)
11. RAPHAEL MINDER OCT. 26, 2012, Unemployment in Spain Exceeds 25%, Taking Economic Misery to New Levels <http://www.nytimes.com> (τελευταία πρόσβαση 9/5/17)
12. Spain youth unemployment reaches record 56.1%, August 2013, www.theguardian.com (τελευταία πρόσβαση 16/4/17)
13. Eustrostat: Πρώτη στην ανεργία στην Ευρώπη η Ελλάδα/ www.voria.gr (τελευταία πρόσβαση 5/3/17)
14. Eurostat: Πέφτει η ανεργία στην Ευρώπη -Αρνητική εικόνα στην Ελλάδα με 25% | iefimerida.gr (τελευταία πρόσβαση 3/4/17)
- 15., James D. Eubanks , David G. Wiczer, (2014), Youth Unemployment Notably High in Southern Europe www.stlouisfed.org. (τελευταία πρόσβαση 6/6/17)
16. Η μακροχρόνια ανεργία επιμένει να μαστίζει την Ευρωπαϊκή Ένωση, 2016, www.kathimerini.gr (τελευταία πρόσβαση 6/5/17)
17. Ashley Kirk, 2017, European debt crisis: It's not just Greece that's drowning in debt <http://www.telegraph.co.uk> (τελευταία πρόσβαση 5/4/17)
18. Europe's crisis of confidence, 2015, <http://www.cnn.com> (τελευταία πρόσβαση 9/8/17)

19. Tito Boeri, Juan Francisco Jimeno, 2015, The Unbearable Divergence of Unemployment in Europe
20. Heather Stewart, (2012), Eurozone unemployment hits new record, www.theguardian.com. (τελευταία πρόσβαση 10/5/17)
21. Aditya Chakraborty (2011), Greek unemployment: how bad is it for youths? www.theguardian.com. (τελευταία πρόσβαση 10/5/17)
22. Mark Lowen (2013), Greece unemployment hits highest rate in European Union, www.bbc.com (τελευταία πρόσβαση 2/9/17)
23. Katrina Bishop, (2014), Greece is emblematic of Europe's unemployment crisis www.cnbc.com (τελευταία πρόσβαση 10/6/17)
24. Anastasios Adamopoulos, 2015, Greek Unemployment Rates Are the Highest in the EU, <http://greece.greekreporter.com> (τελευταία πρόσβαση 9/8/17)
- 25., David Lancaster and Peter Tulip, 2015, Okun's Law and Potential Output www.rba.gov.au (τελευταία πρόσβαση 20/7/17)
26. Boeri, T. (2010), "Institutional Reforms and Dualism in European Labour Markets", in O. Ashenfelter, and D. Card, (eds.), *Handbook of Labour Economics*, 2010, Elsevier, pp. 1173-1236
27. Blanchard, O., Jaumotte, F. and Loungani, P. (2014), "Labour Market Policies and IMF Advice in Advanced Economies during the Great Recession", *IZA Journal of Labor Policy*, 3:2
28. Matsaganis, M. (2013), "The crisis and the welfare state in Greece: a complex relationship", in Triandafyllidou, A., Gropas R. and Kouki, H. (eds.), *The Greek crisis: an inquiry into Greek and European modernity*, Palgrave Macmillan forthcoming.
29. Top 6 Strategies to Reduce Unemployment, Subho Mukherjee, <http://www.economicdiscussion.net> (τελευταία πρόσβαση 9/6/17)
- 30., Tejvan Pettinger, 2016, Policies for reducing unemployment <http://www.economicshelp.org> (τελευταία πρόσβαση 19/8/17)
31. Hofer, H., Schuh, U. and Walsh, D. (2011), "Effects of the Austrian Severance Pay Reform", in Holzmann, R. and Vodopivec, M. (eds.), *Improving Termination Pay: An International Perspective*, The World Bank).
32. Delpla, J. and Gourinchas, P.O. (2014), "The Blue Labour Deal. An Incentive-Compatible Unemployment Insurance in the Euro-zone", *presentation*).
33. Dolls, M., Fuest, C., Neumann, D. and Peichl, A. (2014), "An Unemployment Insurance Scheme for the Euro Area? A Comparison of Different Alternatives using Micro Data", *ZEW Discussion Paper*, No 14-084
34. Europe 2020 indicators – employment, 2016, <http://ec.europa.eu>. (τελευταία πρόσβαση 1/9/17)

35. Employment, Social Affairs and Inclusion, <http://ec.europa.eu> (τελευταία πρόσβαση 18/8/17)
36. Facing the Future - New Forms of Employment Relationships, <http://ec.europa.eu>. (τελευταία πρόσβαση 9/8/17)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΣΠΡΤΗΜΑ 1: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποιο είναι το φύλο σας;
2. Τι ηλικία έχετε;
3. Ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση;
4. Ποιο είναι το μορφωτικό σας επίπεδο;
5. Είστε εργαζόμενος/η;
6. Αν είστε άνεργος πόσο καιρό είστε;
7. Ποια η διαφορά της τωρινής σας οικονομικής κατάστασης σε σχέση με πέρσι;
8. Πιστεύετε ότι οι οικονομική κρίση έχει επηρεάσει την ψυχική σας διάθεση;
9. Πόσο έχει επηρεάσει η ανεργία την προσωπική και την οικογενειακή σας ζωή;